

Lähettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: maanantai 1. helmikuuta 2021 15.59
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Lausunto Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Louhintahiekka Oy,
Liitteet: Lausunto YVA-arviointiohjelmaan Louhintahiekka Oy 1.2.2021.pdf
Luokat: Tomi; Ympäristö

Hei,

ohessa lausuntoni Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Louhintahiekka Oy.

VIITE: UUDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVA

--
Ystävällisin terveisin,

[REDACTED]

Lausunto Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Louhintahiekka Oy, Nukarin kiviainesalue, Nurmijärvi Raala

Uudenmaan ELY-keskus

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

VIITE: UDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVA

Tämän vastineen allekirjoittajana vastustan hanketta koko laajuudessaan enkä tule hyväksymään muita vaihtoehtoja kuin VE0 kohteen maankäyttöön ei tule muutoksia.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus (Louhintahiekka Oy 18.11.2020) on laadittu erittäin puuttellisesti, se on täynnä ristiriitoja ja epäselvyyksiä mm. hankealueen koosta ja toimintojen sijoittelusta lähtien. Ihan ensimmäisenä hankealueen koko 44ha on muuttunutkin 60ha alueeksi. Onko tämä edes laillista? Syksyllä 2019 YVA- prosessi on käynnistetty 44ha tiedoilla, eikö edes hankealueen koko ja muoto pitäisi pysyä samana? On käsittämätöntä, että alueen koko voi muuttua kesken YVA-käsittelyn. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen virheistä ja puutteista tulee yksityiskohtaiset huomiot yhteisvastineessa jossa on lähes 1000 nimeä. Sen on tehnyt alueen asukkaat, kiinteistönomistajat ja yrittäjät.

Edelleen pyytäisin tarkasti selvittämään puolueettoman tahon toimesta (tämän ei tule olla Louhintahiekan palkkaama taho) onko alueella minkäänlaista tarvetta lisälouhinnalle. Useasta eri lähteestä on selvinnyt, että alueella on arvioitu kiviainesta riittävän ainakin seuraavan 25 vuoden tarpeisiin. Myös maankaatopaikkoja ts. jätemaanlajitykseen soveltuvia paikkoja on alueella lukuisia. Louhintahiekka Oy:llä on jo jätemaanlajitykseen paikka olemassa Nurmijärven Palojoella. Louhintahiekka Oy on laittanut vireille kyseisen paikan toiminnan lopettamisen 8.4.2020, vaikka ympäristöluvan nojalla toimintaa olisi vielä voitu jatkaa. Palojoen jätemaanlajityspaikka sijaitsee vain noin 8-10 kilometrin päässä Raalan hakealueesta. Tämän pohjalta Louhintahiekka Oy:llä ei siis ole tarvetta jätemaanlajityspaikalle. Mikäli todellista tarvetta olisi ei mikään yritys sulje etuajassa jo olemassa olevaa jätemaanlajityspaikkaa. Pyydän käsittelijöitä huomioimaan tämän seikan käsittelyssä.

Kohta 5.2 VE1

Vastustan koko VE1 vaihtoehtoa eli sen molempia alavaihtoehtoja VE1.1 ja VE1.2. VE1 pilaa erittäin pahoin kotien ympäristön sekä lähialueen luonnon. Se myös romauttaa asuinkiinteistöjen arvot sekä tekee asumisesta ja kodista nauttimisen kohtuuttomaksi muun muassa jatkuvan melu- ja pölyhaittojen vuoksi sekä alueen vesitalouteen kohdistuvista negatiivisista vaikutuksista. Alueella ei ole kunnallista vesijohtoverkostoa. Huomioitavaa on myös, ettei Louhintahiekka Oy:llä ole todellista tarvetta uudelle pilaantumattomien maa-aineksen vastaanotto paikalle. Tämähän on jo olemassa Nurmijärven Palojoella ja sitä ollaan lopettamassa tarpeettomana. VE1.2 aiheuttaa alueelle vielä lisäksi hajuhaitat.

Kohta 5.3 VE2

Tässä vaihtoehdossa on lainvastaisuus, kun puhutaan hankkeen keston vaihtoehdon VE1 mukaisesti noin 40 vuotta. Maa-ainesten ottaminen edellyttää maa-aineslajin (1981/555) mukaista ottolupaa, joka voidaan myöntää ENINTÄÄN 20 vuodeksi kerrallaan. Kohdassa VE1 on hankkeen kesto 10-15 vuotta eli mistä ihmeestä tulee 40 vuotta?

Kohta VE2 toteuttaminen vaarantaa noin 120 lähialueen kiinteistön vedenhankinnan, josta kunta ei

ota mitään vastuuta ja myöskään kiinteistön omistajat eivät ole antaneet suostumustaan pilata heidän kaivovettänsä tai sitä, että vesi voi loppua jopa kokonaan. Näitä asioita ei kukaan pysty ennakoimaan kun pohjavedet elävät ihan omaa elämäänsä.

Louhintahiekka Oy on useaan eri kertaan ilmoittanut, että heidän toiminnan vastuuvakuutuksen korvausmäärä on 1 milj. euroa. Mikäli lähiasukkaiden kaivoista loppuu vesi miljoonan korvauskatto ei tule riittämään. Jotta Hynnänkorventien kiinteistöt saadaan liitettyä kunnalliseen jätevesijärjestelmään se tulee maksamaan useita miljoonia, taidetaan liikkua jopa kymmenissä miljoonissa. Tämä on siis vain pieni osa kiinteistöistä jotka sijaitsevat hankealueen ympäristössä. Huomioitavaa vielä tuossa 1 miljoonan korvausmäärässä on se, että yksityisellä ammatinharjoittajalla on vastuuvakuutuksessa 1 miljoonan enimmäiskorvausmäärä – sama kun Louhintahiekalla! Se on siis ihan perussumma, joka saattaa kattaa KOKO liiketoiminnan, ei pelkästään Raalan hankealuetta. En usko, että heillähän vielä edes on vakuutusta ko. hankkeelle kun se ei ole virallisesti vielä käynnistynyt.

Toimintaluvan saamiseksi pitää ehtona olla vastuuvakuutuksen korvauskaton nostaminen ja ns. korvaustakuu. Toivottavaa olisi myös, että toimintaluvan ehtona on Louhintahiekka Oy:n vastuuhenkilöiden henkilökohtainen takaus. Tarkoitan tällä sitä, että jos jotain sattuu ja vakuutukset ei korvaa (tai korvauskatto ylittyy) ovat henkilöt henkilökohtaisessa korvausvelvollisuudessa. Näin pystytään takaamaan se, ettei kymmenet kotitaloudet jää yksin pahimman edessä. Yritys on niin helppo ajaa konkurssiin ja kustannukset kaatuvat yksityisten henkilöiden, kuntien ja valtioiden (esim. teiden kunnossapito ja parannukset) harteille.

Tähän hankkeeseen tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista. Lisäksi tarvitaan lupa jätevesien johtamiseen ja niitä ei pidä missään nimessä ohjata ojaan, lähteeseen tai noroon, josta ne kulkeutuvat suoraan suojellulle Natura-alueelle.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole missään kohdassa huomioitu lähiseudun kiinteistöjä ja asukkaita lainkaan, joita sijoittuu alueelle reilusti toista sataa. Pelkästään Raalan kylätoimikunnan mukaan 2013 vuonna Raalan ja Karhunkorven alueella on asunut 496 asukasta ja 179 kotitaloutta. Tässä ei ole mukana Nukarin puolen talouksia ja asukasmäärää lainkaan.

Alueen kasvillisuus ja eläimistö

Alueella on hyvin runsas eläin- ja kasvikanta. Alueen asukkaat ovat listanneet yhteisvastineeseen lukuisia alueella eläviä eläimiä. Alueella on havaittu / nähty mm. liito-orava, lukuisia havaintoja lepakoista, kauriita, peuroja, hirviä, ilveksiä, kymmenittäin eri lintulajeja (voi olla jopa sadoittain). Nurmijärven kunnan alueella esiintyy myös kalliosinisiipeä, joka on yksi Suomen neljästä rauhoitetusta sinisiivestä. Myös jokihelmisimpukka/vuollejokisimpukka kanta on saatu suurella panostuksella Vantaanjokeen ja sen sivujokeen Palojokeen kasvamaan ja nousemaan jokilatvoille. Tässä vain pieni osa alueen eläimistöstä, mukaan täytyy laskea kaikki selkärangattomat ja muut pieneliöt mitä ei normaali ihmissilmä edes näe, mutta niillä on valtava merkitys luonnon kiertokulussa. Ekologinen yhteys on jo alueella pahasti häiriintynyt mittavien metsäteiden rakentamisen vuoksi. Mikäli hanke tulee toteutumaan katkeaa elintärkeä ekologinen yhteys kokonaan. Ei eläimet palaa alueelle jossa on jatkuvaa toimintaa, joka aiheuttaa mm. melua ja tärinää räjäytyksistä puhumattakaan.

Louhintahiekka Oy ei valitettavasti väliltä yhteisistä pelisäännöistä ja kunnioita YVA- prosessia lainkaan sillä jo keväällä 2019 on alueella tehty mittavat hakkuut ja rakennettu ns. metsäautoteitä vaikka luontoselvitys ei ollut vielä valmistunut. Tämän piittaamattomuuden vuoksi on alueelta jo poistunut lukuisia eläinlajeja sekä tuhoutunut kasveja ja kasvustoa. Esimerkiksi suojeltu pähkinäpensas on tuhouttu metsäautotien alta. Tietenkään luontoselvityksessä ei ole löytynyt kaikkea, kun ne on tuhouttu jo aiemmin. Lisäksi luontoselvitys ei ollut edes valmistunut siihen mennessä kun mielipiteet viime YVA- vaiheessa jätettiin. Hyvin surullista, että yksi yksityinen yritys voi toimia näin ja YVA-prosessi siitä huolimatta etenee vaikka väärinkäytöstä ja harhaanjohtamista on tapahtunut näin räikeästi.

Kyseinen hanke tulee pilaamaan TÄYSIN lähialueen ilmanlaadun. Vaihtoehdossa, jossa suunnitellaan asfaltin ja betonin valmistusta, vaikutusalue ilmanlaadun suhteen voi olla lukuisia kilometrejä riippuen tuulen suunnasta ja siitä kuinka metsää on hakattu ympäristöstä. Tässä pitää huomioida myös tulevat yksityisten maanomistajien hakkuut.

Huomioitavaa on myös, että tänä päivänä taloihin pitää lisätä korvausilmaventtiileitä kiihtyvällä tahdilla. Tämä tarkoittaa sitä, että KAIKKI hajuhaitat pääsevät helpommin sisälle kiinteistöihin ja lähialueen kiinteistöt voivat muuttua asuinkelvottomiksi. Lisäksi on huomioitava, että vanhemmissa taloissa eristykset ovat ihan erilaiset kun uusissa taloissa. Kaikki meluhaitat pääsevät sisälle eri tavalla. Alueella on paljon vanhoja taloja.

Olen asunut suunnitellun liittymän välittömässä läheisyydessä 12- vuotta ja tiedän miten Hämeentien liikenne toimii. Hämeentien on luokiteltu vaaralliseksi tieksi.

Hämeentiellä on suolausta vähennetty talviaikaan ja tie käyttäytyy hyvin arvaamattomasti talvikeleillä. Muuntamontieltä Hyrylää kohti (hankealueen suunniteltu liittymä sijaitsee Muuntamotien läheisyydessä) on talviaikaan lukuisia tieltä suistumisia. Kaikki näistä ei mitenkään päädy Väyläviraston tietoon. Mekin olemme hinanneet Hämeentiellä auton ojasta ja näistä ei ole tietoa missään onnettomuustilastoissa. Parhaimmillaan Hyrylään ajettaessa jopa 10 autoa on mennyt ojaan yhden aamun työmatkaliikenteessä. Suunniteltu liittymä hankealueelle ja tien 45 risteykseen tulee olemaan sellainen, että rekat joutuvat lähes PYSÄHTYMÄÄN tielle 45 (sekä Hyrylästä, että Hyvinkäältä päin), että pääsevät kääntymään hankealueen tielle. Tämä luonnollisesti aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita kun autojono yllättäen pysähtyy. Puhumattakaan talven pääkallokeleistä, joita on Hämeentiellä valitettavan usein, tien ajettavuus saattaa muuttua 15 minuutin aikana sellaiseksi, ettei edes uudet nastarenkaat pidä tien pinnalla. Mikäli liittymä hankealueelle tulee toteutumaan ei voida välttyä kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksilta tällä tieosuudella. Hankealueen risteyksen kohdalla on pieni kumpare Hämeentiellä (tie no 45), joka tarkoittaa sitä, että henkilöautoista näkymä on huono koska siellä istutaan alhaalla. Myös mahdollinen poistumareitti hankealueelta ei ole tieturvallisuuden nimissä millään muotoa järkevää. Hankealueen tienpohja viettää melko jyrkästi kohti Hämeentietä ja näillä pääkallokeleillä ei ole rekoilla mitään mahdollisuutta pysäyttää autoa liittymään vaan se suurella todennäköisyydellä liukuu Hämeentielle kun kyydissä on raskas kuorma kiviainesta. Myös tässä tilanteessa risteys aiheuttaa hengenvaarallisia tilanteita kun raskaan kuorman kanssa hyvin hitaasti kiihtyvä ajoneuvo yrittää päästä liikenteen sekaan. Liittymä tulee haittaamaan SUURESTI pääkaupunkiseudun työmatkaliikennettä ja aiheuttaa varmasti ihmishenkien menetyksiä. Kaiken tämän keskellä on pienet koululaiset odottamassa omaa koulukyytiä, jotka pysähtyvät Hämeentien varteen ottamaan koululaiset kyytiin tai päästämään kyydistä pois. Hämeentiellä ei ole kunnon pientareita jalankulkijoille tai pyöräilijöille. Tämä on myös tärkeä asia, joka on syytä huomioida.

Destia on tehnyt Louhintahiekka Oy:lle Liikennevaikutusten arvoinnin (16.11.2020), joka ei vastaa lainkaan todellisuutta. Ihan yhtenä esimerkkinä, liikennevaikutusten arvioinnissa (s.12/30) on taulukko onnettomuuksista joita Hämeentiellä on tapahtunut. Siellä on 1 suistuminen tieltä. Aika harvat onnettomuudet päätyvät näihin taulukoihin. Tässä kuva Hämeentieltä 29.1.2021, jossa on kaksi autoa suistunut tieltä. Tämä on ihan arkipäivää (joka päivä) Hämeentiellä talviaikaan. Tänä vuonna (2021) tie on ollut useammin peilijäinen kun kuiva. Henkilöautolla ei tahdo päästä kiihdyttämään kun tie on niin liukas. Lisäksi on ollut useita tuulisia päiviä, jolloin peltoaukeilla tuuli tarttuu hyvin tehokkaasti isoihin autoihin ja yhdistelmiin saaden ne heittelehtimään ja huojumaan. Pyydän ELY-keskuksen käsittelijöitä ajamaan Hämeentien aamu- (klo 7-8) tai iltapäiväruuhkassa (klo 16-17) ja valitsemaan keliksi nollan tai pienen pakkasen ja niin, että sataa lunta tai jäätävää tihkua. Näin voitte itse todeta pitääkö Destian liikenneselvitys paikkansa. Me asukkaat ja työmatkaliikenteensä Hämeentietä ajavat olemme vaarassa joka päivä ilman valtavaa rekkaralliakin.

Kuva: Tapahtumapaikka on Hämeentiellä n. kohdassa 60°27'09.0"N 24°57'22.0"E

Hämeentien osalta on huomioitavaa myös, että liittymätiheyttä on suunniteltu harvennettavan n. 8 km osuudelta tien pohjoispäässä. Ramboll Finland Oy 26.4.2019 on tehnyt tästä selvityksen Uudenmaan ELY-keskukselle

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/168465/Raportteja%208%202019.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Tässä tapauksessa olisi hyvin erikoista, että myönnetään lupa uudelle risteykselle jota käyttää raskaat ajoneuvot n. 5km päähän Nukarin "keskustan" alueelta. Mikäli lupa myönnetään se kumoaa täysin Ramboll Finland Oy:n tekemän selvityksen eikä ole perusteita tehdä muutoksia Hämeentien liittymiin mikäli se onkin Destian selvityksen mukaan turvallinen eikä esim. peräänajoriskiä ole.

Hynnänkorventie ei tule missään nimessä kestäämään 60 rekan liikennettä (tai minkäänlaista lisääntyvää rekkaliikennettä). Pyydän ja kehotan päättäjiä ajamaan myös Hynnänkorventen läpi niin, että näette itse miten huonossa kunnossa kyseinen tie on, ei pientareita, kuoppia, mutkia joista ei ole kunnan näkymää eteenpäin, kävelijöitä ja koulukyytiä odottavia lapsia ilman kunnan odotuspaikkoja. Nurmijärven kunta ei ota kantaa tien kuntoon, kun ei ole heidän vastuullaan. Kuinka moni veronmaksaja haluaa, että verorahoja upotetaan lisääntyvissä määrin tiehen, jonka pilaa ja rikkoo yksityinen yritys.

Liittymä hankealueelle Raalantieltä (Korvenniityntien kautta). Korvenniityntien on pieni yksityistie, joka kulkee asuintalon pihan läpi. Korvenniityntielle kulkiessa täytyy pakostikin ajaa Raalantien ja mahdollisesti vanhan Hämeentien kautta. Kummatkaan tiet ei ole tarkoitettu raskaassa lastissa

olevalle rekkaliikenteelle. Niissä ei ole kunnollisia pientareita ja asuintaloja on tiehesti koko Raalantien varrella. Raalantien ja vanhan Hämeentien risteykseen eivät rekat täydessä lastissa (autot eivät tule ajamaan tyhjänä hankealueelle, vaan sinne mennessä viedään läjitysmaata kyydissä) pysähdy vaan ne liukuvat Raalantien yli ja suoraan montussa olevan talon päälle. Risteys on jyrkässä mäessä ja vaarallisen liukas. Vaihtoehtona ei ole myöskään ajaa Nukarin keskustan läpi. Nukarin keskustan ja Vanhan Hämeentien välinen matka Raalantietä on vaarallisen mutkikas ja ihan tien vieressä on lukuisia asuntoja sekä vilkas jalankulku-, pyöräily- ja jopa ratsastusliikenne.

Mikäli liikenne kulkee Korvenniityntielle tieltä no 3 suunnasta, joutuu raskaat autot ajamaan Karhunkorven koulun ohitse. Siinä on pienellä matkalla kävelytie ja sen jälkeen pienet oppilaat kulkevat kapean ja mutkikkaan tien reunoja pitkin. Raalantiellä on myös hyvin vilkas jalankulku- ja pyöräilyliikenne ja hevosiakin on tien varrella nähty.

Tärinää tarkastellessa on huomioitava lähialueiden (2km säde) talojen ikä ja rakennustapa. Hyvin monet iäkkäämmät talot on rakennettu kokonaan tai osittain kallion päälle silloisten rakennussäädösten mukaisesti. Räjäytyksestä aiheutunut tärinä yltää hyvin pitkälle ja voi aiheuttaa suurella alueella tuhoja rakennuksille. Kuka korvaa rakennuksille aiheutuneet tärinävahingot? Talojen perustukset saattavat haljeta ja se näin ollen aiheuttaa korvauskiistaa Louhintahiekan kanssa. Pahimmassa tapauksessa yksittäiset ihmiset korjaavat omalla kustannuksellaan Louhintahiekan aiheuttamat vahingot mm. talojen sokkeleihin. Tämä ei ole hyväksyttävää liiketoimitaa yksityiseltä yritykseltä, joka tavoittelee vain omaa etuaan tässä hankkeessa.

Talousvesikaivoihin kohdistuvien vaikutusten arviointia varten määritelty raja 1 km, jonka alueelta talousvesikaivot selvitetään, on aivan liian pieni. Rajan pitää olla vähintään 2 km. Kukaan ei osaa sanoa ja arvioida miten pohjavedet tulevat käyttäytymään. Pahimmassa tapauksessa vesi tulee loppumaan joiltain alueilta kokonaan ja pilaantuu käyttökelvottomaksi. Nurmijärven kunta on ilmaissut kantansa, ettei he tule vetämään kunnallistekniikkaa alueelle eikä myöskään korvaamaan KOLMANNEN osapuolen (Louhintahiekka Oy) aiheuttamaa vahinkoa. Tällöin kyseiset kiinteistöt tulevat olemaan täysin arvottomia, niissä ei voi asua eikä niillä ole minkäänlaista myyntiarvoa. Louhintahiekka ei varmasti tule korvaamaan vahinkoja 1 km:n säteen ulkopuolelle, mikäli tämä mitta tullaan hyväksymään.

Päijännetunneli sijaitsee lähimmillään 750 metrin etäisyydellä hankealueen reunasta. Lumikalliolla on tarkoitus tehdä räjäytyksiä mikä on Päijännetunnelin vieressä. Ja ilmeisesti siinä kohtaan vaikuttaisi olevan ruhjeita, jotka yhdessä räjätysten tärinän kanssa voivat kasvattaa Päijännetunnelin katon sortumista. Räjäytykset voivat myös mahdollisesti avata jonkun yhteyden louhinta-alueelta, josta mahdollisesti pääsee veden pilaavia aineksia tunneliin. Kaikki vaihtoehdot on syytä tutkia tarkasti muiden kuin Louhintahiekan toimesta. Päijännetunnelin vahingoittuminen vaarantaa koko pääkaupunkiseudun vedensaannin. Lisäksi pitää huomioida vielä Teilinummen vedenottamo. Mikäli se saastuu, sen jälkeen on Järvenpää ja Kerava ilman vettä. Lisäksi mm. Sinebrychoffin tuotanto pysähtyy ja vaikutukset ovat laajat niin yksityishenkilöiden kuin yritystenkin osalta. Tutkikaa tarkasti nämä asiat, sillä tehtyjä virheitä ei voi enää jälkeinpäin niin vain korjata ja Louhintahiekan vastuuvakuutukset tuskin korvaavat edes lähiasukkaiden kaivoja.

Missään nimessä ei pidä hyväksyä, että Linnanojaan lasketaan minkäänlaisia hule- tai muitakaan vesiä hankealueelta. Linnanoja laskee suoraan vieressä sijaitsevaan Natura- alueeseen ja Vantaanjokeen. Vantaanjokea on kunnostettu vuosien varrella, siihen on käytetty aikaa ja rahaa. Lukuisien satsausten myötä taimen ja lohi on saatu palautettua Natura-alue Vantaanjokeen. Vantaanjoessa elää uhanalainen luonnonvarainen taimenkanta. Myös Männistönoja ja Palojoeki on syytä huomioida: Palojoessa esiintyy taimenta, etenkin Männistönojan laskukohdan lähistöllä ja myös Palojoessa on tehty pitkään kalastoon liittyviä kunnostuksia.

Mikäli hanke tulee toteutumaan on lupien ehtona oltava tiukat toimita-ajat. Hankealueen naapuristossa on eri aikaan työt tekeviä ihmisiä ja jokaiselle on turvattava riittävä yöunien saanti. On huomioitavaa, että yövuoroon lähtevien ihmisten työaika alkaa n. klo 23. He siis nukkuvat omat yöunensa hankealueen aukioloaikoina. Miten pystytään turvaamaan esimerkiksi työvuoroa tekevän sairaanhoitajan työkyky, jos hän ei saa nukkua tarvitsemiaan yöunia hankealueen pitkien aukioloaikojen vuoksi? Minä en ainakaan haluaisi joutua esim. tapaturman tai sairauden vuoksi hyvin univelkaisen hoitajan hoidettavaksi. Mitäpä jos tämä yötyötä tekevä on lääkäri, palomies tai vaikka lentokapteeni? Muistutan vielä, että hankealueelta äänet kantautuvat jopa kymmeniä kilometrejä kun sääolosuhteet on suotuisat. Ne kuuluvat jopa Nurmijärven Laidunalueen asuinalueelle, Hyrylään, toki koko Karhunkorpeen, Nukarin kylälle ja ehkäpä aina Jokelaan saakka. Omassa asuinpaikassani kuuluu Jokelan junan ääni suotuisalla kelillä ihan niin kun juna kulkisi lähimetsän takana. Välissä on kilometrien verran metsää. Olen asunut radanvarressa 21- vuotta eli tiedän miltä juna kuulostaa läheltä. Meidän kodista on Jokelan asemalle sentään yli 6 km.

Yhteenvedona, että ympäristövaikutuksen arviointiselostuksessa on luvattoman paljon puutteita, se on tehty suuntaa antavasti, ilman riittäviä tutkimuksia ja siinä ei ole otettu riittävästi kantaa lähiasukkaiden hyvinvointiin eikä siihen kuka korvaa tärinästä, melusta, pölystä ja veden saannin pilaantumisen tai jopa loppumisen lähialueen asukkaita. Missään nimessä tälle hankkeelle ei tule myöntää lupia. Jos jo YVA-vaiheessa puutteet ovat näin mittavia tulevat ne vain suurenemaan tästä. Kukaan ei valvo toteutuuko "lupaukset" joita nyt kovasti ilmoille heitetään. Louhintahiekka Oy:llä on jo olemassa Nurmijärven alueella paikka pilaantumattomille maa-ainesten loppusijoitukselle sekä tutkimusten mukaan louhintatarvetta alueella ei ole. Pyydän Teitä käsittelijöitä lukemaan ajatuksella ja huolella lähes tuhannen nimen yhteisvastineen alueen asukailta. Siinä on minua viisaammat osanneet perustella jokaisen virheellisen kohdan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Nukarilla 1.2.2021

Lähettilä: [REDACTED]
Lähetetty: tiistai 15. joulukuuta 2020 22.38
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/4370/2019, Nukarin kiviainesYVA

Luokat: Tiina; Ympäristö

Ylitarkastaja Liisa Nyrölä
Uudenmaan ELY-keskus

YVA-selostuksen esittelytilaisuus webinaarina 17.12.2020 klo 17-19.

Kysymys:

Asumme [REDACTED] metrin päässä Raalaan suunnitellusta avolouhoksesta 2010-luvulla valmistuneessa omakotitalossa, jonka ikkunoista avautuu koskematon luonto upeana kilometrien päähän avautuvana maisemana. Suunniteltu louhoshanke sijoittuu juurikin tuohon ikkunasta avautuvaan maisemaan keskeisesti. Kuten arvata saattaa, asumme korkealla mäen laella, jonne ei ainoakaan operaattorin verkko ulotu moitteettomasti.

Ensimmäisen tiedotustilaisuuden jälkeen annetuista mielipiteistä pystyi erittäin hyvin päättämään, että osa alueen asukkaista ei hallitse tietoteknisten laitteiden käyttöä, eivätkä ehkä edes sellaisia omista. On yleisesti tiedetty ja tunnettu tosiasia, ettei Raalasta löydy moitteetonta verkkoyhteyttä, vaikka laitteet olisivat uudet ja aplikaatioiden käyttötaito erinomaista. Vaikka eri verkko-operaattorit markkinoivat hyvää ja toimivaa nettiyhteyttä alueelle, maaston monimuotoisuus tuottaa ongelmia. Operaattoreiden teknisen tuen tutkittua asiaa, todetaan alue kuitenkin rajuksi ulkoalueeksi. On järkyttävää, että viranomaisen tällaisessa tilanteessa sallii nettiwebinaarikäytännön, joka syrjii osaa kohderyhmästä näin rajusti. Tämä asetelma saattaa meidät asukkaat eriarvoiseen asemaan. Kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää esimerkiksi työpaikkaa webinaariin osallistumiseen, on eläkeläisiä ja suorittavasta työstä palkkaa nauttavia, jotka eivät työssään tarvitse tietokoneita. Eläkeläisiä ja koronariskiryhmäläisiä ei myöskään voi edellyttää käyttämään kirjastojen tai muiden julkisten tilojen laitteita. Järjestely poissulkee tietoisesti osan kohderyhmästä - tämä on mielestämme viranomaisen mahdollistamaa syrjimistä.

Ymmärrämme hyvin, että pandemian aikana julkisten tilaisuuksien järjestäminen on kielletty ja yritetään keksiä vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen tulisi kuitenkin olla kaikkien kohderyhmään kuuluvien saavutettavissa ikään, ammattiin, työ- tai asuinpaikkaan katsomatta. Pandemia koettelee tavalla tai toisella varmasti koko maailman väestöä ja eri alojen yrittäjiä, osalle koettelemus voi olla kuolettava. Korona vaikeuttaa myös meidän kohderyhmäläisten elämää, ei vain louhintayrityksen toimintaa. Korona on oikeudenmukainen, se kohtelee kaikkia samalla tavalla. Valtavasti ihmettelemme, että Louhintahiekan kaltainen suuri ja vakavarainen yritys olisi nyt erityisessä koronakurimuksessa, jonka vuoksi asiaa tulisi erityisellä tavalla kiirehtiä eikä se voisi odottaa pandemian rauhoittumista. Kesällä virus ei viimeksikään voinut kovin auvoisesti.

Tiedän webinaariympäristöissä suurten webinaarijärjestelyiden kanssa olleen myös haastetta, osa webinaarialustoista sallii vain rajatun osallistujamäärän, joissakin tapauksissa raja tulee vastaan 100 ja joissain useamman sadan osallistujan kohdalla. Tilaisuus on kuitenkin julkinen, ja osallistujia saattaa hyvinkin liittyä tilaisuuteen kaukaakin. Onko tässä tilaisuudessa maksimi osallistujamäärä ja mikä se on? Kuinka taataan, että varsinaiseen kohderyhmään kuuluvat, eli Raalassa asuvat pääsevät kirjautumaan tilaisuuteen?

Kysynkin nyt miten tai missä voimme osallistua webinaariin, kun ainoakaan operaattori ei tarjoile niin hyvää verkkoyhteyttä, että äänen ja kuvan siirtäminen onnistuisi ja voisimme osallistua tilaisuuteen koronaturvallisesti kotona?

Kysymyksiin pikaisesti vastausta odottaen,

[REDACTED]

[REDACTED]

Lähettiläjä: [REDACTED]
Lähetetty: maanantai 1. helmikuuta 2021 23.31
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVa
Liitteet: UUDELY43702019_Nukarin kiviaines_YVAselostus.pdf
Luokat: Kimmo

Hyvä Ylitarkastaja Liisa Nyrölä/vastaanottaja,

Ohessa **vastineemme** YVA:n arviointiselostukseen Louhintahiekka Oy, Nukarin kiviainesalue, Nurmijärvi Raala, ENV1692 hankkeeseen.

Pyydämme, että ilmoitatte meidän vastineen vastaanotetuksi sekä ilmoitatte, kun se on otettu käsittelyyn.
Toivomme myös, että vastineeseemme kirjaamiamme selvityksiä hyödynnetään YVA:n seuraavassa vaiheessa.

Terveisin,

[REDACTED]

I
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

MIELIPIIDE 31.1.2021

Uudenmaan ELY-Keskus
PL 36, 00521
Helsinki kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

VIITE: UUDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVA

Mielipiteemme:

Mielestämme Louhintahiekka Oy:n kallioulouhoshanke Raalassa ei täytä ympäristösuojelulain eikä naapuruussuhdelain asettamia edellytyksiä. Toteutuessaan hanke aiheuttaisi kohtuutonta haittaa asukkaille sekä vakavan riskin ympäristölle ja vedenotolle, puhtaalle ja pilaantumattomalle luonnolle ja ilmastolle.

Mikäli jokin YVA ohjelman vaihtoehtoista saa lainvoiman tulee kaikki toiminta mukaan lukien liikenne rajoittaa tapahtuvaksi arkipäivisin klo 7:00-16:00, ilman poikkeuksia, terveysvaikutusten minimoimiseksi. Kaikki toiminnot tulee rajata tapahtumaan vähintään 300 m etäisyydellä asutuksesta, mukaan lukien tukitoiminnot. Mikäli jokin YVA-ohjelman vaihtoehtoista saa lainvoiman tulee Linnamäen luoteis- ja pohjoispuoli rajata pois ja säilyttää puustoisena niin, että Linnamäen profiili kohti Hynnänkorventietä ja Kellarinmäkeä säilyy. Yöaikainen valaistus tulee rajoittaa niin, että alueella ei ole maaseutumaisemaan sopimattomia valoja klo 16:00-07:00 välisenä aikana.

Mielestämme hanke ei ole toteuttamiskelpoinen, koska hankkeesta, sen sijainnista ja koosta alkaen, on annettu ristiriitaisia ja puutteellisia tai osin alimitoitettuja ja harhaanjohtavia tietoja, joiden perusteella hankkeen kokonaiskuva ei saa muodostettua. Koska kyseessä on isot toimijat Louhintahiekka Oy ja konsulttitoimisto Vahanen Environment, ei voi olla sattumaa, että seloste sisältää suppeasti erittäin laajamittaista, lähes rajattomasti laajenevaa ja useita kymmeniä vuosia jatkuvaa ilmastomuutosta ja kasvihuoneilmiötä kiihdyttävää toimintaa. Hankkeen haittavaikutukset ovat aliarvioitu vähäisiksi ottaen huomioon, että alue rajautuu asutukseen, on erittäin laaja-alainen ja erittäin pitkäkestoinen.

Tämän vastineen lisäksi olemme allekirjoittaneet Raalan kylän kylälaisten yhteisen vastineen.

Tiivistelmä

1 Johdanto

2 Yhteystiedot

Y-tunnus: 0110989-2

	Viimeisin tieto	Alkuvvm	Tietolähde
Toiminimi	Louhintahiekka Oy	13.09.1974	Patentti- ja rekisterihallitus
Yritysmuoto	Osakeyhtiö		Patentti- ja rekisterihallitus
Kotipaikka	TUUSULA		Patentti- ja rekisterihallitus
Yrityksen kieli	Suomi	15.03.1978	Verohallinto
Päätoimiala	Rakennuspalkan valmistelutyöt (43120)	31.12.2007	Verohallinto
Postiosoite	TUOTANTOTIE 1 04300 TUUSULA	16.10.1992	Yhteinen

YVA arviontiselostuksessa Louhintahiekka Oy käyttää esitystä "Louhintahiekka Oy, Nurmijärvi", josta saattaa syntyä virheellinen käsitys yrityksen kotipaikasta ja verotuskunnasta, YTJ:n mukaan se kuitenkin on Tuusula.

3 Hanke

3.1 Hankkeesta vastaava

YVA arviontiselostuksessa Louhintahiekka Oy käyttää esitystä "Louhintahiekka Oy, Nurmijärvi", ja toimiston kerrotaan olevan Tuusulassa. YTJ:n mukaan yrityksen kotipaikka ja verotuskunta on kuitenkin Tuusula. Esitys on harhaanjohtava.

3.2 Hankkeen tarkoitus

3.3 Hankkeen vaiheet ja aikataulu

3.4 Sijainti, koko ja maankäyttötarve

YVA-arviointiohjelmassa hankealueen kokonaispinta-alaksi oli ilmoitettu n 44 ha. YVA-arviointiselosteessa hankealueen kokonaispinta-ala on kasvanut 16 ha:a ja kokonaispinta-alaksi on ilmoitettu nyt n 60 ha. Syytä muutokseen ei ole selitetty mitenkään arviointiselosteessa. Karttakuvien mukaan kaikki hankkeen toiminnot, esimerkiksi vesienkäsittelyjärjestelmä Linnamäen pohjoispuolella ei ole sijoitettu hankealueelle (kuva 4). Selosteesta ja sen kuvista ei voi päätellä, onko vesienkäsittelyjärjestelmä jo mukana 60 ha:n arviossa vai kasvaako hankkeen kokonaispinta-ala rajoittamattomasti ja vaivihkaa. Hankkeen todellinen koko ja sijainti eivät tunnu lukittuvan mihinkään arvoon tai kohtaan. Hankealuetta kuvaavissa kartoissa hankealue on merkitty eri suuruisena tai muotoisena (mm. kuvat 3,4 ja 10). Käsitystä hankkeen laajuudesta ei voi saada ja sen vaikutuksia on mahdotonta arvioida. Ei voi hahmottaa, onko koko alueelta tehty luontoselvityksiä ja jos ei, niin miltä osin työ on tekemättä (nyt tehty 52 ha:lta). Ei selviä, vastaako ilmoitetut louhinta- ja läjitysmäärät hankealueen käyttöä 44 ha:n vai 60 ha:n mukaan. Ei voida arvioida, mikä kasvun vaikutus on kuljetettaviin maa-aineksiin eikä näin ollen pysty arvioimaan onko kuljetuskapasiteetin tarve muuttunut, miten muutos vaikuttaa liikenteen melu-, pöly- ja tärinä ja pakokaasupäästöihin ja mikä hankkeen synnyttämä liikenteen määrä kokonaisuudessa on. Kun ei tiedä hankkeen todellista kokoa ei voi arvioida hankkeen ilmastovaikutuksia, sitä voimistaako vai hillitseekö hanke ilmastomuutosta.

3.5 Hankkeen kuvaus

Hankkeen aloituksessa kuvataan, että pintamaat poistetaan työpainolta 30–55 tonnin kaivinkoneella ja muotoillaan alueen reunoille 3–5 metrin korkuisiksi maavalleiksi, jotka samalla toimivat meluvalleina ja hankkeen loppuvaiheessa maavalleissa oleva aines käytetään alueen tasaamiseen ja maisemointiin. Kiviaineksen ottaminen aloitetaan Linnamäen kaakkoisosasta ja

samanaikaisesti Lumikallion länsiosasta. Alustavasti ilmoitetaan hankkeessa otettavan kiviainesta 200 000 m³tr vuodessa. Kallion päällä oleva irtomaa-aines seulotaan ja hyödynnetään osittain hankealueella ja osittain sen ulkopuolella. Arviointiselostuksessa ei oteta kuvata, miten pintamaa-aines riittää meluvalleihin ja seulontakäsittelyn jälkeen uudelleen hyödynnettäväksi hankealueen sisä- ja ulkopuolella. Tämä vaikuttaa ristiriitaiselta.

Arviointiselosteessa kerrotaan, että louhinnassa käytetään kerrallaan 1–2 poravaunua, vähintään työpainon 40–55 tonnin kaivinkonetta, jolla myös rikotetaan ylisuuret lohkareet. Louhosautoilla (määrää ei kerrota) louhe kuljetetaan murskaimelle, jossa on 1 esimurska ja 2–3 jälkimurskaa. Murskauksen jälkeen murske siirretään pyöräkuormaajalla varastokasoihin. Varastokasoja sijoitellaan myös melu- ja näköesteiksi.

Selosteessa mainitaan, että räjähteitä ei säilytetä louhosalueella. Selosteessa ei kerrota säilytetäänkö louhoksella muita vaarallisia aineita tai käytetäänkö siellä sellaisia ja kuinka paljon. Joka tapauksessa on selvää, etteivät polttomoottorikäyttöiset louhoskoneet ole tieliikennekelpoisia ja ne tankataan louhoksella ja louhoksella tarvitaan tämän vuoksi suuria määriä polttonesteitä. Selosteen mukaan tankkauspaikka sijoitetaan varastokentälle ja se vastaa nykyvaatimuksia. Vaatimuksia ei kuitenkaan kuvata, viittaukset puuttuvat, eikä liitteitä löydy. Mielenkiintoista olisi tietää, miten murska ja poravaunut tankataan ja liikutetaanko niitä joka tankkauksen yhteydessä vai onko tankkauspaikka vain muita työkoneita varten.

Vaarallisten aineiden kuljetukset ovat sivuutettu kokonaan, niitä ei käsitellä aineistossa lainkaan. Selosteessa ei oteta kantaa, mitä reittejä vaarallisten aineiden kuljetukset käyttävät, kuinka paljon ja kuinka usein vaarallisia aineita louhokselle toimitetaan. Tulee huomioda, että louhos sijaitsee pohjavesialueen tuntumassa ja mahdolliset kuljetusreitit ylittävät vesistöjä KT 45:llä (Palojoki tai Vantaanjoki ja Tuusulan seudun veden pohjavesialueet) ja Hynnänkorventiellä (MT 11480) Palojoki ja norot. Raalantiellä ylitetään Vantaanjoki tai kuljetaan Teijinnummen vedenottamon ohi, joka sijaitsee pohjavesialueella. Seloste ei myöskään ota kantaa, mistä kuljetukset lähtevät ja miten reitti kokonaisuudessaan kulkee.

Louhoksen varastokentällä olevan tankkauspaikan hulevedet johdetaan vesienkäsittelyjärjestelmään ennen maastoon johtamista. Missään ei kuvata, miten itse asiassa vaaralliset aineet puhdistetaan. Esimerkiksi öljy jää veden pinnalle eikä painu altaan pohjalle. Jos tällainen neste valutetaan edelleen maastoon, tässä tapauksessa johdetaan paikallisiin luonnon noroihin, jotka laskevat Vantaanjokeen, mihin epäpuhtaus loppujen lopuksi joutuu?

Hankealueelle haetaan lupaa maankaatopaikalle. Selosteosassa s. 14 kerrotaan, että pilaantumattomia maa-aineksia vastaanotetaan 150 000–200 000 m³. Lisäksi mainitaan, että alueelle voidaan vastaanottaa myös muita jakeita. Taulukossa 1 on esitetty, että alueelle vastaanotetaan vuosittain 375 000 m³ erilaisia lajitteita. Osa näistä seulotaan uusiokäytettäväksi ja poiskuljetettavaksi ja osa jää maankaatopaikalle. Tarkempi kuvaus siitä, mitä 375 000 m³:sta jää loppusijoitukseen ja mitä kuljetaan pois alueelta, ei seikkaperäisemmin esitetä. Asiasta on taulukko 1 mutta se ei ole ilman selityksiä informatiivinen. Louhokselta kuljetetaan pois 200 000 m³ kiviainesta ja tuodaan 375 000 m³ erilaisia maa-aineksia. 200 000 m³ riittää tuo 60 ajoneuvon liikenne, joka ei riitä kuvaamaan kuljetusten kokonaismäärää. Haittavaikutustenkin arvioiminen on silloin täysin mahdotonta. Esitetyt vaikutukset ovat puutteellisia tai riittämättömiä.

Selosteeseen on kirjattu, etteivät kaikki hankealueelle suunnitellut toiminnot ole yhdenaikaisesti käynnissä mutta mitä toimintoja tulee haittavaikutusten kuten melun arvioinnissa huomioida yhdessä, on esitetty heikosti ja epäselvästi niin, että tekstistä ymmärtää, että asfalttiasema ja kiviaineksen kuormaus eivät toimi yhdenaikaisesti muiden toimintojen kanssa.

Selosteessa esitetään, että pilaantumattomien maa-ainesten sijoituksesta tehdään myöhemmin erillinen täyttösuunnitelma lupavaiheessa. Tältäkin osalta ei voida arvioida pilaantumattomien maa-ainesten käsittelyyn liittyviä haittavaikutuksia yhdessä koko hankkeen haittavaikutusten arvioinnissa. Alueen asukkaille ei synny käsitystä siitä, mitä toimintoja ja missä kohti hankealuetta niitä on tarkoitus tehdä. Melu-, pöly-, värinä- ja hajuhaittoja alueen asukkaille, eläimille (mm. hevoset) ja kiinteistöille tai rakennuksille ei voi arvioida yhdessä louhostoiminnan kanssa. Mallinnuksia ei ole toteutettu kuin louhintatyön osalta ja siitäkin hyvin ohuesti. Erityisesti haitallisten pölyjen esimerkiksi betonin käsittelyn yhteydessä syntyvän pölyn määrää ja laatua ei voi arvioida. Tämä olisi kuitenkin erittäin tärkeää. Tärkeää olisi myös mallintaa prosessin meluvaikutukset. Myös eri toimintojen yhteisvaikutukset melun, pölyn, värinän- ja hajun tulisi mallintaa selkeästi. Uusiokäyttöön liittyvien materiaalien käsittely mm. seulonta ja kantojen haketus ovat sekä pölyävää että melua tuottavia toimintoja. Mallinnuksia näistä ei ole tehty. Pelkkä geologin arvio vähäisestä vaikutuksesta on riittämätön.

Tulee huomioda, että Karhunkorven teollisuusalue sijaitsee Raalan kylästä noin 5 kilometrin päässä. Karhunkorvessa on ainakin Betsetin, Ruduksen ja Parman betonielementtitehtaat ja Betsetin betoniasema. Kaikki tämä on sivuutettu. On käsittämätöntä, ettei uutta toimintaa voi yhdistää näin lähellä olevalle teollisuustoiminnan alueelle.

Eri toimintoja on kuvattu tehtävän arkisin 05-22 välisenä aikana. Koska haittavaikutusten arviointia on suoritettu riittämättömästi ja alueen taustamelussa on jyrkkää vaihtelua, tulee vaikutusalueet olla riittävän suuria esimerkiksi melun kantautuessa useiden kilometrien päähän. Sellaista murskaustoimintaa ei ole, jonka vaikutusalue jäisi kokonaisuudessaan alle kilometriin asutuksen välittömässä läheisyydessä. Koska osa alueen läpivuotisessa asuinkäytössä olevista rakennuksista sijaitsee vain muutaman sadan metrin päässä toiminnoista ja taloissa asuu nuoria aikuisia ja pieniä lapsia, 7 tuntia sisältäen työpaikkaliikenteen häiriön, esitys on täysin kohtuuton. Hankealue voi näin olemattomilla selvityksillä toimia vain arkipäivisin, kun lapset ovat päiväkodeissa, kouluissa ja vanhemmat työssä. Vapaa-ajalle, harrasteille (sivutyö maatalous) tulee varata häiriötöntä elpymis- ja lepoaikaa.

Värinävaikutukset räjäytyksistä tulee laajamittaisessa ja pitkäaikaisessa hankkeessa suunnitella myös ympäristö huomioden siten, että haittavaikutuksia kohdistuu ympäristöön mahdollisimman vähän

3.6 Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

3.7 Seudun muut hankkeet

Seutukuvaa laajentamalla, löytyy runsaasti vaihtoehtoja, joissa yrittäjä voi tehdä työyhteisöliittymän tapaan yhteistyötä eri toimijoiden tapaan. Tällöin jokaisen yrityksen ei tarvitse hankkia kaikkea itse ja esimerkiksi tehtaiden rakentamisessa säästetään materiaaleja ja luonto kiittää!

Louhintahiekka Oy hakee YVA-menettelyssä lupaa betonin käsittelyyn. Ei ole huomioitu , että Karhunkorven teollisuusalue sijaitsee Raalan kylästä noin 5 kilometrin päässä. Karhunkorvessa on ainakin Betsetin, Ruduksen ja Parman betonielementtitehtaat ja Betsetin betoniasema. Tuusulassa Sulan teollisuusalueella on Parman betonitehdas, jossa myös murskataan betonia. Tuusulan Ristikivessä toimii Rudus ja Betonicenter ja Kelatiellä Tuusulassa on Ruskon Betoni Oy:n Tuusulan betoniasema. Mainitut kauempana hankealueesta, Tuusulassa sijaitseva betonituotanto palvelee erinomaisesti Helsingin suuntaan kohdistuvaa tarvetta. Emme pidä tätä uutta suunnitelmaa ympäristöarvoja edistävänä.

Etelä-Tuusulassa sijaitsee Peabin (ent. Lemminkäinen Oy Sammonmäki) asfalttiasema. On käsittämätöntä, että Louhintahiekka Oy suunnittelee omaa asfalttiasemaa Raalaan, ja suurin osa yrityksen (80–90%) toiminnasta on Helsingin suunnassa ja asfalttiautot ajaisivat Raalasta Helsinkiin Maantiekylän asfalttiaseman ohi. Pitkä ajomatka läpi Tuusulan keskuksen ei vain vaikuta pakokaasupäästöihin vaan kuluttaa energiaa, kun asfalttimassa pitäisi pystyä pitämään riittävän lämpimänä asfaltin levittämiseen saakka. Maantiekylässä sijaitsee myös Ykkösasfaltin asfalttiasema. Palveluita on tarjolla, jos niitä halutaan käyttää.

Etelä-Tuusulassa on myös suuret kivilouhokset ja Seepsula mainostaa tuottavansa kiviaineksia sadaksi vuodeksi.

VARMUUS

Seepsulasta ei kiviaines lopu kesken. Senkkerin kiviainestehtaalla riittää kiviaineksia sadaksi vuodeksi. Palvelemme sinua myös iltaisin ja lauantaisin. Kun tarvitset kiviainesta suureen tai pieneen, laatua ja toimitusvarmuutta vaativaan rakennusprojektiin, olemme oikea kumppani.

Myös Tuusulan kunta on hankkinut raakamaata Maantiekylästä läheltä ”Kehänelosen” tai Aviapoliksen tuntumasta. Laadukkaita tuotteita on tarjolla lähes joka kaupungissa, muutama poiminta;

- Seepsulalla, Ruduksella, NCC Industry Oy:llä, Peab:llä (ent. Lemminkäinen Oy/ YIT Oy) ja Ventoniemen soralla on Etelä-Suomessa parisen kymmentä kiviaineksen louhintamurskauspaikkaa.
- Näitä murskausasemia on esimerkiksi Helsingissä, Vantaalla, Espoossa, Talmassa Keravalla, Kulloossa, Ohkolassa, Tuusulassa, Nurmijärvellä, Hyvinkäällä, Ridasjärvellä, Hikiällä, Hausjärvellä, Pornaisissa ja Läyliäisissä ja Louhintahiekka Oy:llä Mäntsälän Nummisissa.
- julkaisuja kiviaineksen riittävydestä YM 13/2018 ja TEM54/ 2015
- **Tuusulan kunnan hallitus on kokouksessaan 14.10.2019 käsitellyt [REDACTED] hakemusta maa-ainesten otos jatkamiseksi Jäniksenlinnassa, koska soranotto aikaisemmalta lupakaudelta on ollut markkinatilanteen vuoksi kannattamatonta. Kiviaineksia ts. on tarjolla niin runsaasti, että niiden markkinahintaa on voitu pudottaa ja kiviainesten ottotoiminta on pääsääntöisesti kannattamatonta. Näin tässäkin hankkeessa voidaan keskittyä arvioimaan hankkeen vaikutuksia ympäröivään luontoon ja hiilineutraaliuteen.**
- Pääkaupunkiseudun kiviaineksella ei ole mitään erityisiä laadullisia louhimisperusteita eikä erityisiä käyttötarkoituksia (raidesepeli, vuolukivi, kiuaskivi, marmori)
- Kiviainesta saadaan sivutuotteena monista tie- ja rakennushankkeista, esim. Kreate Oy:n toteuttama Klaukkalan ohitustie, aina ei tarvita perustaa uutta murskausasemaa ja louhintapaikkaa, alueelta riitti kiviainesta jopa myyntiin asti, ostomurskeita ei tarvittu.

Nurmijärvellä sijaitsevan Metsä-Tuomelan kaatopaikan yhteyteen on perustettu maankaatopaikka vastaamaan Nurmijärven suunnan tarvetta. Läheltä pääkaupunkiseutua löytyy useita maankaatopaikkoja esimerkiksi Vantaan Kulomäestä ja Pyymosasta. Välivarastona toimivia alueita löytyy jo nyt, jos niitä halutaan etsiä. Tarjolla on vanhoja hiekkakuopan pohjia tms., joissa ei ole enää maa-aineksen ottoa eikä pintaan noussutta pohjavettä eivätkä ne sijaitse pohjavesialueiden välittömässä läheisyydessä. Pilaantunut maa-aines käsittely puolestaan on oma prosessi, jonka kiertäminen ei saa olla tämän hankkeen tavoite.

Suosittaessa julkisia maankaatopaikkoja, voidaan luottaa siihen, ettei luvatonta maankaatoa tapahdu eikä haitallisia aineita ”kipata metsään ja kaverin takapihalle ammoisten aikojen tapaan” vaan noudatetaan nykyajan säädöksiä ja parhaita mahdollisia menetelmiä ja

erityisasiantuntemusta. Työssä huomioidaan myös lähiympäristöön kohdistuvat haittavaikutukset ja kaatopaikkojen sijainteja valittaessa.

3.8 Hankkeen suunnittelutilanne

Hankkeen suunnittelussa on otettava huomioon nykyinen kiviaineksen markkinatilanne ja toiminnan kannattavuus sekä ilmaston muutokseen vaikuttavat seikat erityisen tarkasti hankkeen laajamittaisuudesta ja kestosta johtuen. Suunnittelu on ollut arviointiselosteessa keskeneräistä, monin kohdin vedotaan, että asiat tarkentuvat myöhemmässä suunnitteluvaiheessa. Lupaa hakiessa tulee tietää, mihin maa-aluetta käytetään ja miten sitä käytetään. Muutoin haittavaikutusalueita ja haitan määrää ja laatua ei voida arvioida ympäristölle. Rajaamattomana edellä mainitut seikat ovat kuin antaisi avoimen valtakirjan tehdä ihan mitä ja miten vaan.

3.9 Hankkeen toteuttamisen edellyttämät vaatimukset, suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hankealueen laajuus, sen tarkka sijainti ja toimintojen asemointi on pystyttävä esittämään yksiselitteisesti. Alueelta otettavan maa-aineksen määrä ja käyttötarkoitus on pystyttävä osoittamaan hankkeen tarpeellisuutta arvioitaessa. Myös alueelle tuotavien maa-ainesten ja muiden materiaalien määrät ja niille tehtävät jatkotoimenpiteet on selostettava tarkasti. Selostuksesta on käytävä ilmi, missä alueella ja miten alueella vastaanotettu aines käsitellään ja kuinka laajamittaista toiminta on sekä millaisella välineistöllä ja mahdollisesti millä kemikaaleilla aineksia käsitellään. Ilman näitä tietoja ei voida arvioida hankkeen koko ympäristö- ja ilmastovaikutuksia ja hankkeesta aiheutuvia liikennemääriä. Ilman mainittuja tietoja ei myöskään voida arvioida ja mallintaa ympäröivälle asutukselle ja luonnolle aiheutuvia haittavaikutuksia (melu, pöly, tärinä, haju yms.).

Hankealueelle vastaanotettavien, käsiteltävien tai välivarastoitavien ja alueelle loppusijoitettavien materiaalien ja jätteiden kokonaismääriä, työstä syntyviä haittavaikutuksia ja sitä milloin haittaa aiheutuu (kuormitus) ei ole käsitelty selostuksessa täsmällisesti vaan ainoastaan tarkentuvina arvioina. On vain todettu ilman perusteluja, että vaikutus on vähäinen.

Alueelle suunniteltujen asfaltti- ja betoniasemien osalta selosteessa annetaan ymmärtää, että tällaistakin toimintaa alueelle suunnitellaan ja että niiden vaikutukset ovat vähäisiä. Selosteessa ei ole asiaan liittyviä kuvauksia tai mallinnuksiin perustuvia haittavaikutusten arviointeja. Koko hankealueen toimintojen ja asfaltti- ja betoniasemien toiminnan yhteisvaikutuksia alueen asutukseen ja luontoon ei ole esitetty lainkaan.

Betoniaseman osalta mainitaan sen siirrettävyys mutta ristiriitaisesti myös, että asema olisi kiinteä (kohta 3.5/ siirrettävä asema ja kohta 3.9/ kiinteä asema). Asfalttiasemaan osalta todetaan, että perustaminen riippuu alueelta saatavan kiviaineksen laadusta, ei oteta kantaa siihen, voidaanko kiviainesta tuottaa muualta. Asemilla käsitellään myös haitallisia tai vaarallisia aineita. Selosteessa sivuutetaan toiminnan vaatimien haitallisten tai vaarallisten aineiden kuljettamiseen, käyttöön ja varastointiin liittyvät asiat. Betonijätteen kippauksessa syntyy hetkellisesti kovia ääniä. Kuljetusmääristä ja kippausmääristä ei ole esitetty tarkempia tietoja. Asemien toiminnan aiheuttamat haittavaikutukset ovat jätetty selosteessa kokonaisuudessaan tarkastelematta.

Asemien toiminta vaikuttaa myös hankkeen tuottamiin liikennemääriin, joka on jätetty huomioimatta selosteessa. Selosteessa mainitaan, että hanke tuottaa 60 raskaan ajoneuvon lisäyksen liikenteeseen. Kun lasketaan louhittavan kiviaineksen kuljettamiseen tarvittavan kuljetuskaluston määrä, tuo 60 ajoneuvoa riittää. Kun huomioidaan louhoksen tarvitsemat

polttoainekuljetukset, määrä on jo alimitoitettu. Alimitoitettu tilanne on myös silloin, jos hankealueelta haetaan jo lähes valmiiseen kohteeseen vain mursketta ja maankaatopaikalle tuotavat ainekset ovat jo työkohteesta poistettu tai työkohde on sellaisessa vaiheessa, ettei se vielä kykene ottamaan vastaan valmiita murskeita. Tietysti pyritään välttämään tyhjällä kuormalla liikennöintiä mutta aina sitä ei siis voida toteuttaa ja maankaato yms. sellaisen vaikutus liikenteeseen jää väijäämättä alimitoitetuksi. Jos suunnitelma asfaltti- ja betonitehtaista toteutuu, on liikennemäärien kasvu silloin täysin huomioimatta. Asfaltti- ja betoniautot kulkevat lähes poikkeuksetta toisen suuntaisen matkan tyhjänä ja tehtaات tarvitsevat toimiakseen raaka-aine kuljetuksia ja näihin sisältyy myös haitallisten tai vaarallisten aineiden kuljettaminen. Selosteesta on jätetty kokonaan pois asemien tuottama liikenteen lisäys ja vaarallisten aineiden kuljettaminen. Näin hankkeen ilmastovaikutusten arvio on puutteellinen ja siten harhaanjohtava.

Puutolppaisen suurjännitelinjan 110 kV alitukselle on haettava linjan omistajalta alituslupa säännöllistä liikennettä varten. Kt lisäksi Raalan kylän yhteisvastine.

4 YVA -menettely

4.1 Yleistä

Hankkeen tiedottaminen ja webinaarina 17.12.2020 klo 17–19 ei toteutunut alueen asukkaiden kohdalla yhdenvertaisesti. Kuten YVA-arviointiohjelman palautteista saattoi helposti päätellä, että kaikilla alueen asukkailla ei ollut joko osaamista tietoteknisten laitteiden käyttöön tai heillä ei ollut tietoteknisiä laitteita käytössään. Koska kyse on erittäin laajamittaisesta ja pitkäkestoisesta hankkeesta, kaikille asukkaille olisi tullut varata mahdollisuus osallistua tiedotustilaisuuteen tai sen sisältö olisi pitänyt pystyä toimittamaan jollain muulla tavoin kaikille asianosaisille. Myös alueen verkkoyhteydet asettavat alueen asukkaat eriarvoiseen asemaan. Kaikille osallistuminen tilaisuuteen ei ts. ollut mahdollinen. Pandemian aikana ei myöskään ollut mahdollista osallistua tilaisuuteen esimerkiksi kirjaston välineitä käyttäen tai kokoontumalla runsaslukuisemmin yksityisasunnoissa.

4.2 Ennakkoneuvottelu

4.3 YVA -ohjelma

4.4 Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta

4.5 YVA -Selostus

4.6 YVA -menettelyn aikataulu

4.7 Arviointiselostuksen laatijoiden ja asiantuntijoiden pätevyys

5 Tarkasteltavat vaihtoehdot

Arviointiselosteessa esitetty kuva 10 on ristiriidassa aikaisemmin esitettyihin kuviin. Kuvassa hankealueen muoto poikkeaa aikaisemmin esitetyistä kuvista.

Taulukossa 3 vaihtoehdon VE2 loppuvaihe sijoittuu vuosiin 3054 alk. Onko loppuvaihetta tarkoitus koskaan edes toteuttaa?

5.1 VE0

5.2 VE1

5.3 VE2

5.4 Perustelut valituille vaihtoehdoille

Selostuksessa mainitaan, että erityisesti vaihtoehdossa VE2 tulee arvioiduksi pumpattavan pohjaveden pintavesivaikutukset sekä mahdolliset vaikutukset lähialueiden talousvesikaivojen veden määrään. Kun kyseessä on talousvesikaivot, tulee myös huomioida toiminnan vaikutukset kaivojen vedenlaatuun. Selosteessa asiaa ei ole huomioitu.

Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 kiviaineksen ottotason muutosta YVA-arviointiselosteessa olleisiin kaivuukorkeuksien muutoksiin perusteltiin, että tuomalla ottotaso pellon pinnan tasoon toiminnasta aiheutuva meluhaitta vähenisi.

	YVA-arviointiohjelma	YVA-arviointiselostus
	Linnamäki, kaivuusyvyyydet	
VE1	+73 m mpy	+70 m mpy
VE2	+60 m mpy	+60 m mpy
	Lumikallio, kaivuusyvyyydet	
VE1	+80 m mpy	+70 m mpy
VE2	+50 m mpy	+60 m mpy

Kun kiviainesta otetaan syvemältä (VE1), kiviainesta louhitaan määrällisesti silloin enemmän. Tämä tarkoittaa tehtävän työ määrän kasvamista ja työskentelyajan pitenemistä ja on suoraan verrannollinen konetyön käyttötunteihin eli ts. meluhaitta on pitempi aikainen. Myös alueen täyttämiseen käytetty aika pitenee ja meluhaitta kasvaa. Jos otettavan kiviaineksen määrä kokonaisuudessaan kasvaa, on sillä vaikutus myös hankkeen synnyttämiin liikennemääriin ja liikenteen tuottamiin päästömääriin. Tämä vaikutus on jätetty huomiotta. Asfaltti- ja betoniasemien osalta vaikutukset ovat kaikki huomioimatta.

6 Arvioitavat vaikutukset ja arviointimenetelmät

Vaikka YVA-arviointiselosteessa mainitaan, että ympäristövaikutusten arviointiin ei kuulu niiden vaikutusten arviointi, joita hanke aiheuttaa kiinteän ja irtaimen omaisuuden arvoon. Pidän näkemystä suppeana. Jos erittäin laajamittainen ja kestoaltaan pitkäaikainen hanke, jopa 40 vuotta, aiheuttaa jatkuvaa kiinteistöihin kohdistuvaa rasitusta esim. pöly- ja tärinähaittaa, ja vaurioittaa näin ajansaatossa rakennuksia, ei vaurioista syntyvä arvonmenetys voi jäädä yksin kiinteistön omistajan tappioksi. Vahingon aiheuttaja on mielestäni korvausvelvollinen ja kiinteistöille ja irtaimelle omaisuudelle aiheutuvat vaikutukset ovat myös arvioitava ennen hanketoiminnan alkamista ja esimerkiksi tärinävaikutuksia on seurattava laajamittaisesti ja aktiivisesti.

Hanke mitä todennäköisimmin aiheuttaa seuraavia ympäristövaikutuksia; liikenne-, melu-, ilmanlaatu-, tärinä-, pohjavesi- ja pintavesivaikutukset sekä vaikutukset ympäröivään luontoon, asumisviihtyvyyteen ja ilmastomuutokseen.

Haittavaikutukset ovat arvioitava huolellisesti ennen kuin näin massiivinen hanke saa toimiluvan. On ymmärrettävä, että vastaavat kokoluokaltaan merkittävästi pienemmät hankkeet on arvioitu haittavaikutuksiltaan suuremmiksi. Jos hankkeen koko on lähes 20-kertainen esim. Nummisten murskan toimintaan verrattuna, ei haittavaikutukset enää voi olla pieniä tai vähäisiä ja, jos toiminta ajoittuu ympärivuotiseksi ja kestää kymmeniä vuosia.

Lisäksi on huomioitava hankkeen pitkäkestoisuuden takia, että nyt tutkitut haittavaikutukset saattavat muuttua, kun aikaa kuluu. Kallioon saattaa muodostua uutta rakoilua tai halkeilua räjäytysten ja tärinän vaikutuksesta. Arviointiselostuksen mukaan ei voida olla täysin varmoja, ettei pohjavesivarannot voisi olla yhteydessä toisiinsa hankealueella ja sen läheisyydessä,

esimerkiksi Teilinnummen ja Tuusulan seudun veden ottamot. Arviointiselvityksessä ei myöskään ole absoluuttisen varmasti esitetty, ettei alueen toiminnasta voisi olla pitkäaikaisvaikutuksia Päijänne tunneliin tai Vantaanjoen vesistöalueeseen. Hanke ei saa vaarantaa Päijänne tunnelia niin, että siihen syntyisi murtumia tai halkeilua räjäytysten vaikutuksesta. Tämän on oltava tutkimuksiin perustuva absoluuttisen varma tieto ennen kuin hankkeelle voidaan antaa aloituslupa.

7 Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön

7.1 Maankäytön ja kaavoituksen nykytila sekä arvioidut vaikutukset

Edelleen karttakuvista, jotka kuvaavat alueen asutuksen nykytilaa, puuttuu kiinteistöjä. Lähialueella arvioidaan olevan noin 80 asuinkiinteistöä. Mikä todellinen asuinkiinteistöjen määrä on. Kaikki etäisyydet louhokseen ovat arvioita, emmekä tiedä miten etäisyydet ovat mitattu. Arviointiselosteessa mainitaan maa- ja hevostilat mutta niiden sijainteja ja laidunten etäisyyksiä hankealueesta ei ole ilmoitettu. Louhinnan vaatimien turvaetäisyyksien täyttymiseksi on huomioitu suoja-alueina myös hankkeeseen kuulumattomia yksityisomistuksessa olevia maa-alueita. Näillä alueilla liikkumisesta tulee turvatonta.

Alue on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Hankealueeksi suunnitellut maa- ja metsäalueet ovat puhdasta ja koskemattomaa luontoa, vaikka mitään erityisiä suojeltavia asioita alueella ei olisikaan. Näin pandemian aikana tällaiset pilaantumattomat ja puhtaat virkistytymiseen sopivat alueet pääkaupunkiseudun tuntumassa ovat vähissä. Hanke sijoittuu metsäluonnon ydinalueelle. Hankealueen nykyiset metsät jatkuvat pohjoiseen kuten selostuksessa mainitaan mutta myös hankealueesta etelään. Tämä ekologinen yhteys on nyt katkeamassa. Suunnittelussa ajatellaan, että yhteys louhoksen vieressä 200 metriä leveänä riittäisi säilyttämään tuon yhteyden. Jokainen tietää, että kaikki arat eläimet kuten vaikkapa alueella liikkuvat ilvekset, hakeutuvat muualle ja vähitellen tuo yhteys kiihtyy olemattomaksi.

Hankesuunnitelmassa ei ole huomioitu riittävästi maisemalle- ja kulttuuriympäristölle ominaisia piirteitä. Suunnitelmassa ei huomioida, että hankkeen toteutuessa metsä-, pelto tai muut luontoalueet pirstoutuvat tarpeettomasti, eikä ekologinen tai virkistyskäytön tai maa- ja metsätalouden näkökulma ole huomioitu. Ensisijaisesti maa- ja metsätalouden käyttöön tarkoitettu alue ei ole sopiva teollisuus- tai kaivosalueeksi tai kaatopaikaksi. Tämä asia tulisi myös huomioida kyllin hyvin ennen kuin hankkeelle myönnetään toimilupa.

Arviointisuunnitelmassa mainitaan, että meluvaikutuksia voi ulottua lähimpien asuinrakennusten alueelle, mutta melunhallintatoimenpiteillä haitallisia vaikutuksia vähennetään niin, että asuminen voi jatkua kuten aikaisemmin. Melunhallintatoimia ei kuitenkaan ole suunniteltu suojaamaan Kellarinmäen rinteellä n. 80 metrin korkeudella olevia asuinrakennuksia Linnamäen (89mmpy) louhimiselta millään tavalla, koska Linnamäen louhokselle ei ole suunniteltu toteutettavan luoteis-pohjoissuuntaan lainkaan meluvalleja. Tältä osin suunnitelman kirjaus luo erheellisen kuvan, että meluntorjunta olisi hoidettu asianmukaisesti. Kellarinmäen suuntaan mitään melun tai pölyn suojaa ei ole. Kellarinmäen eteläpuolella länsi-itä suunnassa olevan suurjännitelinjan (Fingrid/ Lohja, Virkkala – Nurmijärvi, Nukari, 110 kV) ja sen suoja-alueiden vuoksi Kellarinmäen rinne jää suurelta osin paljaaksi ja on altis tuulen vaikutukselle. Kellarinmäen ja Linnamäen väliin jää peltoalue, joka sijaitsee painanteessa.

7.2 Maiseman nykytila sekä arvioidut vaikutukset

Arviointiselostuksessa kerrotaan, että Linnamäki erottuisi vain ohimenevästi kaukomaisemassa ja ettei Kellarinmäestä olisi suoraa näköyhteyttä Linnamäelle. Selostuksen mukaan Kellarinmäen ja Linnamäen väliin jää suurjännitelinja, jonka suojaviheralue toimii näköesteenä. Todellisuudessa Kellarinmäeltä on suora näköyhteys Linnamäkeen ja Linnamäen silhuetti luo maiseman Kellarinmäestä etelä-kaakkoon katsottaessa. Tältä osin maisema tarkastelua ei ole suoritettua oikein maisemavaikutusten arvioinnin yhteydessä. Selostuksessa myös virheellisesti esitetään, että suurjännitelinjalla olisi suojaviheralue. Suurjännitelinja kulkee aina leveässä linjakadussa, sen ympäristöstä poistetaan vesakot säännöllisesti 2–3 vuoden välein ja suoja-alueen reunoilta latvotaan liian korkeaksi kasvanut puusto. Aivan Kellarinmäen etelärinteen alimmassa osassa on hyvin kapea metsäalue. Nyt sekin on aukkohakattu yli-ikäisenä ja paikalle on istutettu nuori taimikko. Taimikko on vielä matalakasvuinen eikä anna suojaa Kellarinmäen asutukselle Linnamäen louhokselta vuosikausiin. Jos hanke jatkuu 40 vuoden mittaisena, puusto ehditään kyllä hakkaamaan kertaalleen ennen kuin louhostoiminta lakkaa. Arviointiselosteeseen asiaan liitetty kuva 15 ei ole otettu Kellarinmäen eteläpuolelta vaan Kellarinmäestä itään Mahlamäen eteläpuolelta, Louhintahiekan omistamalta Karlsbergin kiinteistöltä hankealueelle johtavalta tieltä.

Mikäli hanketoiminta toteutuu, hankealueella loppuu kaikki virkistystoiminta, jokamiehen oikeudella tehty liikkuminen, lenkkeily, omaehtoinen suunnistaminen, marjastus ja sienestys myös hiihtolatu katoaa. On yllättävää, miten paljon alueella on ollut virkistyskäyttöä. Hynnänskorventien peltoliittymissä on jatkuvasti ollut pysäköityjä autoja ja esimerkiksi Kellarinmäkeen johtavalla hiekkatiellä on joka syksy ruuhkaksi asti marjastajien, sienestäjien ja muiden luonnossa liikkujien autoja. Joskus näkee, kuinka luonnossa liikkujat laittavat koiria farmariautoihin. Liikkujia tulee Helsingistä, Vantaalta ja Keski-Uudenmaan kunnista. Valitettavasti heitä on tässä vaiheessa vaikea tavoittaa antamaan mielipiteitään hanketoiminnasta. Raalan vanhan koulun kentällä näkee hiihtäjiä autoineen. Tänne tullaan kauempaakin. Myös Hynnänskorventie pienenä peltovainioita ja pihapiirejä halkovana kylätienä tarjoaa oivallisen virkistäytymisen mahdollisuuden sekä kuntopyöräilijöille että motoristeille. Tie on motoristien suosiossa, kun he kokoontuvat alueen kahviloissa.

Hanke aiheuttaa kauniin, koskemattoman ja puhtaan maalaismaiseman turmeltumisen ja pilaa näkymän useilta asuinkiinteistöiltä.

7.3 Kulttuuriperinnön nykytila sekä arvioidut vaikutukset

Hankealueen pohjoispuolella sijaitsee vuonna 1643 perustettu Raalan kartano, joka lähiympäristöineen kuuluu maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen luetteloon. Sen ympäristössä on edelleen nähtävissä entisen torppariasutuksen vaikutus kartanoa ympäröivässä maaseutumaisessa viljelysmaisemassa. Kartanon länsipuolelta etelään kiemurtelee Hynnänskorventie kulkien talon pihapiirien ja maatilojen läpi. Tie on vanha hevuskulkuinen kärrypolku, joka on yhdistänyt tiloja ja taloja toisiinsa. Siksi myös tienristeykset ovat muodostuneet talojen pihapiireihin. Varsinaisia tienperustustöitä ei kylätielle ole koskaan tehty. Se on päällystetty kevyen ja vähäisen liikenteen tarpeita ajatellen pehmeällä asfalttipäällysteellä. Tie on suurelta osin valaisematon ja pientareeton ja se säilyttää saman arvokkuuden kuin kartanon kohdalla. Myös vanha kartanon, nykyisin harrastekäytössä oleva, navetta ja itse päärakennus sijoittuvat tien eri puolille eli tie jakaa tilan. Nurmijärven keskustasta lähestyttäessä ennen Vantaanjoen ylittävää siltaa asettuu kartano ja louhittava Linnamäki samaan maisemaan. Myös Koutin alueelta länsisuunnasta katsottaessa kartano ja Linnamäki asettuvat samaan maisemaan. Arviointiselosteessa ei ole käsitelty tätä suuntaa lainkaan.

Kulttuurimaisemaa ihaillaan myös ilmasta käsin, sillä Savikon pellolla sijaitsevalta lentokentältä nousee päivittäin pienkoneita, jotka kaartelevalta alueen yllä. Saamme seurata ajoittain myös taitolentonäytöksiä. Alueella lentää myös usein kuumailmapalloja.

Mielestämme hanke vaikuttaa vahvasti tähän kulttuuriperintömaisemaan ja turmelee sen.

8 Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Jos vaihtoehto VEO toteutuu, Louhintahiekka Oy:n tulee hankkia rakennustöissä tarvittava kiviaines muualta. Kuten Klaukkalan ohitustien (Kreate Oy) rakentamisessa on mediassa nostettu paljon esille, lukuisissa hankkeissa voidaan rakennuspaikalta saatavia maa- ja kiviaineita hyödyntää suoraan jo rakennuspaikalla kuljettamatta niitä edes pois työmaalta. Lisäksi kuten lukuun 3.7 mainitsimme, on kiviainestarjontaa pääkaupunkiseudulla lähes joka kunnassa ja kaupungissa ylitarjontaan asti. Kiviainesten hinta on myös ollut niin matala, ettei kaikkia luvan saaneita louhoksia ole edes kannattanut avata. Tämä hanke edellyttää metsien laajamittaisen avohakkuun, jolloin ilmasta poistuu 225,6 ton CO₂ ekv vuodessa. Arviointiselosteessa mainitaan, että mikäli vaihtoehdot 1 tai 2 toteutuvat, hankealueen ja työmaatien puusto joudutaan kaatamaan. Samalla hankealue lakkaa toimimasta hiilinieluna. Hankkeessa suunnitellut prosessit kiihdyttävät kasvihuoneilmiötä. On huomattava myös, että metsän hyödyntäminen on kertaluontoista ja kuten selosteessa mainitaan luvussa 18.3.2 maaperän hiilivaraston vakiintuminen maankäyttömuutoksen jälkeen kestää kuitenkin satoja vuosia (ilmastotyökalut.fi).

9 Liikennevaikutukset

9.1 Liikenteen nykytila

Arviointiohjelmassa ja nyt arviointiselosteessa on hankkeen arvioitu lisäävän liikennettä 60 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa nykytilaan verrattuna. Edestakaisin tämä on 120 ajoa.

Maa-ainesten liikennöinti on suunniteltu tapahtuvan liittymien A, B tai C kautta tai niiden yhdistelminä. Vaihtoehto B edellyttää suurjännitelinjan alituslupaa säännölliselle liikenteelle. Tätä ei ole ilmoitettu selosteessa.

Vaihtoehto C Hynnänkorventie (MT11480) on ollut aluksi hevospolkuinen kärrypolku, joka yhdisti kylän tiloja toisiinsa. Kesällä 1939 Lindqvistin linja-auto ajoi kokeeksi kärrypolun läpi testatakseen, voisiko polkua ajaa säännöllisessä linjaliikenteessä. Tämän jälkeen kylätie on leventynyt mutta kiemurtelee edelleen kapeana halkoen talojen pihapiirejä (mm. Raalan kartano, Linnabacka, Lyytikä, Hynnä, Isokallio) eikä pihojen läpi kulkevana voi leventyä enää lisää pihossa pää- ja talousrakennusten välissä. Pihapiireissä kylätiet ovat yhdistyneet ja nykyiset risteysalueet muodostuneet. Näin pihapiireissä yhdistyvät Hynnänkorventiehen Haapakorven yksityistie (Lyytikä) ja Eerikinlaaksontie (Hynnä).

Talojen pihossa tiessä on yleensä näkemäesteinen kohta; jyrkkä mutka tai kumpare. Tällaisissa paikoissa vastaantulija ei ole ennalta havaittavissa ja väistettävissä. Liikenteelle haaste syntyy, kun tie on kapeimmillaan ja vaarallisimmillaan ja väistämisen tarve kohdattaessa olisi välttämätöntä mutta sellaiseen ei ole tilaa. Tulee huomioda, että pihossa on myös paljon vapaa-ajan toimintaa, lapsia, kuljetaan tien yli postilaatikon tai pihoilta liikutaan maatalouskoneilla viljelyspelloille. Tiellä on myös runsaasti virkistystoiminnasta johtuvaa kevyttä liikennettä.

Nykytilanteessakin tiellä on jonkin verran raskasta liikennettä mm. jäteautoja, linjaliikennettä, koulukuljetuksia, asutukseen suuntautuvaa jakeluliikennettä ja tiellä seisoo säännöllisesti myös kirjastoauto. Jonkin verran on ilmeisesti navigaattorin ohjaamaa raskasta läpiajoliikennettä. Erityisesti kahden raskaan ajoneuvon kohtaamiset ovat haastavia, jopa kesäkelissä. Talvisin pienen kylätien kunnossapitoluokitus on luonnollisesti se kaikista pienin, lumi kinostuu peltoaukeamilla tielle, eikä tie koko leveydeltään aina ole käytettävissä ja kohtaamistilanteissa väistäminen on haasteellista. Ojaan suistumisia tapahtuu joka talvi. Pienen tien varrella tapahtuneisiin ojaan ajoihin ei saada poliisia paikalle eikä tapahtumia ole kirjattu ja toisaalta, kun apuakaan ei saada, ei onnettomuuksista aina ole ilmoitettu.

Hynnänkorventiellä on HSL linjan 964 päätepysäkki. Linjan päätepysäkki on merkitty karttakuvaan 19 mutta muuta mainintaa linjaliikenteestä selosteessa ei ole. Selosteesta saa harhaanjohtavan käsityksen, että linja 51 olisi koulubussi. Koululaiset kulkevat kyllä linjalla 51 mutta sen lisäksi kulkee erikseen koululaiskuljetukset. Koululaiset odottavat koululaiskuljetuksia tiealueella, piennarta ei ole. Osin odottaminen tapahtuu ojissa ja pienet kulkijat on äärettömän hankala havaita.

Hankealueen ja Hynnänkorventien liittymässä (11480/1/4150) vaihtoehdossa C, tie on merkitty liikenneselvityksessä (kuva 10) 7,0 metrin levyiseksi. Arviointiselosteessa s.41/136 on tie ilmoitettu 6,0 metriä leveäksi. Tosiasiassa tie on paikoin vielä kapeampi. Joissain kohtaa tiealue rajautuu kaiteilla ja erityisesti talvella auras lumi kaventaa tietä entisestään kaiteiden kohdalla. Rannikonmäessä tie ylittää Palojoen liikennemerkillä varoitettuna 5,2 metriä leveänä. Tie on todella kapea. Paikoin tien reunat ovat jo rapautuneet ojaan, ja tiealue on kaventunut eivätkä sen reunat enää kestä painoa. Huomioitavaa on vielä, että Rannikonmäessä silta on näkemäesteisessä painanteessa, ja siihen tullaan mutkan takaa.

9.2 Arviodut liikennevaikutukset ja lieventämistoimenpiteet

Arviointiselosteessa hankealue on kasvanut arviointiohjelmassa ilmoitetusta 44 ha:sta 60 ha:iin ja ottomäärä vaihtoehdossa VE1 louhitun kiviaineksen osalta on noussut 2 190 000 m³:ta hankkeen kokonaiskeston aikana. Vastaavasti VE2 vaihtoehdossa kiviaineksen ottomäärä on vähentynyt, koska louhintaa ei ole suunniteltu tehtävän enää niin syvälle Lumikallion alueella. Vuotuiseksi kuljetusmääräksi on arvioitu 200 000 m³ molemmissa esityksissä. Kun huomioidaan kiviaineksen keskimääräinen paino, arkipäivien määrä ja raskaan ajoneuvon kuorman kantavuus, voidaan todeta, että 60 ajoneuvon arvioitu tarve täyttyy pelkästään kiviaineskuljetuksissa.

Vastaanotettavasta aineksesta ei ole esitetty arviointiohjelmavaiheessa mitään määriä, joita voisi verrata nyt arviointiselosteessa ilmoitettuihin lukumääriin. Lisäksi hankealueen koko on kasvanut eikä sen kasvua voida selvittää louhinnan laajentumisella, koska louhintaa tehdään pääsääntöisesti syvemmälle ei laajemmalle alueelle. On vaikea uskoa, että hankealueen kasvu 16 ha, selittyisi metsäautoteiden maa-alalla. Maa-alan kasvu todennäköisesti selittyy suurentuneella vastaanottotoiminnalla ja ”pilaantumattomien” maa-ainesten ja vastaavien aineiden vastaanottomäärän kasvulla ja käsittelyn laajentumisella. Tätä ei voi arvioida. Mutta jos näin on, on toiminnan kasvulla suoraan verrannollinen vaikutus liikennemäärien kasvuun ja ilmastovaikutukseen. Arviointiseloste ei anna kuvaa tästä. Kun kyse on näin suurista toimijoista kuin Louhintahiekka Oy tai konsulttitoimisto Vahanen Environment, ei voi uskoa, että tällainen olisi vahinko.

Louhokselta on suunniteltu kuljettavan pois 200 000 m³/v kiviainesta ja sinne on suunniteltu tuotavan 375 000 m³/v erilaisia maa-aineksia. Suunnitelman mukaan näistä hankealueelle

vastaanotetuista maa-aineksista ja vastaavista osa jatko käsitellään alueella ja kuljetetaan myöhemmin pois uudelleen käyttöön. Kun pelkät kiviaineskuljetukset jo riittävät selittämään liikennemäärän 60 autoa/ vrk, ei hahmota jatkokäsittelyn tuotteen poiskuljettamisesta syntyvää liikennemäärää. Asian voisi ymmärtää niin, että jatko käsiteltyjen tuotteiden kuljetuksista syntyviä liikennemääriä ei ole ilmoitettu tai alueella ei tapahdu jatko käsittelyä ja poiskuljetettavaa tuotetta ei synny. Jälkimmäinen vaihtoehto tarkoittaisi sitä, että hankealue toimisi yksityisenä maankaatopaikkana. Se selittäisi myös, miksi liikennemääriä ei haluta ilmoittaa kuvaamaan toiminnan laajuutta. Joka tapauksessa esitetty suunnitelma ja liikennemääräarvio ovat ristiriitaiset eikä liikenteen ilmastovaikutuksista saada luotettavaa kokonaiskuvaa. Myös koko hankkeen ilmastovaikutuksia on äärimmäisen vaikea hahmottaa.

Arviointiohjelmassa eikä arviointisuunnitelmassa ole käsitelty ADR- luokiteltuja kuljetuksia kuten polttoainekuljetuksia. Polttoaine- ja räjähdäaine kuljetusten vaikutusta hankkeen tuottamaan liikennemäärän lisäykseen ei ole huomioitu ja ilmastovaikutusta ei ole arvioitu. Reittien sopivuutta ei myöskään ole pohdittu.

Arviointiselosteen vaihtoehdot VE1.2 ja VE2.2 sisältävät suunnitelman alueelle perustettavista asfaltti- ja betoniasemista. Näiden toimintojen vaikutusta liikennemääriin ei ole kuvattu. Toiminnot synnyttävät liikenteen, jossa ajoista aina toiseen suuntaan liikutaan tyhjällä kuormalla. Tehtaat tarvitsevat myös raaka-ainekuljetuksia, joista ainakin osa on ADR-kuljetuksia. Tämä vaikutus puuttuu myös ja liikennemäärien alimitoitus kasvaa.

Alimitoitettu tilanne on myös silloin, jos hankealueelta haetaan jo lähes valmiiseen kohteeseen vain mursketta ja maankaatopaikalle tuotavat ainekset ovat jo työkohteesta poistettu tai työkohde on sellaisessa vaiheessa, ettei se vielä kykene ottamaan vastaan valmiita murskeita.

Liikennemäärä arvio 60 ajoneuvosta / vrk ei perustu oikeastaan mihinkään. Arvio ei muutu suunnitelmien muuttuessa. Näin liikenteestä syntyvä ilmastovaikutus on puutteelliseen lähtötietoon perustuva eikä anna todellista kuvaa hankkeen ilmastovaikutuksesta.

Alueelle myös tuodaan enemmän maa-aineksia kuin mitä sieltä kuljetetaan pois (taulukko 1 ja 2).

Talvisin pienen kylätien kunnossapitoluokitus on luonnollisesti se kaikista pienin, lumi kinostuu peltoaukeamilla tielle, eikä tie koko leveydeltään aina ole käytettävissä ja kohtaamistilanteissa väistäminen on haasteellista. Jos Linnamäki ja Lumikallion alue hakataan paljaaksi louhostoiminnan tarpeille, jää miettimään mikä korkeiden ja suojaavien mäkien vaikutus on talviliikenteelle ja lumen vapaalle kinostumiselle. Vastaavasti tämä voi vaikuttaa KT 45 talvikunnossapidon tarpeeseen. KT 45 yhdistää Tuusulan kunnan kaksi suurta taajamaa, Tuusulan keskuksen ja Jokelan ja se toimii myös Tuusulan kunnan sairaankuljetuksen pääväylänä Hyvinkään aluesairaalaan. Tien kunnolla näistä näkökulmista on merkittävä vaikutus. Kun vielä otetaan huomioon, että hanke toteutuessaan pirstoo metsäluonnon ydinalueen ja kaventaa tai jopa katkaisee ekologisen yhteyden hankealueen tuntumassa, voi eläin onnettomuuksien määrä kasvaa.

Hanke toteutuessaan vaarantaa lähialueen liikenteen. On arvioitu, että n 80-90% hankkeen tuottamasta liikenteen lisäyksestä suuntautuu etelään, voi Tuusulan kunnan alueella liikenne sumautua ja haitata sekä Tuusulan että lähikuntien työpaikkaliikennettä entisestään. Hankesuunnittelussa ei ole huomioitu lainkaan työpaikkaliikennettä. Mitenköhän tämä toteutetaan?

9.3 Yhteenveto liikennevaikutuksista

Arviointiseloste ei anna yksiselitteisesti eri hankevaihtoehtojen liikennemääriä kasvattavaa vaikutusta eikä ilmastovaikutusta voida arvioida oikein. Hankkeen tarvitsemia ADR-kuljetuksia ja niiden reittejä ei ole huomioitu suunnittelussa. Seloste antaa hyvin suppean kuvan KT45 käytöstä ja aliarvioi metsäluonnon ydinalueen keskiosan vaikutusta kantatien liikenneturvallisuuteen, jos ekologinen yhteys kaventuu tai katkeaa. Selosteessa kuvataan myös Hynnänkorventie todellisuutta turvallisemmaksi. Raskaan liikenteen lisääntyminen on suoraan verrannollinen turvattomuuden lisääntymiseen.

10 Meluvaikutukset

10.1 Melun nykytila

Arviointiselosteessa on esitetty, että alueella ei olisi melulähteitä, teollisuudesta tai raideliikenteestä johtuen ja melun tausta-arvo olisi 0. Kirjaus on harhaanjohtava.

Lentoliikenne aiheuttaa ajoittain kovaa melua, kun laskeutuvat lentokoneet moottorijarruttavat lentokenttää lähestyessään alueen yllä. Ainakin Kellarinmäessä 80 m mpy. korkeudella tuo ääni on kova ja laskeutuvat lentokoneet ”roikkuvat” matalalla. Toisinaan lentokoneen ääni on niin kova, ettei asunnossa sisällä tahdo keskustelusta tulla mitään.

Kellarinmäkeen kuuluu hyvin myös aamulla klo 6, kun Rudus Oy Mäntymäen murskauslaitos lähtee käyntiin. Ääni kuulostaa junan jytinältä. Mäntymäkeä on ilmeisesti louhittu jo niin syvälle, että maaperä kantaa tuota matalaa jytinää tai louhittu alue on laajentunut sellaiseen suuntaan, josta ääni jo kuuluu. Matala kumu kantautuu myös asuntoon sisälle. Karhunkorven teollisuusalue sijaitsee n 5 kilometrin päässä Kellarinmäestä ja ajoittain sieltä kuuluu teollisuuden äänet ja kolinat.

Liikenteen äänet kantautuvat nyt metsähakkuiden myötä entistä selvemmin sekä kantatieltä 45 että valtatie 3:lta. Liikenteen humina tasoittuu liikennemäärien laskiessa esimerkiksi ilta- ja yöaikaan. Hiljaiseen aikaan rauhoittuu myös muu taustamelu ja kodin portailla voi jo kuunnella pölyjen huhuilua. Taustamelussa on siis iso vaihtelu eri vuorokausien ja vuorokauden aikojen välillä.

10.2 Hankkeen melulähteet

Arviointiselosteessa kohdassa 3.5 kuvataan hankealueen toimia. Selostukseen on kirjattu, että Linnamäkeä ja Lumikalliota aloitetaan louhimaan samanaikaisesti. Louhintatyössä käytetään

- 1–2 poravaunua,
- louheen kuormaamiseen ja rikotukseen käytetään **vähintään kahta** työpainoltaan 40–55 tn kaivinkonetta,
- louheen kuljettamiseen käytetään kivi-/ louhosautoja (määrää ei kerrota),
- murskauslaitoksessa 1 esimurskain ja 2 tai 3 jälkimurskainta
- pyöräkuormaa valmiin murskeen kuljettamiseen.

Hankealueella vastaanotetaan risuja ja kantoja, jotka haketetaan. Alueella vastaanotetaan myös asfaltti- ja betonijätettä murskattavaksi ja välivarastoitavaksi ja edelleen kuljetettavaksi. Betonimurskaa voidaan käyttää hankealueella. Lisäksi vastaanotetaan pilaantumattomia maa-aineksia ja kalkilla ja sementillä stabiloituja savia, joita tarvittaessa seulotaan ja toimitetaan uudelleen käytettäväksi työmailla tai läjitetään hankealueelle.

Arviointiselosteen luvussa 10.2 selvitetään, että hanke aiheuttaa melua louhintatyössä irtiottoräjähdyksistä, murskauksesta, murskeen siirroista ja kuljetuksista. Melua syntyy myös

vastaanotettujen kantojen kuljetuksista ja haketuksesta. Myös asfaltin- tai betonin kippaukset ja murskaus aiheuttavat ääntä kuten maa-ainesten seulonta ja siirtely. Kapea-alaiseksi meluksi kuvataan ainoastaan koneiden peruutussummereiden äänet. Räjäytysten merkkisummerin ääntä ei kuvata tällaiseksi. Räjäytykset äänineen sivuutetaan lähes kokonaan sekä arviointiselosteessa että ympäristömeluselvityksessä. Asia ei ole olematon ja sen sivuuttaminen on erittäin vakavasti otettava asia. Iskumaisesta äänestä on tyydytty vain toteamaan, että sitä voi syntyä myös rikotustyössä. Selostuksen mukaan iskumaisuus katoaa parin sadan metrin päässä. Louhinnan äänimaailma kuvataan vaimenevan mitä syvemmälle louhintaa on tehty.

10.3 Laskennallisen melumallinnuksen lähtötiedot ja menetelmät

Toisin kuin arviointiselostuksen kappaleessa 3.5 ei selostuksen kappaleessa 10.3.2 enää kerrota, kuinka monia koneita tai laitteita työssä on tarkoitus käyttää eikä selosteta, mitä työvaiheita yhdenaikaisesti tehdään. Työkoneista mainitaan luettelo

- poravaunu
- rikotin
- murskalaitos
- yksi kaivinkone
- yksi pyöräkuormaaja
- yksi dumpperi.

Helppoa matematiikka on huomata, että toisen poravaunun käyttöä ei enää edes mainita, kaivinkoneiden määrä on muuttunut yhdeksi, vaikka aikaisemmin oli mainittu käytettävän vähintään 2 konetta louheen siirtelyyn ja rikotukseen, murskalaitoksesta ei mainita enää murskainten määrää ja louhosautotkin ovat jääneet yhteen, kun aikaisemmin vain mainittiin, että käytetään louhosautoja (niiden määrääkään ei kerrottu aik.).

Selosteesta ei ilmene, miten työt jaksottuvat eri vuorokauden aikoina tai eri vuorokausina tai vuodenaikoina tehtäväksi. On vaikea ymmärtää selostuksessa väitettyä äänimaailman vaihtelemattomuutta ja tasaisuutta, aivan kuin joka ainoata työvaihetta tehtäisiin aivan koko ajan samalla meluntuotolla eikä äänten vaihteluille annettaisi minkäänlaista painoarvoa. Melumallinnukset ovat kuitenkin tehty keskiarvoina osasta tekemisestä ja perusteluna on se, ettei melumäärissä ole merkittäviä eroja.

Arviointiselosteessa louheen, betonin ja asfaltin murskaus sekä puuaineksen haketus ovat käynnissä yhdenaikaisesti samalla työteholla tuottaen melua koko ajan. Pyöräkuormaajan ja kaivinkoneen työskentely on jaksottaista. Arviointiselosteessa (10.3.3) arvioidaan, että puuaineksen sekä asfaltin että betonin käsittelyä tehtäisiin hankealueella 3 kuukauden ajan, mutta päiväkohtaista arviota ei kuitenkaan mainita.

Selosteen teksti on rakennettu niin, että on erittäin hankalaa hahmottaa, mitä asioita tehdään samanaikaisesti ja milloin ja miten ne vaikuttavat melutasoon. Melun vaikutuksesta ei saa hahmotettua minkäänlaista kokonaiskuvaa. Toisaalta esitetään, ettei vaihteluja ole ja toisaalta kerrotaan, ettei osaa melua tuottavasta toiminnasta aiheuteta koko vuoden ajan, jolloin syntyy ristiriita. Jotain toimintoja voidaan tehdä yhtä aikaa ja toisia ei. Toisia melunlähteitä huomioidaan ja toisia ei (koneet). Tällaisena asia voisi tarkoittaa sitä, että meluista päivä on normaali päivä ja hiljainen päivä olisi poikkeus, josta saisimme nauttia varsin harvoin. Melumallia maksimi ääntä tuottavasta toiminnasta ei ole. Ei myöskään ole selvää, mihin aikaan vuorokaudesta maksimi melua tuotettaisiin.

Räjäytysten aiheuttamia ääniä summereineen ei huomioida laskennassa lainkaan. Ne kuitenkin kuuluvat asukkaiden ja alueella olevien eläinten korviin, koska summerit ovat rakennettu niin,

että pitää kuulua mahdollisimman hyvin ja kauaskin. Selosteessa on kerrottu, että porauspäiviä on 200/ v, murskauspäiviä 120/ v, ja räjäytyskertoja 40/v. Lukuarvoja tarkastellessa on helppo havaita, että työssä kaikesta huolimatta on selkeitä vaihteluita. Ympäristömeluselvityksessä mainitaan lisäksi, että ”pyöräkuormaajien, kaivinkoneiden tms. työkoneiden lukumäärä voi olla hieman suurempi ilman, että sillä on oleellista vaikutusta toiminnasta ympäristöön aiheutuviin keskiäänitasoihin”. Selvityksistä ei käy ilmi, kuinka paljon tuo koneiden käyttömäärä voi vaihdella ja kuinka paljon niiden aiheuttama melutaso vaihtelisi. Voidaanko lausunnolla kuitenkin aliarvioida aiheutettu meluhaitta? Selostuksesta ei myöskään selviä, miten käyttöaikakorjaus on huomioitu, kun louhostoimintaa on suunniteltu tehtävän arkisin klo 07–22 ja selkeästi iltaisin taustamelu vaimenee lähes olemattomaksi.

Mielestäni on epäinhimillistä jättää meluarvioinnissa räjäytysmelu täysin huomiotta, jos räjäytyksiä on tarkoitus tehdä jopa kymmenien vuosien ajan säännöllisesti viikoittain. On selvää, että meille asukkaille tuo räjäytyspiippaus ja pauke, jota on pakko kuunnella, on selvä meluhaitta. Mistään ei selviä, onko tuo 40 kertaa vuodessa räjäytysten vai räjäytyspäivien määrä. Tämä on tärkeää ottaa huomioon. On eri asia, jos räjäytetään 1 krt/ 1 pvä tai kerran tunnissa ja ajalla 8-18 eli tarkoittaisi 10-11 räjäytystä/ pvä.

Puuaineksen käsittelystä selosteessa mainitaan melunlähteinä hakemurskain ja pyöräkuormaaja. Melutarkastelussa voidaan käyttää myös kaivinkonetta tai kahmarikaivinkonetta. Kaivinkoneiden osuutta ei kuitenkaan ole huomioitu melumallinnusta tehtäessä.

Asfalttijätteen murskaus tehdään asfaltin murskauslaitoksella ja työhön käytetään pyöräkuormaajaa. Selosteessa ei ole otettu kantaa, kuinka paljon tällaista työtä arvioidaan alueella päivä/ vuositason tehtävän.

Betonin murskauksesta on kerrottu, että työ tehdään betoninmurskauslaitoksella ja työhön tarvitaan lisäksi pyöräkuormaaja. Selosteessa ei ole otettu kantaa, kuinka paljon tällaista työtä arvioidaan alueella päivä/ vuositason tehtävän.

Maa-ainesten vastaanotosta ja seulonasta kerrotaan työhön käytettävän pyöräkuormaajaa ja seulaa. Tarvittaessa käytetään myös puskutraktoria ja maansiirtoajoneuvoa.

Raalan alueella maaston muodot vaihtelevat ja esimerkiksi puuston vähentyessä meluvaikutukset kasvavat ilman louhostakin, liikenteen äänet kantautuvat voimakkaampina ja paljaat kalliit ja kallioseinämät tarjoavat kaikumiselle entistä paremmat mahdollisuudet. Kellarinmäessä kaikuu ajoittain jo nyt. Selostuksesta ei käy ilmi, mikä hankkeen vaikutus tulee olemaan ja kuinka asia on otettu huomioon hankesuunnittelussa.

VE1.2 ja VE2.2 pitävät sisällään vielä edellä mainittujen lisäksi asfaltti- ja betoniasemat. Asfalttiaseman osalta melulähteenä on huomioitu itse asema ja yksi pyöräkuormaaja, mutta ei liikenteen, lastausten eikä raaka-ainekäsittelyn ääniä. Betoniasemalla melulähteenä toimii itse asema, pyöräkuormaaja, betoniauton täyttö ja sementtiauto. Ihmetyttää, että laitokset ovat sijoitetut +70 m mpy. eli arviolta nykyisen pellon tasoon ja toisaalta annetaan ymmärtää läpi koko selostuksen sisällön, että juuri tuolta nykyisen pellon pinnan tasosta aloitettaisiin maatäytöt, joita tehtäisiin vähitellen koko hankeajan ja tästä syntyy käsitys, että täyttöjen edetessä myös nousee ylemmäs pellon pinnan tasosta. Asemat kuitenkin sijoitettaisiin pellon pinnan tasoon. Arviointiselostus on niin summittainen, ettei sen perusteella pysty hahmottamaan, mitä kaikkea aidosti aiotaan tehdä ja kuinka paljon. Toimintojen sijoittelu ei selviä eikä selvityksen perusteella voi päätellä, mitä haittavaikutuksia hankkeen aiheutuu ja miten isoja haitat ovat.

10.4 Laskentatilanteet

Selosteesta ei ilmene, miten työt jaksottuvat eri vuorokauden aikoina tai eri vuorokausina tai vuodenaikoina tehtäväksi. On vaikea ymmärtää selostuksessa väitettyä äänimaailman vaihtelemattomuutta ja tasaisuutta, aivan kuin joka ainoata työvaihetta tehtäisiin aivan koko ajan samalla meluntuotolla eikä äänten vaihteluille annettaisi minkäänlaista painoarvoa. Melumallinnukset ovat kuitenkin tehty keskiarvoina osasta tekemisestä ja perusteluna on se, ettei melumäärissä ole merkittäviä eroja.

Arviointiselosteen kohdassa 3.5 kerrotaan, että Linnamäen ja Lumikallion louhintaa tehdään samanaikaisesti mutta selosteen kohdassa 10.4 väitetään, että toimintaa ei ole molemmilla alueilla samaan aikaan. Tämä on ristiriitainen kirjaus; työskennelläkö molemmilla alueilla yhtä aikaa vai ei?

Arviointiselosteessa louheen, betonin ja asfaltin murskaus sekä puuaineksen haketus ovat käynnissä yhdenaikaisesti samalla työteholla tuottaen melua koko ajan. Pyöräkuormaajan ja kaivinkoneen työskentely on jaksottaista. Arviointiselosteessa (10.3.3) arvioidaan, että puuaineksen sekä asfaltin että betonin käsittelyä tehtäisiin hankealueella 3 kuukauden ajan, mutta päiväkohtaista arviota ei kuitenkaan mainita.

Selosteen teksti on rakennettu niin, että on erittäin hankalaa hahmottaa, mitä asioita tehdään samanaikaisesti ja milloin ja miten ne vaikuttavat melutasoon. Melun vaikutuksesta ei saa hahmotettua minkäänlaista kokonaiskuva. Toisaalta esitetään, ettei vaihtelua ole ja toisaalta kerrotaan, ettei osaa melua tuottavasta toiminnasta aiheuteta koko vuoden ajan, jolloin syntyy ristiriita. Jotain toimintoja voidaan tehdä yhtä aikaa ja toisia ei. Toisia melunlähteitä huomioidaan ja toisia ei (koneet). Tällaisena asia voisi tarkoittaa sitä, että meluista päivä on normaali päivä ja hiljainen päivä olisi poikkeus, josta saisimme nauttia varsin harvoin. Melumallia maksimi ääntä tuottavasta toiminnasta ei ole. Ei myöskään ole selvää, mihin aikaan vuorokaudesta maksimi melua tuotettaisiin.

Selosteessa on kerrottu, että porauspäiviä on 200/ v, murskauspäiviä 120/ v, ja räjäytyskertoja 40/v. Lukuarvoja tarkastellessa on helppo havaita, että työssä kaikesta huolimatta on selkeitä vaihteluita. Ympäristömeluselvityksessä mainitaan lisäksi, että ”pyöräkuormaajien, kaivinkoneiden tms. työkoneiden lukumäärä voi olla hieman suurempi ilman, että sillä on oleellista vaikutusta toiminnasta ympäristöön aiheutuviin keskiäänitasoihin”. Selvityksistä ei käy ilmi, kuinka paljon tuo koneiden käyttömäärä voi vaihdella ja kuinka paljon niiden aiheuttama melutaso vaihtelisi. Voidaanko lausunnolla kuitenkin aliarvioida aiheutettu meluhaitta? Selostuksesta ei myöskään selviä, miten käyttöaikakorjaus on huomioitu, kun louhostoimintaa on suunniteltu tehtävän arkisin klo 07–22 ja selkeästi iltaisin taustamelu vaimenee lähes olemattomaksi.

Mielestäni on epäinhimillistä jättää meluarvioinnissa räjäytysmelu täysin huomiotta, jos räjäytyksiä on tarkoitus tehdä jopa kymmenien vuosien ajan säännöllisesti viikoittain.

10.5 Meluntorjunta

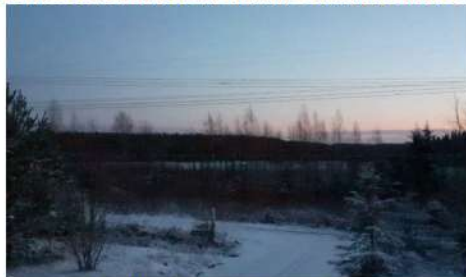
Paras meluntorjuntakeino on olla tuottamatta sitä lainkaan, vaihtoehto VE0.

Selosteessa ei oteta kantaa, kuinka kauan menee, ennenkö päästään työskentelemään murskatun kallion suojassa. Selosteessa tarjotaan myös meluvallin rakentamista Linnamäelle. Se ei kuitenkaan sijoitu niin, että se suojaisi Kellarinmäellä pohjoisessa sijaitsevia asuntoja. Asunnoissa asuu alle kouluikäisiä lapsia, jotka ulkoilevat vanhempiensa kanssa päiväkodista

kotiin päästyään ja tarvitsevat häiriötöntä yöunta 10–12 tuntia vuorokaudessa. Jos hanke toteutuu siten, kun arviointiselostuksessa esitetään, tuo tarve ei täyty. Jos hankkeen aikataulu 05-22 toteutuu, ei meilläkään enää voida nukkua kuin 4–6 tuntia yössä ja oman pihan ja puutarhan virkistyskäyttö loppuu kokonaan. Investoinnit omaan hyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon ovat menneet hukkaan. Torjumaton melu on riski työkyvylle ja terveydelle. Tämä tulee ottaa huomioon ennen kuin hanke saa toimiluvan.

Onko niin, että kun kaikissa haittavaikutuksien arvioinneissa systemaattisesti rajataan pois Louhintahiekka Oy:n omistama Karlsbergin tila, niin tässä kohtaa kyseinen tila suojataan meluvallilla? Onko tarkoitus, että tilan asuinrakennusta käytetään parakkikylän asemasta hankealueen henkilökunnan lepotilana ja kenties hostellina ja sen suojaaminen on tärkeämpää kuin paikallisten asukkaiden hyvinvointi?

Kellarinmäen asutus on tällä hetkellä lähes samalla tasolla kuin louhittava Linnamäki, eikä välissä ole mitään ääntä vaimentavaa elementtiä ja melumallinnuskuvien perusteella ei meluvallia ole edes suunniteltu rakennettavan. Louhintatyö myös etenee niin, ettei louhintarintauskaan suojaa melulta koko louhinnan aikana. Osittain Linnamäen ja Kellarinmäen välillä olevan meluvallin puuttumista selitellään, että suurjännitelinja ja sen suojaviheralue toimisivat meluvallina. Meitä Kellarinmäen asukkaita ei kohdella yhdenvertaisesti ja tilannetta aliarvioidaan keksityillä selityksillä. Suurjännitelinjan suoja-alueella ei saa kasvattaa mitään ja vesakot poistetaan 2–3 vuoden välein ja muu puusto alueiden välillä on matalakasvuista tai pellon painannetta, joka ei suojaa ääniltä millään tavalla. Melumallinnuksessa ei ole huomioitu matalia ääniä ja niiden kantautumista maaperän kautta. Mallinnuksessa ei ole huomioitu sään kuten tuulien vaikutusta, ns. kantavalla kelillä äänilähde kuuluu kauas, useiden kilometrien päähän. Räjätysten vaikutus tulee ehdottomasti huomioida hankesuunnitelmissa jo alueen sijainninkin takia

Linnamäki Kellarinmäeltä katsottuna

Jos louhintarintauksen etenemissuuntaa ei muuteta eikä meluvallia rakenneta eikä maantieteellisten syiden vuoksi melun aiheuttamaa häiriötä saada eliminoidua Linnamäestä pohjoiseen Kellarinmäen suuntaan, tulee Linnamäen luode – pohjoisreuna jättää louhimatta.

10.6 Laskennallisen mallinnuksen tulokset

Hankkeessa louhostoimintaa on suunniteltu tehtävän arkisin klo 07–22. Melumalleissa ei kuitenkaan ole sellaista mallia, josta näkisi, miten käyttöaikakorjaus on huomioitu. Esitetyissä malleissa myös käytettäviä koneita on merkittävästi vähemmän kuin kappaleessa 3.5 hankkeen kuvauksessa on mainittu. Hankkeen tuottamaa maksimaalista melunmäärää ei ole ilmoitettu. Tulokset ovat rakennetut ja ilmoitetut siten, että niistä ei voi päätellä, mihin aikaan melu on kovimmillaan ja kuinka kovaäänistä se on. Kaikumisen vaikutusta, jota jo nyt Kellarinmäellä on, ei ole kerrottu mitenkään huomioidun.

10.7 Meluvaikutusten yhteenveto ja lieventämistoimenpiteet

Jos louhintarintauksen etenemissuuntaa ei muuteta eikä meluvallia rakenneta eikä maantieteellisten syiden vuoksi melun aiheuttamaa häiriötä saada eliminoidua Linnamäestä pohjoiseen Kellarinmäen suuntaan, tulee Linnamäen luode – pohjoisreuna jättää louhimatta.

Arviointiselosteen kohdassa 3.5 kerrotaan, että Linnamäen ja Lumikallion louhintaa tehdään samanaikaisesti mutta selosteen kohdassa 10.4 väitetään, että toimintaa ei ole molemmilla alueilla samaan aikaan. Tämä on ristiriitainen kirjaus; työskennelläänkö molemmilla alueilla yhtä aikaa vai ei?

Arviointiselosteessa louheen, betonin ja asfaltin murskaus sekä puuaineksen haketus ovat käynnissä yhdenaikaisesti samalla työteholla tuottaen melua koko ajan. Pyöräkuormaajan ja kaivinkoneen työskentely on jaksottaista. Arviointiselosteessa (10.3.3) arvioidaan, että puuaineksen sekä asfaltin että betonin käsittelyä tehtäisiin hankealueella 3 kuukauden ajan, mutta ei selvitetä, mitkä nuo kuukaudet tai muut ajanjaksot ovat. Jos tekemistä on vain kolmeksi kuukaudeksi, miten keskiarvot mallinnuskuvissa ovat oikein tehty?

Selosteen teksti on rakennettu niin, että on erittäin hankalaa hahmottaa, mitä asioita tehdään samanaikaisesti ja milloin ja miten ne vaikuttavat melutasoon. Melun vaikutuksesta ei saa hahmotettua minkäänlaista kokonaiskuvaa. Toisaalta esitetään, ettei vaihteluja ole ja toisaalta kerrotaan, ettei osaa melua tuottavasta toiminnasta aiheuteta koko vuoden ajan, jolloin syntyy ristiriita. Melulähteet ovat huomioitava niin, että ne vastaavat toteutuvaa tilannetta ja esitettävä selkein ja ymmärrettävin kuvin. Kuvat tulee olla riittävän suuria ja luettavia. Pitää syntyä myös käsitys melko vähäisiksi kuvatuista melupiikeistä. Paljonko melua melupiikissä on ja paljonko melupiikkejä syntyy. Vähäinen on subjektiivinen määre. Nyt tilanne on se, että jotain toimintoja voidaan tehdä yhtä aikaa ja toisia ei. Toisia melunlähteitä huomioidaan ja toisia ei (koneet). Suunniteltu hanke on kuitenkin varsin laaja-alainen (n 60 ha) ja erilaisia töitä tehdään kuitenkin yhtä aikaa. Huomioitavaa on myös se, että hanke on erittäin pitkäkestoinen (n 15–40 vuotta). Myös meluhaittaa tarkasteltaessa tämä tulisi huomioida.

Ihmettelyä herättää myös se, että saman toiminnan aiheuttama melu on vierekkäisille rakennuksille systemaattisesti erilainen. Melu kuuluu aina heikommin vapaa-ajan asuntoon kuin viereiseen asuinrakennukseen, vaikka vaikutuksen ymmärtäisi olevan päinvastainen, kun loma-asunnon seinävahvuuksilta ei edellytetä samaa vahvuutta tai eristävyyttä. Ihmettelyä herättää myös viljalti selosteessa mainittu ”vähäinen vaikutus”. Jos vaikutus on vähäinen, miksi siltä tulee työmaalla suojautua kuulonsuojaimilla mutta viereisissä kiinteistöissä ja niiden pihossa haittaa ei juuri ole.

Hynnäkorventielle, jolla nyt kulkee vuorokaudessa 325 ajoneuvoa ja hankeliikenteen (120 ajoa) vaikutuksen on ajateltu olevan vähäinen, lisäys lienee yli 35 %. Mielestäni määrä ei ole kovin vähäinen.

Arviointiselosteessa mainitaan lisäksi melunhallintakeinona parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden ympäristökäytäntöjen mukainen louhinta ja murskaus toiminta. Kuinka vanhaa tai uutta alueelle tuotava laitteisto on, jos kriteeri on käyttökelpoisuus?

Hankkeen toteuttaminen muuttaa toimintajaksojen ajaksi alueen äänimaiseman hiljaisesta alueesta alueeksi, jolla toiminnan äänet ovat kuultavissa. Toiminnasta aiheutuva melu voidaan kokea viihtyvyyshaittana. S.65/ 136 on pari riviä ylempänä todettu, että meluvaikutuksia suositellaan vähentämään eniten melulle altistuvien asuinrakennusten ja murskauslaitoksen väliin sijoitetun meluesteen avulla. Kuvissa sellaista ei ole kuitenkaan suosituksesta huolimatta suunniteltu toteutettavan Linnamäen pohjoispuolelle. Koen, ettei meitä kellarinmäen asukkaita

kohdella yhdenvertaisesti. Jos melua ei hallita eikä hillitä, tulee Linnamäen pohjoinen osa jättää koskemattomaksi ja sen puustokin hakkaamatta.

11 Tärinävaikutukset

11.1 Yleistä

Louhinnan irtiottoräjäytysten aiheuttama tärinä vaikutus on voimakasta ja lyhytkestoista toisin kuin liikenteen aiheuttama tärinä.

11.2 Louhintatärinä ja sen lieventämistoimet

Mielestäni arviointiselosteessa ei ollut selvitystä siitä, kuinka paljon louheen irtiottoräjäytyksiä tullaan tekemään. Aineistossa oli kirjaus, että vuodessa räjäytyksiä tehdään 40 kertaa. Tässä yhteydessä ei otettu kantaa siihen, tehdäänkö 40 kertaa vai 40 päivänä useita räjäytyksiä päivän aikana.

Louhintahiekka Oy rakensi hankeinfraa jo vuoden 2019 kesän aikana. Silloin tehtiin Karlsbergin tilalta leveää tietä hankealueelle. Rakentamisvaiheessa räjäytyksestä varoitettava ääni kuului sisätiloihin asti ja räjähdysten aikana astia helisivät kaapissa ja ikkunat tärisivät. Asumme Kellarinmäen rinteellä ja osa pihastamme on kalliota. Räjäytykset saattavat hyvinkin vaikuttaa kiinteistömme rakenteisiin. Kellarinmäen eteläpuolelta kallion pintaa pitkin tulee vesiosuuskunnan vesiputki. Vesiputki on pitkä ja siihen on jouduttu tekemään liitoksia. Vaikka työ on tehty ammattilaisen toimesta kohta 20 vuotta sitten, ei ole mahdotonta, etteikö liitos voisi alkaa vuotamaan tärinävaikutuksesta ja pilaisi koko vesiosuuskunnan käyttöveden.

Myös umpisäiliö ja maasuodattamo sijaitsevat miltei kallion pinnassa. Jos nämä rikkoutuisivat tai niihin tulisi vuoto tärinän vaikutuksesta, pilaantuisi ei vain meidän vaan myös naapurin piha. Pihamme viettää naapuriin ja tällaisessa tilanteessa naapurin myös energiakaivot olisivat vaarassa pilaantua.

Arviointiselosteessa mainitaan, että lähimmissä rakennuksissa mitataan toteutuvia tärinätasoja. Ei kuitenkaan selvitetä, mitä käsitetään kuuluvan lähimpiin rakennuksiin tai millä perusteella ne valitaan. Jos valintakriteerejä ei määritetä, mittauksesta tulee subjektiivisuuteen perustuvaa eikä sillä tavoiteta aitoa tarvetta havainnoida mahdollisia haittoja. Selosteessa ei myöskään ole määritelty monestako kohteesta mittauksia tehdään ja kuinka kauan. Selostuksessa ei selvitetä, miten mittausta sopeutetaan louhoksen rintamalinjan siirtymiseen. Tämäkin asia pitäisi määritellä jo ennen kuin toimintalupa edes voidaan antaa. Haittavaikutusten käsittely ja seuranta ovat tässä hankkeessa jääneet usein vain toteamuksen ”vähäinen” varaan. Tuo toteamus lienee aika subjektiivinen ja sen tarkoitus on tuottaa hankkeesta positiivinen mielikuva. Hanke on todella laaja-alainen ja se kestää useita kymmeniä vuosia. On selvää, etteikö sen haittavaikutukset voi olla mittavat. Arviointiselostuksessa ei avata lainkaan, millaisia tärinäaallot ovat ja millaisissa olosuhteissa ne vahinko aiheuttavat ja millaista vahinko olisi. Kun asiaa ei käsitellä selostuksessa ei sen lieventämistoimistakaan kovin laaja-alaista esitystä saada.

Arviointiselosteessa Louhintahiekka Oy ja konsulttitoimisto Vahanan Environment ovat sivuuttaneet täysin räjäytyksiin liittyvät asiakokonaisuudet. Räjähdelaistissa liikkuvista ajoneuvoistakaan ei ole tehty liikennemäärään sisältyviä laskelmia. Räjähteiden käsittely ja niihin liittyvät turvallisuusmääräykset lienevät turhan vaativia, koska asia on arviointiselosteessa sivuutettu täysin. Koska on kyse näin laaja-alaisesta kymmenien vuosien mittaisesta hankkeesta, räjäytyssuunnitelmien tekemiseen tulisi valita asiaan erikoistunut ulkopuolinen ja täysin puolueeton räjäytyskonsultti.

11.3 Liikenteestä aiheutuva tärinä ja sen lieventämistoimet

Linnamäen alueelta Hynnäkorventielle suunniteltu reitti sivuuttaa asuinkiinteistöjä ja hevosiloja laitumiseen. Hynnäkorventie on vanha, alun perin hevoskulkuinen kärrypolku ja siksi se kulkee tilojen ja pihojen läpi, miltei talon portaita viistäen. Koska alueella on paljon hevosia ja tiellä ratsastetaan hevosilla, en suosittelen sille raskasta liikennettä ja tärinähaittoja.

11.4 Yhteenveto vaikutuksista

Räjäytyksistä tulee vähentää viihtyvyyshaittaa ilmoittamalla räjäytyksistä hankealueen ympäristön asukkaille etukäteen ja lisäksi on räjäytysten aiheuttamaa tärinää minimoitava louhintasuunnittelulla. Louhintasuunnittelussa on huomioitava alueen rakennuksille, asukkaille ja eläimille aiheutuva haitta. Mielestäni tällaiseen työhön tulee aina valita ulkopuolinen erityisasiantuntija, räjäytyskonsultti.

12 Vaikutukset ilmanlaatuun

12.1 Ilmanlaadun nykytila ja lähtökohdat

Hankealueen ympäristössä pölylle herkkiä kohteita ovat alueella sijaitsevat asuinrakennukset. Ilmanlaatu koskevat vertailutiedot aluetta kuvaamaan on noukittu Espoon Luukista ja Vantaan Tikkurilasta. Tietoja ei ole mitattu hankealueen ympäristöstä. Selosteessa monin kohdin arvioidaan aiheutuvat haitat vähäisiksi ja lähialueeksi on rajautunut kohtuullisen pieni tarkasteltava alue, usein n 1 km tai vähemmän. Tässä kohtaa lähialue on reilun parin kymmenen kilometrin päässä. Lähialueen määritelmä on ts. aika venyvä käsite, sellainen, että se palvelee ensisijaisesti hankkeen tarpeita. Tämä aikaansaa ristiriitaisia ajatuksia.

12.2 Päästöt ja päästölähteet

Mitä pienemmäksi aines murskataan, sitä enemmän hienoaainesta syntyy. Tämä kulkeutuu louhokselta ajoneuvojen pyörissä ja tuulen kuljettamana laajalle alueelle. Sateella märkä pölyliete tekee tienpinnat vaarallisen liukkaiksi kuntopyöräilijöille ja motoristeille ja se sotkee kävelijöiden jalkineet ja on esimerkiksi ikävä koirantassuissa. Asuinkiinteistöissä se lisää puhtaanapidon tarvetta ja vaikeuttaa esimerkiksi talojen ja rakennusten huoltomaalauksien tekemistä. Pöly myös huuhtoutuu rakennusten sadevesijärjestelmiin ja syntyvä liete tukkii ne. Raskaan liikenteen määrä on hankkeessa alimitoitettu ja renkaissa siirtyvän pölyn määrä hankalasti arvioitavissa. Pakokaasupäästöjä on kuljetusliikenteen alimitoituksesta takia vaikea arvioida. Erityisesti vanha työkonekalusto synnyttää pakokaasuja ja haitta-aineita ilmaan.

Jo Karlsbergin ja hankealueen tien auraaminen 20.1.2021 tuotti niin sankan öljynsekaisen pakokaasukäryn, että jouduimme jättämään omat lumityöt kesken. Käry oli niin vahva, ettei siinä voinut enää hengittää ja tehdä fyysistä työtä. Myös ääni oli hirveä. Laite ei edustanut uusinta teknologiaa.

12.3 Ilman epäpuhtauksien raja- ja ohjearvot

12.4 Mallinnuksen tulokset ja tulosten tarkastelu

Kuva 28 s. 74/136 ja kuva 29 s.75/136 hankealue on merkitty erikokoiseksi ja -muotoiseksi kuin esim. kuva 10 s. 25/136. Miten mallinnukset pitää tulkita, jos haittaa aiheuttava aluekaan ei ole yksiselitteinen.

Mallinnusten käsittelystä ei selvitä, miten tuulen vaikutus on otettu huomioon. Kun tiedetään, että ilmastonmuutos kiihdyttää ääri-ilmiöitä, kuten tuulen vaikutuksia, tuulen vaikutus pitäisi huomioida mallinnoissa ja tuoda selkeästi esille.

12.5 Hajuvaikutukset

12.6 Päästöjen vähentämistoimet

Pakokaasupäästöjen hallintakeinoksi arviointisuunnitelmassa ehdotetaan laitteiden säännöllistä huoltamista ja vähärikkisen polttoaineen käyttämistä. Melun osalta arviointiselostuksessa esitettiin käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden ympäristökäytäntöjen mukaista toimintaa. Päästökuormitusta pienennettäisiin mielestäni samalla periaatteella, käyttämällä uusia vähäpäästöisiä laitteita. Tällaista mainintaa selosteessa ei tässä kohdin ollut. Nyt saatavilla on myös murskauslaitteita, jotka voidaan kytkeä valtakunnan sähköverkkoon. Tällaiselta pitkän ajan hankesuunnittelulta tulisi mielestäni vaatia juuri näitä tulevaisuuden ekologisia ratkaisuja laitevalinnoissa. Tällaista pitkäaikaista hanketta ei pitäisi voida aloittaa valmiiksi vanhanaikaisella kalustolla. Myös kuljetuskalustossa pitäisi suosia vähäpäästöisiä hybridiautoja tai sähkökuorma-autoja ja luopua vanhoista käyryistä ottomootorilaitteista. Päästövaikutuksiin voidaan vaikuttaa myös reittivalinnoilla.

Mekaanisia päästöjä ehdotetaan vähennettävän käyttämällä poravaunuissa pölynkerääjälaitteistoja, räjäyttämään kasteltua kalliota ja kastelua voidaan käyttää myös murskauksessa. Lisäksi varastokasoja ja työmaateitä voidaan kastella. Valitettavasti nämä ovat vain suosituksia. Emme lähialueella tiedä, kuinka tarkoin näitä suosituksia noudatetaan. Myös askarruttaa, kastellaanko varastokasoja ja teitä louhimon ollessa kiinni. Kun tiedetään, että ilmastonmuutos kiihdyttää ääri-ilmiöitä, kuten tuulen vaikutuksia, pölyn kulkeutuminen tuulen mukana voi olla tulevaisuudessa suurikin ongelma ja se voi vaikuttaa Vantaanjoen vedenlaatuun ja sekoituessaan veteen tukkia taimenten kutusoraikot.

12.7 Yhteenveto

Yhteenvedossa esitetään, että alueen ilmanlaatuun vaikuttaa mm. kaukokulkeutuma ja maanviljelys. Se on nykytilanne maaseudulla. Tarkoitus on kaiketi esittää hankkeen tuottaman ilmastonlaatuun vaikuttavien tekijöiden tuomaa muutosta eikä korostaa olemassa olevaa tilannetta ja häivyttää hankkeen luomaa haittavaikutusta taustalle.

Arviointiselosteessa esitetään, että lyhyempikestoiset suuret pitoisuudet aiheuttavat viihtyvyyshaittaa aiheuttaen mahdollisesti mm. ulkoilusteiden likaantumista. Jos pöly voi laskeutua ja sotkea pihakalusteita, se myös laskeutuu rakennusten katoille, ikkunalaudoille ja terasseille. Autotkin saavat osansa pölylaskeumasta. Grilliruoan ja ulkona syömisessä mukana syödään ja hengitetään hiekkaa. Hiekka haisee ja maistuu suussa takuu varmasti hankealueen tuntumassa, ei vain louhoksella tai heti hankealueen rajan takana.

Pienimuotoinen harrastusviljely kuten yrtit pölyntyvät tai hiekkautuvat. Jos hanke tuottaa asukkaille vaikeuksia jatkaa elämäntapansa mukaista toimintaa ja harrastamista, harrastus on lopetettava tai siirrettävä toiseen paikkaan, hankkeen aiheuttama haitta ei ole vähäinen. Se voi olla myös taloudellinen asia. Julkinen liikenneverkko on heikko eikä kaikki alueen asukkaat voi valita harrastamista, joka tapahtuisi kauempana kodista.

Arviointiselostuksessa esitetään, että asuinrakennusten läheisyydessä olevilla alueilla tien pölyäminen on tarvittaessa estettävissä mm. puhtaanapidolla, kastelulla ja suolauksella. Mitä

tämä tarkoittaa? Tuleeko asukkaiden jatkossa itse kastella tai suolata alueen hiekkateitä, jotta hankkeen aiheuttama pölyhaitta voitaisiin eliminoida tai sitä voitaisiin vähentää. Kyllä lähtökohdan pitäisi olla sellainen, että vahingon tai haitan aiheuttaja on korvaus- tai ylläpitovelvollinen. Ei mielestäni tällaista voi velvoittaa toisen vastuulle.

Selostuksen pölymalli on todennäköisesti tehty kohdan 10.3.2 mukaista kalustomäärää käyttäen, ei kohdan 3.5 kalustomäärällä ja on alimitoitettu, koska osa koneista on huomiomatta. Mallinnuksesta ei täysin selviä 1-2 tunnin läjitystyöstä aiheutuva pölyn määrä. Jos koneitten ja kuljetuskapasiteetin määrät ovat alimitoitettuja, ovat myös arvioidut pakokaasupäästöt alimitoitettut. Näin hankkeen ilmastovaikutusten arviotakaan ei voida tehdä todellisuutta vastaavilla arvoilla.

13 Muut vaikutukset ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen

Hankealueen ympäristö on maaseutua ja haja-asutusaluetta. Hankealueesta suurin osa on metsää. Hankealue kuuluu metsäluonnon ydinalueeseen ja toimii eteläisen ja pohjoisen ydinalueen yhdistävänä ekologisena yhteyskäytävänä.

Meille koti on tarjonnut paikan ja mahdollisuuden rentoutua raskaasta työstä. Olemme nauttineet luonnossa liikkumisesta lähellä kotia ja nauttineet sen rauhasta meluisan työpäivän jälkeen. Hankkeen toteutuessa työn ja vapaa-ajan melukuormitus eivät enää poikkea toisistaan ja työvuorojen välissä ei enää synny riittävää levon ja elpymisen mahdollisuutta. Jos hanketoiminnalle myönnetään toimilupa klo 05–22, ei meillä enää teoriassakaan ole mahdollista nukkua kuin 5–6 tuntia yössä. Pitkäkestoisena tämä on vakava riski ja tulisi mahdollisesti johtamaan ennen aikaiseen työkyvyttömyyteen.

Meluava ja pölyävä naapuri on ajatuksenakin mielipahaa ja ahdistusta tuottava. Itse olen nukkunut parin tunnin yöunia jo pitkään ja kärsin pahasta unettomuudesta. Perussairautena ovat allergiat ja astma sekä lisääntyvä pölyn määrä synnyttävät jatkuvaa huolta oman terveydentilan kehityksestä tai muutoksesta ja vaikutuksesta työkykyyn. Lisäksi tämä todennäköisesti aikaansaa altistumista tulevaisuudessa uusille sairauksille ja lisää ennenaikaiseen kuolemaan johtavien sairauksien puhkeamisen mahdollisuutta. Tulevaisuus pölyn peitossa hengitysvaikeuksista kärsien tuntuu ahdistavalta.

Olemme harrastaneet pienimuotoista luomuviljelyä omalla pihallamme ja nauttineet kesäisin grilliruoasta ja itse viljellyistä uusista perunoista, kasviksista, salaateista ja yrteistä. Koemme, että hankkeen tuottaman pölyvaikutuksen sekä terveys- että viihtyvyydsasiana. Pölyn vaikutuksesta emme enää voi ehkä nauttia luomuviljelyharrastuksesta. Ilmastomuutoksen kiihtyessä ja ääri-ilmiöiden kuten voimakkaiden puuskuuulten lisääntyessä ja kuljettaessa pihaamme ja kotiimme louhospölyä rakas harrastus voi jäädä haaveeksi. Avoimista ikkunoista tai ovista kulkeutuva pöly pilaa myös sisäilman asunnosta ja koneellisen ilmanvaihdon suodattamia tarvitsee vaihtaa aiempaa tiheämmin. Tästä syntyy myös taloudellista vaikutusta.

Oletettavasti hanke muuttaa myös metsä- ja maatalousvaltaiselle alueelle tyypillisiä valaistusolosuhteita, kun hankealueelle tulee toimintojen takia isoja valonheittimiä. Tämä voi vaikeuttaa nukahtamista ja lisätä unettomuutta entisestään.

Hanke aiheuttaa ahdistusta ja ylimääräistä pelkoa omaisuuden puolesta; Miten itse rakennettu koti kestää louhimisesta aiheutuvaa tärinää, aiheuttaako tärinä kiinteistölle mittavia vahinkoja talon perustuksiin, umpisäiliöön tai maassa kulkeviin johdotuksiin tai putkituksiin ja aiheutuuko kiinteistölle taloudellisia vahinkoja. Osa tontistamme on avokalliota ja mahdollisesti samalla perustalla kuin louhittava aluekin. Kesällä 2019 suoritettut louhimistyöt Karlsbergin ja

hankealueen välisellä tieosuudella saivat lasit helisemään kaapissa ja ikkunat tärisemään. Myös varoituspiippausten ääni kuului selvästi sisälle. Hankealueen infraa on siis jo aloitettu rakentamaan pari vuotta sitten, kaikessa hiljaisuudessa asiasta kenellekään ilmoittamatta ja alueella on harjoitettu varsin laajamittaista tehometsänhoitoa, jolla on ollut vaikutusta sekä kasvistoon että eläimistöön. Esimerkiksi luonnonvarainen kohtuullisen suuri pähkinäpuulehto on harvennettu ja tuhottu. Sitä ei valitettavasti ollut osattu edellisen maanomistaja toimesta hakea suojeluohjelmaan.

Eniten pelkoa aiheuttaa se, että kiinteistön arvon alenemaksi on arvioitu auktorisoitujen kiinteistön arvioijien toimesta 30–50 % kiinteistön arvosta verrattuna tilanteeseen, jossa hanketta ei olisi. Haitta on valtava yksittäiselle kiinteistönomistajalle, se ei laske ainoastaan kiinteistön arvoa vaan pidentää myös kiinteistöjen myyntiaikoja. Jos kiinteistöä ei pysty realisoimaan esim. työpaikan vaihtumisen tai terveydentilan romahtamisen takia, se vaikuttaa jo itsemääräämisoikeuteen, kun et voikaan vaikuttaa omaan asuinpaikkaan ja taakka ajatuksestakin tuntuu miltei vapauden riistolta. Tämä lisää stressiä ja vaikuttaa henkiseen hyvinvointiin ja yleiseen jaksamiseen.

Hankealueeksi suunniteltu metsäalue on ympärivuotisessa virkistyskäytössä. Jokamiehen oikeudella liikkuu runsaasti marjastajia ja sienestäjiä. Metsässä liikkuvat niin kalliokiipeilijät, kuntoilijat kuin suunnistajatkin. Alueella on järjestetty myös iltarastit -suunnistustapahtumia, joihin olen itsekin joskus osallistunut, mutta suunnistajat vaihtavat suunnistusalueita, jotta alueesta ei synny tuttuuden tunnetta helpottamaan suoritusta ja aivan viime aikoina tapahtumia ei ole ollut. Alue on tarjonnut esimerkiksi koiran ulkoiluttajille ja muille metsässä omatoimisille liikkujille puhtaan ja koskemattoman luonnon rauhan ja elämyksen. Talvisin paikallinen urheiluseura Nukarin Haka on tehnyt alueelle hyvän latuverkoston, jolla niin paikalliset asukkaat kuin kauempaakin tulleet liikkujat ovat voineet hiihdellä. Pysäköinti on tapahtunut vanhan Raalan koulun kentällä.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä virtaavat Palojoki ja n. 800 metrin päässä hankealueesta virtaa Vantaanjoki. Vesistöt ovat ahkerassa virkistyskalastuskäytössä. Alueella harrastetaan myös metsästystä aktiivisen metsästysseuran toimesta. Louhintahiekka Oy:n pääomistaja osti yksityishenkilönä hankealueen maa-alueet virkistyskäyttötarkoitukseen. Kaikessa hiljaisuudessa maa-alat siirtyivät Louhintahiekka Oy:lle, jonka tarkoitus oli tuhota kaunis, puhdas ja pilaantumaton luonto.

Alueelle on asettunut sellaisia asukkaita, jotka arvostavat luonnonrauhaa ja hiljaisuutta. He samoilevat alueen metsissä ja kotiseutu tarjoaa heille mahdollisuuden mindfulness -nautintoon. Hanke aiheuttaa mielipahaa koko kylässä ja vaikuttaa sosiaaliseen toimintaan ja ilmapiiriin.

Arviointiselostuksessa terveyteen liittyvistä vaikutuksista on ainoastaan geologin mielipide eikä terveydenhuollon asiantuntijan asiasta antamaa lausuntoa, eikä tältä osin ole kuultu asukkaita tai huomioitu aikaisemmasta arviointiohjelmasta annettuja palautteita. Selosteessa mm kuvataan, kuinka hankkeen jälkeen täyttömäet voivat saada asukkaille uusia liikuntamahdollisuuksia. Jos hanke kestää 40 v, eivät kaikki hankkeesta kärsineet välttämättä enää ole juoksemassa jätemäen kuntoportailla; 50 vuoden ikäinen on silloin 90-vuotias. Vaikutus ei ole vähäinen kuten selostuksessa esitetään. Se aliarvioi hankkeen terveysvaikutuksia ja hankkeen läheisyydessä asuvia asukkaita ja tuntuu epäasialliselta. Arviointiselosteessa kehoitetaan asukkaita siirtymään harrastustensa kanssa uusille alueille. Tämä hankkeen toteutuessa tarkoittaisi myös siirtymistä pois kodin elinpiiristä. Selosteessa kuitenkin todetaan, että vaikutukset voivat olla joillekin asukkaille hyvin merkittäviä ja pitkäkestoisia. Yleisesti annetaan yltiöpositiivinen kuva pitkäkestoisien ja laaja-alaisen hankkeen vaikutuksista.

14 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Kuva 30 jatkaa alueen epämääraista ja ristiriitaista kuvaamista eikä sijainnista tai hankealueen koosta saa käsitystä.

Alueen kallioperässä on paikoittain heikkoja alueita, eikä niitä ole käsitelty kallioperää koskevassa arviointiselostuksen osassa. Kallioperän rakoilu tai heikkous ovat tässä sivuutettu, vaikka niitä mielestäni olisi pitänyt käsitellä juuri tässä kohtaa.

15 Vaikutukset pohjaveteen

15.1 Pohjaveden nykytila

Vaikka hankealue ei sijaitse pohjavesialueella, sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee vedenottamoita. Teilinnummen ja Jäniksenlinnan vedenottamot ovat Keski-Uudenmaan kuntien vedenhankinnan kannalta erittäin merkittäviä tuotantoalueita. Päijännetunneli sivuuttaa hankealueen itäpuolelta n 800 metrin päässä kallioon louhittuna. Vantaanjoen Natura-alue sijaitsee n 800 metriä hankealueesta länteen ja Vantaanjoen vesi toimii tarvittaessa Päijänteen veden varavedenottamona pääkaupunkiseudulla.

Kalliopaljastumat ja kallioperän ruhjeet edistävät pohjaveden muodostusta. Kalliossa huokoisia ovat kallion raot ja rikkonaisuusvyöhykkeet, jotka kiteisen kallioperän alueella ulottuvat normaalisti 150–250 metrin syvyyteen. Rakoja on yleensä eniten alle sadan metrin syvyydessä. Pohjaveden pinta noudattaa pääosin maanpinnan korkokuvaa ja yhtyy maanpintaan vesistöissä, soilla ja lähteillä. Arviointiselosteessa tyydytään mainitsemaan, ettei hankealueella ole lähteitä. Harvemmin niitä kallionlaelta löytyykään. Sen sijaan hankealueen välittömässä läheisyydessä (alle 1 km) on muiden kiinteistöjen alueella lähteitä ja vesireittejä Lumikalliolta Palojokeen ja Linnamäeltä Vantaanjokeen, joihin selosteessa ei oteta kantaa.

Asukkaat ovat ihmetelleet arviointiselostukseen kirjattua mainintaa, ettei kaikkia kiinteistöjen omistajia ole tavoitettu ja osa alueen talousvesikaivoista on jäänyt rekisteröimättä, kun moni kuitenkin odotti yhteydenottoa kaivotietojen tutkimiseksi. Yhtään sellaista taloutta ei alueella ole, jonka postilaatikkoon kaivojen tutkimista koskevaa yhteydenottopyyntöä ei olisi voinut jakaa. On otettava huomioon, että Vahanen Environment'n konsultti on myös tutustunut alueeseen, jonka yhteydessä postia olisi voitu jakaa kaikkiin alueen postilaatikoihin. Tätä työtä ei olisi tarvinnut välttämättä ulkoistaa Posti Oy:lle, kun selvitystä koskevaa aineistoa ei muutoinkaan jaettu siten, että sen vastaanottamisesta olisi jäänyt dokumentti.

15.2 Arvioidut vaikutukset ja niiden hallintakeinot

Pohjaveden suhteen tarkasteltavia mahdollisesti häiriintyviä kohteita ovat talousvesikaivot, energiakaivot, luokitellut pohjavesialueet, Päijännetunneli, lähteet ja lähdepurot sekä muut mahdolliset pohjavesiriippuvaiset suot, lammet, purot, norot sekä ekosysteemit. Hankkeen aiheuttamat pohjavesivaikutukset voivat vaikuttaa pohjaveden määrään tai laatuun.

Arviointiselostuksessa ei absoluuttisella varmuudella pystytä osoittamaan, etteivätkö Raalan alueen pohjavedet tai lähialueen vedenottamoilta saatavat vesivarannot, voisi pilaantua hankkeen vaikutuksesta. Jos kallioperän heikkouden vuoksi hankkeella voi olla pienikin teoreettinen mahdollisuus vaikuttaa Päijännetunnelin veden laatuun, ei asiaa voida kovin kevyin perustein sivuuttaa toteamalla, että vaikutus on vähäinen. Asia on tutkittava perusteellisesti ennen kuin "pilaantumattomien maiden" läjitys tai kallioperän louhinta voidaan aloittaa ja hanke voi saada toimiluvan.

Hankkeella ei voida vaarantaa yhdenkään talouden juomaveden saantia.

15.3 Arvioinnin epävarmuudet

Arviointiselosteessa ei pystytä varmuudella selvittämään, koostuvatko alueen pohjavesivarannot useammista vesialueista vai onko kyseessä yksi iso esiintymä. Jos louhintaa alueella tehdään hankkeen loppuvaiheessa, ei voida olla varmoja, etteikö toiminta voisi vaikuttaa pohjaveden virtaussuuntaan. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta Päijännetunnelin veteen muttei myöskään voida olla varmoja siitä, etteikö näin voisi käydä.

Arviointiselosteessa on myös maininta sivun 92/136 alalaidassa, että vaihtoehdolla VE1 voi vaikutusta pohjaveden laatuun ja sivulla 93/136, että myös vaihtoehto VE2 saattaa vaikuttaa pohjaveden laatuun.

Koska hankealueen pääosin kallioisilla alueilla ei ole voitu huomata lähteitä, eikä tutkimista ole ulotettu muille kiinteistöille tai hankealueen ulkopuolelle aukottomasti, arviointiselosteessa esitetään, ettei louhittavien alueiden läheisyydestä löydy lähteitä (s.91//136) tai lähdepuroja eikä hankkeella olisi vaikutusta pohjaveteen. Hankkeen toiminta-alueen välittömästä läheisyydestä löytyy avolähde. Arviointiselosteessa kirjataan, että Lumikallion alueella ja sen reunamilla on metsäojia, joihin osa hankealueen pohjavesiä purkautuu (s.93/136). Tämä antaa mielestäni asiasta ristiriitaisen kuvan. Tämän pohjavesiä koskevan asian pitäisi olla yksiselitteinen. Hanke ei voi vaarantaa pohjavettä, ei isoa eikä pientä esiintymää.

Arviointiselosteessa mainitaan myös, että pohjaveden laatuun mahdollisesti vaikuttaa mm. louhintaräjähteiden käyttö ja työmaakoneet ts. pohjaveteen saattaa hyvinkin päästä haitta-aineita kuten typen yhdisteitä, polttoaineita, öljyä tai kiintoainesta. Selosteessa esitetään, että haitta-aineiden vaikutus rajautuisi pohjavedessä paikalliseksi, aineen sekoittuminen vähitellen koko pohjavesiesiintymään sivuutetaan. Tunnemme sanonnan: ”litra vettä ei pilaa miljoonaa litraa öljyä mutta litra öljyä pilaa miljoonia litroja vettä”. Selosteesta saa siis varsin ristiriitaisen käsityksen.

Arviointiselosteessa ei kuvata, miten varmistetaan, ettei ”pilaantumaton” aines, jota käytetään kaivantojen täyttöön, sisällä kohonneita pitoisuuksia kemiallisista haitta-aineista, jotka voisivat suoraan aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen tai huononemisen mutta esitetään, ettei tällainen voi olla mahdollista. Vaihtoehdossa VE2 arviointiselosteeseen on kirjattu, että kun läjitys tapahtuu pohjavesipinnan alapuolella tai kuivatettuun louhokseen, jossa pohjaveden pinta kuivatuksen jälkeen nousee täytemaan alapinnan yläpuolella, on hienoaineksen ja orgaanisen aineksen kulkeutuminen pohjaveteen ja edelleen pohjaveden mukana mahdollista. Kulkeutumista ei voi estää teknisin toimenpitein, koska läjitetyn maa-aineksen eristäminen pohjavedestä pohjavesipinnan alapuolella on käytännössä mahdotonta. Jos läjitykseen käytetty maa-aines sisältää haitta-aineita, voivat ne kulkeutua edellä kuvatulla tavalla pohjaveteen ja pilata esiintymän.

Hankkeeseen liittyvissä yleisötilaisuuksissa on hanketoimijalta toistuvasti kysytty, kuinka he aikovat varmistaa, että kaikki läjitykseen käytettävät maa-aineet ovat haitta-aineettomia eikä niistä synny haittavaikutuksia. Selkeää vastausta ei ole saatu, on syntynyt käsitys, ettei ”pilaantumattomia maa-aineita” juurikaan tutkita. Ei ole myöskään vastattu kysymyksiin, millainen seuranta tästä aiotaan tehdä ja miten sitä aiotaan ylläpitää. Nurmijärven Savikossa suoritettiin luvatonta ja laajamittaista saven läjitystä, joka nosti lähialueella sijaitsevan vedenottamon mangaanipitoisuudet niin korkeiksi, että savi oli poistettava alueelta. Millä tässä hankkeessa varmistutaan, ettei suunniteltu stabiloitujen savien vaikutus olisi samankaltainen ja ettei läjitettäväksi ilmoitetut määrät ylitä? Yleisesti on tiedossa, että Louhintahiekka Oy:llä on

ollut juuri saven läjitykseen liittyviä ongelmia kunnallisen maankaatopaikan kanssa. On epäilyttävää, että yritys haluaa perustaa yksityisen maankaatopaikan pohjavesialueen tuntumaan.

Pilaantumattoman maa-aineksen vastaanotto ja käsittely on ainakin osittain suunniteltu toteutettavan alavalla alueella Linnamäen ja Lumikallion välissä. Alavan peltoalueen alta Lumikallion länsipuolta sivuten on kuvattu kulkevan kallioperässä heikkousvyöhyke (kuva 33 s.86/136). Arviointiselosteeseen on kirjattu, että ruhje ei kartan mukaan sijaitse kaivuualueilla mutta kartta-aineiston resoluutio huomioiden, se saattaa ulottua myös suunniteltujen kaivuualueiden kohdalle (s.86/136). Arviointiselosteessa ei oteta kantaa, voiko tuosta heikkousvyöhykkeestä päästä pohjaveteen haitta-aineita, jos vastaanotetussa pilaantumattomaksi oletetussa aineksessa tai kierrätettävässä materiaalissa onkin haitta-aineita.

Arviointiselosteessa (s.94/136) on kirjattu, että ”tiedot tarkentuvat hankkeen aikana”. Tiedot hankkeen vaikutuksista pohjavesistöön on tutkittava ennen kuin hankkeelle myönnetään toimilupa. Ei voi olla niin, ettei mahdollisia haittavaikutuksia pystytä arvioimaan ja lieventämään ennen kuin hanketoiminta alkaa ja jotain peruuttamatonta tapahtuu. Yrityksen vastuuvakuutuksen korvaussummalla ei välttämättä saada edes vedenjakeluverkostoa rakennettua. Pohjaveden pilaantuessa voi vahinko ulottua myös hankealueen läheisyydessä oleville vedenottamoille.

16 Vaikutukset pintavesiin ja kalastoon

16.1 Pintavesien ja kalaston nykytila

Hankealue sijaitsee Vantaanjoen keskiosan ja Palojoen vesistöalueiden vedenjakajalla ja alueen valumavedet jakautuvat Linnanajan, Männistönojan sekä osin pelto-ojien kautta Palojokeen ja Vantaanjokeen. Palojoki yhdistyy etelämpänä Vantaanjokeen. Hankealueen kohdalla Vantaanjoen pääuoma kuuluu Vantaanjoen Natura 2000 -alueeseen. Vantaanjoessa esiintyy rauhoitettua vuollejokisimpukkaa ja luontodirektiivin lajeista saukkoa. Vantaanjoen vesistöä on kunnostettu suurimittaisin toimin.

Kuva 36 s.96/136 on hankealue merkitty vrt. kuva 37 s.100/136 erikokoisena ja -muotoisena.

Linnanaja ja Männistönoja ovat arviointiselosteen (16.1.2 s.97/136) mukaan luokiteltu valuma-alueen koon mukaan noroiksi mutta koska molemmissa kalojen kulku on mahdollista ainakin jonkin matkaa laskujokea ylöspäin, niitä väitetään puroiksi. On huomattavaa kuitenkin, että vesimäärät ovat ajoittain niin vähäisiä, että vesi seisoo uomissa ja uomat ajoittain kuivuvat kokonaan, mikä tukee noron määritelmää. Ymmärtääkseni puro ei kuivu mutta noro kuivuu. Kun vielä esitetään, että kyse olisi laskujoesta, ristiriitaiselta esitykseltä ei voida välttyä.

Sekä Linnanaja että Männistönoja halutaan arviointiselosteessa esittää puroiksi tai joeksi. Ehkäpä näin siksi, että hanketoiminnasta voitaisiin johtaa pintavedet pumppaamalla ja vedenvirtausta sääntelemällä noroihin. Kun selosteeseen on mainittu, että sekä Linnanaja että Männistönoja olisivat ihmisen muokkaamia hankealueen tuntumassa, tulee pohdittavaksi koska ja kenen toimesta muokkaukset ovat tehty.

Pohjaeläinnäytteet on otettu yleisestä käytännöstä poiketen kesäkuussa, kun yleensä näytteet ovat otettu syksyisin. Poikkeavaa ajankohtaa perustellaan aikataulusyistä. Mitään erityistä luontoarvoa ei löydy (s.98/136). Aina vaikuttaisi löytyvän syy ja selitys sille, miksi puhdas ja koskematon luonto on sopiva kaatopaikaksi. Kuitenkin sivulla 99/136 mainitaan, että

Männistöjoessa ja Linnanojassa esiintyy luontaisesti lisääntyvää taimenta. Eikö tämä ole luontoarvo? Arviointiselosteessa Männistönojakin on jo harhaanjohtavasti muuttunut norosta puroksi ja nyt jo joeksi.

16.2 Vesienkäsittelyjärjestelmä

Arviointiselosteessa on todettu, että hankealueelle rakennetaan vesienkäsittelyjärjestelmä estämään kiintoaineksen, ravinteiden ja haitta-aineiden kulkeutumista Linnanojaan ja Männistönojaan. Hankkeessa on tarkoitus johtaa pintavedet pumpaamalla ja vedenvirtausta sääntelemällä Linnanojaan ja Männistönojaan (kuva 18, vesienkäsittelyjärjestelmä s. 101/136 vai aineistossa kuva 18 s. 39/136, alueen sijainti ja liikennevaihtoehdot). Tekstin viittaukset kuviin menevät sekaisin. Miksi koko luvun 16.2 asiat menevät sekaisin? Onko olemassa useita esityksiä, joista on koostettu se luontoarvoiltaan kehoimmaksi saatu versio puoltamaan kaatopaikan rakentamista yhdelle pääkaupunkiseudun suurista ja koskemattomista viher- ja virkistysalueista? Sivulla 101/136 viitataan kuvaan 38/kuva1, mitä ihmettä tämä tarkoittaa, kun kuvaa 38 ei ole ja kuva 1 esittää hankealueen sijaintia sivulla 11/136?

Arviointiselosteessa esitetään, että tasausaltaiden, suodatusaltaiden ja kosteikon avulla rakennetaan vesienkäsittelyjärjestelmä pintavesien puhdistamiseksi. Selosteesta löytyy altaiden suunnitellut sijoituspaikat. Toinen altaista on merkitty tehtäväksi hankealueen ulkopuolelle Linnamäestä pohjoiseen. Hankealue on jo kasvanut ilman, erityistä ja perusteltua syytä 44 ha:sta 60 ha:iin ja nyt tuo alueen kasvaminen ei pidä sisällään edes hankkeessa käytettävää vesienkäsittelyjärjestelmää. Mikähän hankkeen todellinen koko ja sijainti tulee olemaan? Kokonaisuudella on merkitystä, kun arvioidaan vesienkäsittelyjärjestelmän riittävyyttä ottaa vastaan hankealueen hulevedet. Alueen laajuudella on myös merkittävä vaikutus, kun koko hankkeen koko ilmastovaikutusta arvioidaan.

Arviointiselosteessa ei oteta kantaa siihen, millainen puhdistustulos vedenkäsittelyjärjestelmällä saavutetaan. Selosteesta ja siinä olevasta kuvasta 39 saa sellaisen käsityksen, että louhoksen hulevesiä ei lasketa luontoon, vaan ne puhdistetaan ja puhdistusmenetelmä on haitta-aineiden imeyttäminen kosteikon läpi maastoon. Miten haitta-aineet tällaisessa tapauksessa puhdistuvat ja katoavat ja voivatko ne päätyä esimerkiksi pohjaveteen? Mukana hulevesissä saattaa olla myös koneista valuneita öljyä tai vastaavia aineita. Onko tosiaan tarkoitus imeyttää ne luontoon puhdistusjärjestelmän kautta? Ja kuka huolehtii Linnamäen pohjoispuolelle suunnitellusta vedenkäsittelyjärjestelmästä, jos se ei edes kuulu hankealueeseen? Selostus ei kerro, miten kosteikko toimii Suomen talvessa ja miten altaat pysyvät sulana pakkasessa ja pystyvät ottamaan kevään sulamisvedet vastaan ja käsittelemään ne niin, että saavutetaan paras mahdollinen puhdistustulos.

16.3 Arvioidut vaikutukset pintaveden määrään

Arviointiselosteen mukaan hankealueen puhdistettuja hulevesiä on tarkoitus jatkossa ohjata aiempaa runsaammin Männistön ojaan. Mitä tulee tapahtumaan Linnanojan vedenmäärälle? Tulee huomioida, että hulevesiä johdetaan kerrallaan 10% avoinna olevasta avolouhoksesta ja 10% läjitysmaan alueelta, jolla ei ole kasvillisuutta. Jos maankaatoa ja maisemointia tehdään vielä lähes 40 vuotta hankkeen alkamisen jälkeen, kuinka paljon maa-alasta on ilman istutettua kasvillisuutta paljaana? Tuleekohan vesijärjestelmästä aidosti riittävän iso? Lisäksi hankealueen koko tuntuu salakavalasti kasvavan koko ajan, joten alkuvaiheen tiedoilla rakennettu järjestelmä ei ehkä vastaa alueen rajoittamattoman kasvun luomaa tarvetta. Mitä tapahtuu, jos puhdistusjärjestelmän kantokyky ylittyy?

16.4 Arvioidut vaikutukset pintaveden laatuun

Ottaen huomioon Suomen vuodenaikoihin liittyvät olosuhteet, ei synny kuvaa, että sulamisvedet voisivat puhdistua ennen Männistönojan laskemista. Tulee huomata, että puhdistustuloksen on oltava sellainen, ettei kiintoaineita eikä haitta-aineita pääse Männistönojaan, jossa taimen luontaisesti lisääntyy ja kutee soraikoissa keväisin. Kiintoaineet kulkeutuessaan kevättulvissa voivat tukkia kutusoraikkoja, joita nyt on ansiokkaasti saatu kunnostettua suurin investoinnein.

Tulee huomioida, että hulevesiä johdetaan kerrallaan 10% avoinna olevasta avolouhoksesta ja 10% läjitysmäen alueelta, jolla ei ole kasvillisuutta. Jos maankaatoa ja maisemointia tehdään vielä lähes 40 vuotta hankkeen alkamisen jälkeen, kuinka paljon maa-alasta on ilman istutettua kasvillisuutta paljaana? Tuleekohan vesijärjestelmästä aidosti riittävän iso ja riittäkö sen puhdistuskapasiteetti laadukkaan puhdistustuloksen saavuttamiseksi? Lisäksi hankealueen koko tuntuu salakavalasti kasvavan koko ajan, joten alkuvaiheen tiedoilla rakennettu järjestelmä ei ehkä vastaa alueen rajoittamattoman kasvun luomaa tarvetta. Mitä puhdistustulokselle tapahtuu, jos puhdistusjärjestelmän kantokyky ylittyy?

Mukana hulevesissä saattaa olla myös koneista valuneita öljyä tai vastaavia aineita, miten vedenpuhdistusjärjestelmä toimii öljyn puhdistamiseen ja kuinka laadukas puhdistustulos voidaan saavuttaa? Entä millainen puhdistustulos järjestelmällä saavutetaan lähes 40 vuoden räjähdäaine jäämien osalta?

16.5 Arvioidut vaikutukset kalastoon ja uomien lajistoon

Männistönoja ja Linnanoja ovat tällä hetkellä lähes luonnontilaisia noroja, joihin on tarkoitus juoksuttaa louhosalueen hulevedet lähes saostusperiaatteella toimivasta vedenpuhdistusjärjestelmästä. Arviointiselosteessa (s.105 /136) mainitaan, että sekä Männistönoja että Linnanoja voivat rehevöityä puhdistetun ja juoksutetun veden sisältämän typpikuorman takia. Lisäksi mainitaan, että vedenjuoksutuksen yhteydessä saattaa kulkeutua kiintoaineita, jotka tukkivat kutusoraikat. Arviointiselosteen mukaan (s.105/136) nämä hulevesiä vastaanottavat vesistöt ovat herkkiä ja epävarmuudet huomioiden hankkeella voi kuitenkin olla vaikutuksia vesistön tilaan.

Jos investointeja kutusoraikkojen kunnostamiseksi ja itse kunnostustyötä ei jatketa, voi tämä tarkoittaa pitkäaikaisvaikutuksena kalakannan vähenemistä tai katoamista. Kiintoaineksen kulkeutumisesta Vantaanjokeen ei voida mielestäni täysin estää. Jos ilmastonmuutos kiihtyy, lisääntyy ääri-ilmiöt kuten puuskatuulet. Tuuli voi kuljettaa louhoselta hienoa pölyä, joka vähitellen painuu Vantaanjoen pinnasta sen pohjaan. Tämä hienojakoinen kiintoaines voi tukkia taimenille mittavin investoinnein kunnostetut kutusoraikat ja voi rajoittaa uhanalaisen ja rauhoitetun volleljokisimpukkakannan kokoa. Jos ilmastonmuutos kiihtyy, lisääntyy ääri-ilmiöt kuten rankkasateet. Arviointiselosteesta ei selviä, kuinka vedenkäsittelyjärjestelmän suunnittelussa on otettu huomioon rankkasateiden ja tulvien vaikutus.

16.6 Vesistövaikutusten lieventämistoimenpiteet

Arviointiselosteessa ei oteta kantaa vedenpuhdistuksen tulokseen, joten on hankala arvioida vesistövaikutuksia ja niihin aiheutuvia haittavaikutuksia. Epäselvää on lisäksi, mikä on veden juoksuttamisen vaikutus Männistönojan ja Linnanojan ekosysteemeihin.

Lieventämistoimenpiteenä mainitaan pH:n säätäminen mutta ei kuvata asiaa seikkaperäisemmin. Se jää jokaisen oman mielikuvituksen varaan ja on mielestäni puute suunnittelussa.

16.7 Yhteenveto vaikutuksista pintaveden määrään ja laatuun

Arviointiselosteessa ei oteta kantaa siihen, millainen puhdistustulos vedenkäsittelyjärjestelmällä saavutetaan. Selosteesta ja siinä olevasta kuvasta 39 saa sellaisen käsityksen, että louhoksen hulevesiä ei lasketa luontoon, vaan ne puhdistetaan ja puhdistusmenetelmä on haitta-aineiden imeyttäminen kosteikon läpi maastoon. Miten haitta-aineet tällaisessa tapauksessa puhdistuvat ja katoavat ja voivatko ne päätyä esimerkiksi pohjaveteen? Mukana hulevesissä saattaa olla myös koneista valuneita öljyä tai vastaavia aineita. Onko tosiaan tarkoitus imeyttää ne luontoon puhdistusjärjestelmän kautta?

Kuka huolehtii Linnamäen pohjoispuolelle suunnitellusta vedenkäsittelyjärjestelmästä, jos se ei edes kuulu hankealueeseen?

Selostus ei kerro, miten kosteikko toimii Suomen talvessa ja miten altaat pysyvät sulana pakkasessa. Ottaen huomioon Suomen vuodenaikoihin liittyvät olosuhteet, ei synny kuvaa, että sulamisvedet voisivat puhdistua ennen vesistöihin laskemista. On huomioitavaa, että puhdistustuloksen on oltava sellainen, ettei kiintoaineita eikä haitta-aineita pääse uomiin, jossa taimen luontaisesti lisääntyy eli kutee keväisin. Kiintoaineet kulkeutuessaan kevättulvissa voivat tukkia kutusoraikkoja, joita nyt on ansiokkaasti saatu kunnostettua suurin investoinnein.

Tulee huomioida, että hulevesiä johdetaan kerrallaan 10% avoinna olevasta avolouhoksesta ja 10% läjitysmään alueelta, jolla ei ole kasvillisuutta. Jos maankaatoa ja maisemointia tehdään vielä lähes 40 vuotta hankkeen alkamisen jälkeen, kuinka paljon maa-alasta on ilman istutettua kasvillisuutta paljaana? Tuleekohan vesijärjestelmästä aidosti riittävän iso ja riittäkö sen puhdistuskapasiteetti laadukkaan puhdistustuloksen saavuttamiseksi? Lisäksi hankealueen koko tuntuu salakavalasti kasvavan koko ajan, joten alkuvaiheen tiedoilla rakennettu järjestelmä ei ehkä vastaa alueen rajoittamattoman kasvun luomaa tarvetta. Mitä puhdistustulokselle tapahtuu, jos puhdistusjärjestelmän kantokyky ylittyy?

Mukana hulevesissä saattaa olla myös koneista valuneita öljyä tai vastaavia aineita, miten vedenpuhdistusjärjestelmä toimii öljyn puhdistamiseen ja kuinka laadukas puhdistustulos voidaan saavuttaa? Entä millainen puhdistustulos järjestelmällä saavutetaan lähes 40 vuoden räjähdäaine jäämien osalta?

16.8 Yhteenveto vaikutuksista kalastoon

Arviointiselosteessa (s.105 /136) mainitaan, että sekä Männistönoja että Linnanoja voivat rehevöityä puhdistetun ja juoksutetun veden sisältämän typpikuorman takia. Lisäksi mainitaan, että vedenjuoksutuksen yhteydessä saattaa kulkeutua kiintoaineita, jotka tukkivat kutusoraikot. Arviointiselosteen mukaan (s.105/136) nämä hulevesiä vastaanottavat vesistöt ovat herkkiä ja epävarmuudet huomioiden hankkeella voi kuitenkin olla vaikutuksia vesistön tilaan.

Jos investointeja kutusoraikkojen kunnostamiseksi ja itse kunnostustyötä ei jatketa, voi tämä tarkoittaa pitkäaikaisvaikutuksena kalakannan vähenemistä tai katoamista. Kiintoaineiden kulkeutumisesta Vantaanjokeen ei voida mielestäni täysin estää. Jos ilmastonmuutos kiihtyy, lisääntyvät ääri-ilmiöt kuten puuskatuulet. Tuuli voi kuljettaa louhokselta hienoa pölyä, joka vähitellen painuu Vantaanjoen pinnasta sen pohjaan. Tämä hienojakoinen kiintoaine voi tukkia taimenille mittavin investoinnein kunnostetut kutusoraikot ja voi rajoittaa uhanalaisen ja rauhoitetun vuollejokisimpukkakannan kokoa. Jos ilmastonmuutos kiihtyy, lisääntyvät ääri-ilmiöt kuten rankkasateet. Arviointiselosteesta ei selviä, kuinka vedenkäsittelyjärjestelmän suunnittelussa on otettu huomioon rankkasateiden ja tulvien vaikutus.

Arviointiselosteessa on mainittu, että hankkeella saattaa olla vaikutuksia kalojen potentiaaliin lisääntymisalueisiin.

16.9 Arvioinnin epävarmuudet

Ilmastonmuutoksessa ääri-ilmiöiden määrä kasvaa. Pitkäaikaiset vesimäärältään valtavat sateet ovat lisääntyneet, mutta vesienkäsittelyjärjestelmään liittyviä ratkaisuja ei ole esitelty järjestelmän kuormituskyvyn ja toimintavarmuuden varmistamiseksi. On kuitenkin kyse erittäin pitkäaikaisesta ja laajamittaisesta toiminnasta.

Asiat on selvitettävä tarkoin eikä vasta vahingon sattuessa toiminnan ollessa käynnissä, kuten hankeselosteessa mainitaan ”laskelmia tarkennetaan vielä suunniteltaessa vesienkäsittelyjärjestelmän lopullista mitoitus (16.9. s. 107/136).

Hankeselvityksessä mainitaan ensin luonnon norot eikä niihin voi juoksuttaa vettä toisin kuin hankkeessa myöhemmin kuvataan samoja vesialueita jokina. Esitys asiasta on ristiriitainen. Keinotekoisin järjestelyin on vaara, että norojen luonnollinen ekosysteemi muuttuu.

Ei ole kuvattu, miten hankkeen päätyttyä palataan tilanteeseen, jossa vedenpuhdistusta ei ole. Miten varmistetaan, ettei täyttömäkiin synny eroosiota ja ettei pintamaa valu vesistöihin ja ettei pintamaassa 40 vuoden kuluttua ole haitta-aineita, jotka vaikuttaisivat vesien ekologiaan.

17 Luontovaikutukset

17.1 Kasvillisuuden ja eläimistön nykytila sekä arvioidut vaikutukset

Hankkeelle varattu alue on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Hankealueeksi suunnitellut maa- ja metsäalueet ovat puhdasta ja koskemattomaa luontoa, vaikka mitään erityisiä suojeltavia asioita alueella ei olisikaan. Vastaavat suurehkot metsäalueet pääkaupunkiseudun tuntumassa ovat vähissä. Hanke sijoittuu metsäluonnon ydinalueelle ja sen kautta on todennettu maakunnallinen yhteystarve (s. 111/136) . Hankealueen nykyiset metsät jatkuvat pohjoiseen kuten selostuksessa mainitaan mutta myös hankealueesta etelään (s. 108/136). Tämä ekologinen yhteys on nyt kapenemassa ja jopa katkeamassa. Suunnittelussa ajatellaan, että yhteys louhoksen vieressä 200 metriä leveänä riittäisi säilyttämään tuon yhteyden. Hankkeen toteutuessa valaistusolosuhteet saattavat aiheuttaa muutoksia. Jokainen tietää, että kaikki arat eläimet kuten vaikkapa alueella liikkuvat ilvekset, hakeutuvat muualle ja vähitellen tuo yhteys kuihtuu olemattomaksi ja lopulta katkeaa. Tämä aiheuttaa riskin liikenteelle, jos eläimet säikähtelevät ja säntäilevät peloissaan.

Arviointiselostuksessa (s 108/136) mainittu luontoselvityksen vuonna 2020 tehty täydennys ei ollut nähtävillä arviointiselostus vaiheessa tai viittaus oikeaan liitteeseen puuttui tai oli epäselvä. Nyt kun hankealueen koko on kasvanut 44 ha:sta 60 ha:ksi esimerkiksi luontoselvitys 52 ha:lta ei kata koko hankealueen kokoa, eikä voida helposti todeta, mitkä alueet ovat huomioitu ja mitkä huomioimatta. Luontoselvityksessä myös liikuttiin Linnakalliolla, jota aluetta ei ole. on Linnamäki ja Lumikallio. Näin selvityksissä esiteltyjen asioiden hahmottaminen ei ole mahdollista.

Hankealueella on tehty tehometsänhoitoa talvella 2019, jotta metsät eivät enää olisi luonnontilaisia. Samalla on tehty massiivisia metsäautoteitä, jotka toimivat nyt ennakolta tehtyinä hankeinfraan kuuluvina työmaateinä. Teitä rakennettaessa on jouduttu tekemään jopa räjähdelouhintaa. Tilanearviot ovat tehty muutosten jälkeen. Luontoselvitykset olisi voitu

tehdä ennen kuin omistaja tekee laajamittaisia toimia metsäalueella, koska omistajalla oli mahdollisuus aikatauluttaa asiat myös toisin. Aikataulutus haluttiin tehdä selvästi toisinpäin, jotta luonnon tilaa ihmistoimien jälkeen voitaisiin käyttää hanketoimien edistämiseen.

Kasveja ja alueen eläimistöä koskeva lähtöselvitys ei näin anna riittävää kuvaa alueen eläimistön ja kasviston lähtötilanteesta, sillä tarkastelu on tehty vasta mainittujen mittavien hankkeiden ollessa jo käynnissä pitemmän aikaa. Vaikka uusi katselmus alueelle tehtäisiin se ei tuo lintuja puuttomaan maisemaan tai arkoja eläimiä suojattomaan ympäristöön. Alueen hakkuita ja tienrakennustöitä ei ole käsitelty kokonaisuutena, vaan niistä on annettu harhaanjohtava ja pirstaleinen kuva. Joka tapauksessa luonto on puhdas ja pilaantumaton ja soveltuu edelleen virkistäytymiseen ja hyväksi elinympäristöksi joillekin kasvi- ja eläinlajeille. Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä on liikkunut, mm. pantasusi pentuineen, ilveksiä, hirvi- ja peuraeläimiä, kettuja, jäniksiä, lepakoita, haukkoja, pöllöjä, korpeja, hömötiaisia, käärmeitä ja on havaittu nuori maakotkakin liitelemässä suunnitellun hankealueen yllä. Hankealueen välittömässä läheisyydessä on ollut näätäeläimet lukuisasti edustettuna, pyrstötiaisia, teeriä, pyitä ja isotoukohärkiä sekä laaja kirjo erilaisia perhosia, osa harvinaisia. Hankealueen välittömästä läheisyydestä löytyy herkkää lahokaviosammalta, vaikka sitä itse hankealueelta ei löytyisi. Hanke vaarantaa tämänkin menestymisen alueen ympäristössä.

Hankealueella oli aikaisemmin luonnonvarainen kohtuullisen suuri pähkinäpuulehto, joka tehometsänhoitotoimien yhteydessä on harvennettu ja tuhottu. Sitä ei valitettavasti ollut osattu edellisen maanomistaja toimesta hakea suojeluohjelmaan eikä tämä ollut kylän asukkaiden tiedossakaan. Nyt hakattua lehtoa on vielä harvennettu, jotta jatkossakaan se ei enää kasvaisi suojelun kriteerit täyttäväksi lehdoksi.

Jos hankealueelta poistetaan puusto avohakkuuna, se merkitsee hiilinielun katoamista ja arviolta 225,6 ton CO₂ ekv vaikutusta hiilen sidontaan vuosittain.

Arviointiselosteessa todetaan, että alueen linnusto, kuten kanalinnut, tulevat korvautumaan muilla lajeilla, jotka menestyvät ihmisen muokkaamassa ympäristössä. Näitä ovat ehkäpä varikset. Selosteessa mainitaan, että ottoalueiden ulkopuolella on riittävän laajoja rakentamattomia metsäalueita. Hanketta suunniteltaessa voidaan viitata vain omaan omistukseen, jonka käyttö voidaan suunnitella itse. Kenenkään metsiin tässä todellisuudessa viitataan.

Hankkeen toteutumisella ei selvityksen mukaan ole vaikutusta lepakkojen esiintymiseen. On kuitenkin huomattava, että hankkeen työaikaa on suunniteltu klo 05–22 ajalle ja toiminta on varsin meluisaa, laajamittaista ja pitkäaikaista. On mielestäni väärä tulkinta, etteivätkö lepakot häiriintyisi. Nehän ovat sokeita ja suunnistavat kuulonsa avulla.

Luonto on massiivisten toimien seurauksena sekaisin, korentoja tapaa aivan jossain muualla kuin ennen, eivätkä ne käyttäydy normaalisti. Kirjojokikorenon levähtämispaikkoja ei tule hävittää.

17.2 Yhteenveto ja lieventämistoimenpiteet

Joka tapauksessa luonto on puhdas ja pilaantumaton ja soveltuu edelleen virkistäytymiseen ja hyväksi elinympäristöksi joillekin kasvi- ja eläinlajeille eikä maakunnallisestikin merkittäväksi todettua ekologista yhteyttä metsäluonnon ydinalueella tulisi rikkoa.

Hanke vaikuttaa siten, että se supistaa laajoja metsäalueita vaativia lajeja ja lajisto voi muuttua lajeilla, jotka menestyvät paremmin ihmisen muokkaamassa ympäristössä. Ts.

kaupungistuminen laajenee kattamaan miltei 100 ha:n metsäalueet. Hanke tuhoaa myös kirjojokikorennolle sopivat levähdyspaikat.

Suurin vaikutus hankkeesta luonnolle on ekologisen yhteyden ja luonnon ydinalueiden katoaminen. Suunnittelussa ajatellaan, että yhteys louhoksen vieressä 200 metriä leveänä riittäisi säilyttämään tuon yhteyden. Hankkeen toteutuessa valaistusolosuhteet ja melun määrä ja äkilliset muutokset saattavat aiheuttaa riskin liikenteelle, jos eläimet säikähtelevät ja säntäilevät peloissaan.

Arviointiselosteessa (s.112/136) mainitaan, että hankkeen päättymisen jälkeen, alue metsitty vähitellen, jolloin ekologinen yhteys paranee. Hanke kuitenkin on erittäin laajamittainen ja pitkäkestoinen eivätkä muutokset tapahdu hetkessä. Esimerkiksi maaperän hiilivaraston vakiintuminen maankäyttömuutoksen jälkeen kestää kuitenkin satoja vuosia (ilmastotyökalut.fi). Hanke toteutuessaan kiihdyttää kasvihuoneilmiötä, koska alue lakkaa toimimasta hiilinieluna

17.3 Arvioinnin epävarmuudet

Arviointeja on vaikea tehdä, kun hanke on aloitettu ennen tietojen keräämistä, eikä luonto ole palautunut ennalleen isojen metsätöiden jälkeen. Se mikä on varmaa, on että hanke kiihdyttää kasvihuoneilmiötä, koska alue lakkaa toimimasta hiilinieluna.

18 Ilmastovaikutukset

18.1 Ilmaston nykytila ja tavoitteet sekä arvioinnin lähtökohdat

Nurmijärvi, jossa hankealue sijaitsee, on sitoutunut hiilineutraalisuus KUUMA-kunnissa vuoteen 2035 mennessä -hankkeeseen. Ilmasto-ohjelman tärkeimpinä toimenpiteinä on parantaa kuntien energiatehokkuutta. Energiatehokkuutta ja resurssiviisautta ja luopua fossiilisista polttoaineista.

Hanke kiihdyttää kasvihuoneilmiötä, koska alue lakkaa toimimasta hiilinieluna. Pelkästään metsän hakkaamisen vaikutus on yli 10 % siitä, millaiset päästöt Nurmijärven kunnalla on 3 vuotta sitten ollut ja ennen kuin ilmasto-ohjelma on saatu polkaistua kunnolla vauhtiin.

YVA-arviointiselosteessa on systemaattisesti alimitoitettu liikenteen vaikutus. Kone- ja laitteistohankinnoissa ei ole kerrottu toimittavan ympäristöystävällisesti. Koneiden ja laitteiden kerrotaan olevan edelleen polttomoottorikäyttöisiä. Pitkäkestoisessa hankkeessa koko hankkeen ajalta koneiden, laitteiden ja liikenteen tuottamien päästöjen arvioiminen on merkittävää, jotta hankkeen todellinen ilmastovaikutus voitaisiin kokonaisuudessaan määrittää. Jos liikenteen vaikutus on alimitoitettu, ei hankkeen tuottama ilmastokuorma ole arvioitavissa oikein.

18.2 Arviointimenetelmät

YVA-arviointiselosteessa on systemaattisesti alimitoitettu liikenteen vaikutus. Kone- ja laitteistohankinnoissa ei ole kerrottu toimittavan ympäristöystävällisesti. Koneiden ja laitteiden kerrotaan olevan edelleen polttomoottorikäyttöisiä. Jos liikenteen vaikutus on vahvasti alimitoitettu (kuten on tässä vastineessa kohdassa 9 liikennevaikutukset), ei hankkeen tuottama ilmastokuorma ole arvioitavissa oikein.

Työkoneiden määrät ovat ilmoitettu laskentojen ja mallinnusten määrittämiseksi ristiriitaisesti (kohta 3.5. vs. 10.3 vs. 18.2.3). Näin ilmastovaikutuskin jää alimitoitetuksi.

Asfaltti- ja betoniasemien toimintaan liittyvän liikenteen vaikutusta muun toiminnan lisäksi ei ole erikseen ilmoitettu ja siltä osin arviointi ilmastoa rasittavasta vaikutuksesta puuttuu koko hankkeen ajalta arvioiduista määristä.

18.3 Arvioidut vaikutukset ja lieventämistoimenpiteet

Arviointiselosteessa vaihtoehtoista VE1.2 ja VE2.2. todetaan, että niiden päästömäärissä on huomioitu vain itse toiminnan aiheuttama ilmasto kuormitus. Ilmastovaikutuksissa ei ole huomioitu asfaltti- tai betoniaseman rakentamisesta ja niihin käytetyistä raaka-aineresursseista aiheutuvia päästöjä. Tehtaiden vaatimien raaka-aineiden ja tuotteiden kuljettamisen aiheuttama liikenteen vaikutus puuttuu arviointiselosteesta. Näin ollen tehtaiden ilmastovaikutuksia on vaikea tarkastella ja niitä ottaa huomioon, kun tarkastellaan koko hankkeen ilmastovaikutusta hankeaikana.

Jos hankealueelta poistetaan puusto avohakkuuna, se merkitsee hiilinielun katoamista ja arviolta 225,6 ton CO₂ ekv vaikutusta hiilen sidontaan vuosittain. Hankkeen päättymisen jälkeen maaperän hiilivaraston vakiintuminen maankäyttömuutoksen jälkeen kestää kuitenkin satoja vuosia (ilmastotyökalut.fi). Hanke toteutuessaan kiihdyttää kasvihuoneilmiötä, hiilinieluna toimimisen takia.

Arviointisuunnitelmassa esitetään, että liikenteen päästövaatimuksia pyritään vähentämään ajamalla suurin osa kuljetuksista täytenä molempiin suuntiin. Nyt kuitenkin niin, että aina tämä ei ole mahdollista ja joudutaan ajamaan toisen suuntainen matka tyhjällä kuormalla. Selosteessa mainittu 60 ajoneuvosta muodostuva liikenne riittää kattamaan vain neitseellistä kiviainesta kuljettavien ajoneuvojen määrän ja siksi ajoneuvomäärä on alimitoitettu. (Polttoaine-, räjähd-, sementti-, betoni-, asfalttikuljetukset ja työmatkaliikenne). Näin ollen ei liikenteen ilmastovaikutustakaan kokonaisuudessa voida tarkastella. Hankkeen ilmastokuormitus ei ts. vastaa todellista toiminnan tuotosta.

Selosteessa mainitaan, että hankkeessa tehtävää jätteensekaisen maan käsittely uudelleen hyödynnettäväksi vähentää neitseellisen maan käyttötarvetta ja siten vähentää päästöjä. Tulee kuitenkin huomioda, jotta raaka-aine saadaan uusiokäyttöön, käsittelemätöntä ainesta kuljetetaan, käsitellään ja kuljetetaan uusiokäyttökohteeseen ja myös tästä syntyy ilmastopäästökuormaa. Se ei myöskään vähennä louhittavan aineksen määrää tai kiintiötä. Päästökuormitusta saadaan vähennettyä myös siirtämällä käsittelyyn tarvittava laitteisto ja koneet sinne, missä uusiokäyttöön soveltuva aines syntyy tai missä sitä tarvitaan. Parhaimmillaan paikka on sama.

18.4 Yhteenveto ja hankevaihtoehtojen vertailu

Hankevaihtoehtoista VE0 on ilmastoystävällisin vaihtoehto, koska se ei tuota lainkaan päästöjä ja toimii hiilinieluna sitoen 225,6 tCO₂ekv vuodessa. Seuraavaksi ilmastoystävällisin vaihtoehto olisi VE1.1, joka sekin vaihtoehto kiihdyttää kasvihuoneilmiötä ja ilmastomuutosta.

18.5 Arvioinnin epävarmuudet

Suurin epävarmuus on alimitoitettuina annetut toiminnan kuvaukset.

19 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kellarinmäkeen kuuluu hyvin myös aamulla klo 6, kun Rudus Oy Mäntymäen murskauslaitos lähtee käyntiin.

20 Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Rakentamisen aikana ei hallita lainkaan rakentamisesta aiheutuvaa melua eikä pölyä.

Alueelta kertyvät pintavedet käsitellään jo rakentamisen aikana, joten vaikutukset pintavesiin ovat myös vähäisiä. Mutta miten ne pintavedet käsitellään, kun vedenkäsittelyjärjestelmää ei vielä ole tehty ja sitä vasta rakennetaan.

21 Poikkeustilanteet ja riskienhallinta

Tankkausvahinkoa tukitoimintoalueelle sijoitettavalla tankkauspaikalla pidetään vain teoreettisesti mahdollisena. Tämä tarkoittaa polttoaineen vuotamista maahan ja sitä varten tankkausalueelle varataan öljyntorjuntavälineistöä. Tähän hankkeessa on varauduttu. Mutta ei ole enää pelkkä teoreettinen tilanne, jos kaivureiden, kuormaajien tai poravaunujen hydrauliiikan rikkoutumisesta syntyy hydrauliiikkaöljyvuoto. Tämä voi sattua kaikella toiminta-alueella, jossa kyseinen laite toimii ja vahinkojen korjaamista varten on syntynyt kokonainen ammattikunta. Jos toimitaan kymmeniä vuosia ei ole realistista jättää asiaa käsittelemättä ja ajatella, että ei meillä tapahdu vahinkoja mutta kaikilla muilla kyllä.

Kaikki ADR- luokiteltuja asioita koskevat asiat puuttuvat selosteesta. Räjähdeaine- ja polttoainekuljetukset ja muiden vaarallisten aineiden kuljetukseen ja säilytykseen liittyvät asiat on sivuutettu.

Ilmastomuutoksesta, jota tämäkin hanke kiihdyttää, aiheutuvien ääri-ilmiöiden vaikutusten lisääntyminen esimerkiksi kuivuudesta johtuva pölyäminen, erityisesti hanketoimintojen ollessa suljettuna. Tämä on asukkaille se kaikkein häiritsevin tilanne, koska suurin osa ihmisistä olisi viettämässä omaa vapaa-aikaansa ja kärsimässä samanaikaisesti hankkeen tuottamasta häiriöstä. Arviointiselosteessa ei mainita, mitä lieventämiskeinoja asialle voitasi tehdä.

Vastaavasti ilmastomuutos vahvistaa ääri-ilmiöiden vaikutusta, kuten rankkasateita ja tulvia. Kun hankkeessa on suunniteltu hulevesien puhdistamiseksi vedenkäsittelyjärjestelmä, hankkeessa ei kuvata, miten sitä hoidetaan ylitulvimistilanteessa vaikkapa toimintojen ollessa suljettuna. Ei myöskään ole pystytty osoittamaan, saadaanko koko hankealalta kaikki hulevedet puhdistuslaitokselle vai valuuko osa hienosta liettyvästä kiviaineksesta suoraan puhdistamattomana ympäröivän alueen ojiin ja sieltä suurempiin vesistöihin.

Pohjavesivahingot ja heikot louhittavat kallioalueet.

Aiheutetun vahingon toteaminen ja korvaaminen. Vastuuvakuutus 1 milj. euroon asti on mitättömän pieni.

Vaikutuksia seurataan hankealueen ja herkkien kohteiden väliin asennettavista pohjavesiputkista. Jos pohjaveden seurannassa havaitaan arvioinnista poiketen muutoksia pohjaveden laadussa tai pinnan tasossa, ryhdytään toimenpiteisiin asian selvittämiseksi ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet. Eikö pitäisi olla varautumissuunnitelma tehtynä ennakkoon.

22 Vaihtoehtojen vertailu ja hankkeen toteuttamiskelpoisuus

Vain VE0 on mielestämme toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Hankkeen merkittävimmät vaikutukset ovat ehdottomasti meluvaikutukset, jotka on arvioitu alakanttiin jättämällä huomioimatta lentomelu ja muut tekijät. Lentomelun kanssa meluvaikutukset menevät yli lainsäätämien rajojen: niin 55 dB:n rajan niin asuinrakennuksien kuin 45 dB:n rajan suhteen loma-asunnoilla. Meluvaikutukset ovat merkittävän kielteisiä vaihtoehtoille VE1 ja VE2 ja näin ollen, vain VE0 on toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Ilmanlaatuvaikutukset ovat kiviaineshankkeissa merkittäviä ja eritoten tässä hankkeen selvityksessä ja mallinuksessa on selvästi jätetty pois kaikista haastavimpia altistumisen lähteitä ja siten arvioinnin luotettavuus on heikko.

Lisäksi pölyn kulkeutuminen kasteluvesien ja hulevesien mukana altistaa kirjojokikorenon, taimen, merilohen sekä vuollejokisimpukan elinolot ja selviytymisen. Arvioinnissa ei ole huomioitu kaikkia merkittäviä tekijöitä:

- on jätetty useita pölynlähteitä pois mallinnuksesta,
- kvartsi- ja eritoten muun hienopölyjakeen vaikutukset on jätetty arvioimatta, mitkä aiheuttavat suurimmat terveysvaikutukset,
- mallinnus on tehty liian vähäisellä liikenteellä,
- mallinuksessa ei ole käytetty luotettavia yksikköpäästökertoimia, koska mallinnuksen tekijällä ei ollut ne saatavilla,
- räjäytysten aiheuttamat merkittävät pölypulssit on jätetty huomioimatta,
- asfaltin valmistuksessa syntyvien hiilidioksidi-, rikkidioksidi-, ja typen oksidien ilmanpäästöjä ei ole huomioitu.
- hajuhaitat on jätetty kokonaan mallintamatta.

Ilmanlaatuvaikutukset eivät ole mallinnettu uskottavasti ja sisältävät useita puutteita. Ilmanlaatuvaikutukset ovat vähintään kohtalaisen, ellei merkittävän kielteisiä vaihtoehtoille VE1 ja VE2 ja näin ollen, vain VE0 on toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Tärinävaikutusten osalta on hyvin epämääräisesti tuotu tietoa vaihtoehtojen vertailuun ja hankkeen toteuttamiskelpoisuuskappaleeseen.

Tärinävaikutukset eivät riipu vain valitusta kuljetusreitistä, vaan erityisesti räjäytyksistä ja kallioiden heikkousvyöhykkeistä.

Tärinävaikutuksia ei ole arvioitu Päijännetunnelin toiminnan osalta, mikä romahtaessaan voi aiheuttaa merkittävän riskin koko pääkaupunkiseudun vedenjakeluun.

Tärinälle altistuu useita eri kiinteistöjä ja rakennuksia Korvenniityntien alkupään kiinteistöt mukaan lukien.

- Vaihtoehto C-liittymässä (Hynnänkorventie) suunniteltu liittymätie kulkee yhden asunnon piha-alueen läpi eli vain metrien päästä, myös Hynnänkorventien varressa on lukuisia asuntoja mitkä ovat erittäin lähellä Hynnänkorventietä ja alttiita liikenteen tärinävaikutukselle.
- Myös vaihtoehdon A:n varrella on taloja hyvin lähellä reittiä. Kts mitat lähiasutukseen kpl 11. Tärinävaikutuksia ei ole arvioitu kunnolla, arvioinneista uupuu mm. tiedot heikkousvyöhykkeistä sekä niissä ei ole käytetty todellisia liikennemääriä eikä otettu huomioon kaikkea lähiasutusta.

Tärinävaikutukset ovat vähintään kohtalaisen, ellei merkittävän kielteisiä vaihtoehtoilta VE1 ja VE2 ja näin ollen, vain VE0 on toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Vaikutukset pohjaveteen, pintaveteen, kalastoon ja vesistöstä riippuviin lajeihin ovat merkittäviä sillä Louhintahiekan suunnitelmat ja vedenkäsittelyjärjestelmät ovat alimitoitettuja. Ei ole myöskään kunnolla otettu huomioon ilmastomuutoksen vaikutuksia mitoituksessa.

Linnaoja ja Männistönoja ovat luonnon noroja, eikä niitä saa heikentää metsälain tuoman suojan turvin. Käsiteltyjen vesien juoksuttamista Linnaojaan ja Männistönojaan ei tule sallia missään nimessä, mikäli mitoituksista ei korjata ja purkuvesiä monitoroida jatkuvatoimisesti. Sakeuden kasvu kiintoaineksen vuoksi on erittäin haitallista ja altistaa kirjojokikorenon, taimen, merilohen sekä vuollejokisimpukan elinolot ja selviytymisen Linnaojassa, Männistönoja, Palojoessa sekä Vantaanjoessa.

Arviointiselosteessa todetaan, että juoksutus aiheuttaa sakeudun kasvua kiintoaineksen vuoksi, eroosiota sekä kasvattaa 130 % ja 200 % Linnaojan ja Männistönojan virtaamaa. Muutos on merkittävä ja voi olla ratkaiseva erittäin uhanalaisten lajien suojelun. Vaikutukset pohjaveteen riskeeraavat myös asutuksen talousvedensaannin. Emme ymmärrä mitä ihmettä Louhintahiekka tarkoittaa ”hankkeen toteutuessa myönteisiä vaikutuksia ovat myös puroihin laskettavan veden määrän sääntelyn mahdollisuus sekä hankealueelle”? Norot ovat luonnontilaisia ja niissä pitäisi virrata sen verran vettä, kun luonto niihin vettä osoittaa. Vaikutukset pohjaveteen, pintaveteen, kalastoon ja vesistöstä riippuviin lajeihin ovat vähintään kohtalaiset ja voivat olla jopa merkittävän kielteisiä vaihtoehtoilta VE1 ja VE2 ja näin ollen, vain VE0 on toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen eivät ole myönteisiä. Suunnitellut louhintakohteet eivät ole laadultaan soveltuvia rakentamiseen ja Linnamäessä ja Lumikalliolla on jopa 10–30 metrin maapintapeitteitä. Hankevaihtoehtoja VE1 ja VE2 ei tule toteuttaa sillä kallio ei ole soveltuvaa rakentamiseen, joten luontoarvot tuhoetaan turhaan. Luonnonvarojen hyödyntämiseen on parempia malleja kuin jätemaanlajitus (resurssiviisaat kiertotalouden ratkaisut), joten sitäkin ei tule toteuttaa.

Hankkeen suunnittelema jätettävän puuston pinta-ala on mitättömän pieni (vain 2/3:sta arviointivastineesta mainitusta tontista löytyivät karttapaikasta), suurempi ilmastovaikutus (negatiivinen) on kun alueen puustot hakataan pois.

Ekologinen yhteys ei säily hankkeessa vaan se katkeaa. Nämä eivät ole myönteisiä vaikutuksia vaan negatiivisia, ekologisen yhteyden katkeaminen merkittävä sellainen.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen ovat mitättömät VE1 ja VE2 vaihtoehtoilta, vain VE0 on toteutuskelpoinen ja järkevä vaihtoehto. Alavaihtoehtojen 1.1, 1.2, 2.1 ja 2.2 eli sillä perustetaanko betoni- ja asfalttiasemat vai ei, ei varmasti ole ollut suurta eroa useampien vaikutuslajien kannalta sillä ne ovat suurimmaksi osaksi jätetty pois mallinnoista ja vaikutusarvioista, kun niiden toteuttaminen on ollut epävarmaa.

Esimerkiksi hajuhaittoja ei ole ollenkaan otettu huomioon, mitkä ovat merkittäviä asfalttiasemien haittavaikutuksia. Lisäksi arviointiselostuksessa puhutaan ristiin siirrettävistä ja kiinteistä betoni- ja asfalttiasemista. Mikäli toteuttaminen on epävarmaa ja koska näiden vaikutuksia ei ole arvioitu, ei niille tule myöntää toimintalupaa. Näin ollen, VE0 on jälleen ainoa toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Haluamme muistuttaa, että arviointiselostuksessa on käytännössä kokonaan sivutettu sosiaaliset vaikutukset eli vaikutukset ihmisiin, ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen. Molemmat VE1 ja VE2 ovat pitkiä hankkeita, mutta erityisesti VE2 on useimpien meidän koko loppuelämän mittainen hanke. Melu, tärinä, pöly ja liikennevaikutukset ovat kohtuuttomat emmekä me pysty hankkeen toteutuessa nauttimaan omaisuudestamme, asunnoistamme, asuinalueestamme emmekä arjesta, saati vapaa-ajasta.

Mikäli harkitaan VE1 ja VE2 vaihtoehtoja, tulee toimintaa rajoittaa seuraavasti: sallitut toiminta-ajat vain klo 7–16 välillä arkisin, ei ollenkaan toimintaa viikonloppuisin eikä pyhinä tai arkipyhinä ja toiminta pitää kokonaan rauhoittaa kesälomakaudeksi kesä-, heinä- ja elokuuksi.

Liikennevaikutuksien osalta haluamme vielä korostaa, että pidämme loukkaavana ja naurettavana, että liikenteen vaarallisuutta on arvioitu vain asukkaiden turvattomuuden tunteen kasvuna. Kaikki liikennöintivaihtoehdot ovat huonoja, jokaisessa on asutusta lähellä mikä lisää vaarallisuutta käyttäen alueen teitä ja jopa omaa pihaa ja ajotietä sekä altistaa kaikissa vaihtoehtoissa useita asuntoja ja asukkaita tärinälle, melulle ja ilmanlaadun heikkenemiselle.

Tämän taulukon osalta yhdyimme kylän yhteiseen mielipiteeseen;

Vaikutus	VE1	VE2	Huomioita
Maankäyttö ja kaavoitus	Voi olla kielteisiä vaikutuksia	Voi olla kielteisiä vaikutuksia	(Nurmijärven kunnan kaavoituksen kehittämistyöryhmä, 2019)
Maisema	Vähäinen -	Vähäinen -	Kulttuurimaisema muuttuu Raalantieltä tullessa (Raaan kartanolle päin) sekä asuintalojen maisema muuttuu
Kulttuuriperintö	Vähäinen -	Vähäinen -	Kulttuurimaisema muuttuu Linnamäen louhinnan myötä Raalantieltä tullessa (Raaan kartanolle päin)
Luonnonvarojen hyödyntäminen	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Kts perustelut vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen yltä
Liikenne	Merkittävä -	Merkittävä -	Kts. kpl 9, huomioita myös läpi vastineen
Melu	Merkittävä -	Merkittävä -	Lakisääteinen meluraja ylittyy, kun pelkästään jo lentomelun huomioimisella (muitakin tekijöitä jätetty huomiomatta, kts. kpl 10)
Tärinä	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Voi olla myös merkittäviä (kts. kpl 11)
Ilmanlaatu	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Voi olla myös merkittävä, (kts. kpl 12)
Muut vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen	Merkittävä -	Merkittävä -	Kts. kpl 13
Maaperä ja kallioperä	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Kts. kpl 14
Pohjavesi	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Voi olla jopa merkittävä, (kts kpl 13, 15-17)
Pintavesi	Kohtalainen -	Kohtalainen -	Voi olla jopa merkittävä, (kts kpl 15-17)
Kalasto	Merkittävä -	Merkittävä -	Erittäin uhanalaiset lajit. (kts. kpl 12, 15-17)
Kasvillisuus ja eläimistö	Merkittävä -	Merkittävä -	Ydin metsäalue ja ekologinen reitti katkeaa. Erittäin uhanalaiset lajit. (Kts. kpl 17)
Ilmastovaikutukset	Vähäinen -	Vähäinen -	Kts. kpl 18
Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	Vähäinen -	Vähäinen -	Huomioimatta jätetyt asiat, kts koko vastine. Eritoten kpl 10.

Haluamme myös huomauttaa, että arviointiselosteen taulukkoon 15 mihin on koottu vaikutukset liikennereiteiltä, niin Reitti B:n kohdalla lukee Hämeentie-Raalantie, vaikka sen piti olla vaihtoehto A+B.

Vaikutuskategorioista uupuu yksi merkittävimmistä vaikutuksista eli lisääntynyt vaarallisuus. Arviomme liikennevaikutuksista löytyy kpl 9 missä olemme korjanneet useita virheitä, puutteita ja epäkohtia arvioinnista. Eri liikennereittien vaikutusten merkittävyyteen taulukossa 15 arviointiselosteessa ei voi luottaa miltään näkökannalta paitsi ilmastovaikutuksien osalta.

Mikäli harkitaan VE1 tai VE2 toiminnan luvittamista, tulee kaikki tässä vastineessa esitetyt vaatimukset haittojen hillitsemiskeinoista, toimintatavoista, parhaista teknologioista, varotoimista, monitoroinnista ja seurannasta, raportoinnista, valvonnasta viestinnästä ja tiedottamisesta sekä riskienhallintaan liittyen toteuttaa. Yhteenvetona toteamme kuitenkin jälleen, vain VE0 on toteutuskelpoinen vaihtoehto.

23 Hankkeen vaikutusalue

24 Vaikutusten seuranta

25 Yhteysviranomaisen lausunnon huomioiminen selostuksessa

Mielestämme kaikkiin pyydettyihin lisäselvityksiin ei ollut saatavilla selkeää ja yksiselitteistä selvitystä, mm. mallinnus päivittäisestä maksimimelusta

Erillisselvitykset

Lähdeluettelo

Lähettiläjä: [REDACTED]
Lähetetty: maanantai 1. helmikuuta 2021 22.27
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVA: Alueen asukkaiden vastine arviointiselostukseen
Liitteet: ELY keskus lausunto 1_2_2021.pdf

Luokat: Kimmo

Hei,

Liitteenä perheemme vastine YVA:n arviointiselostukseen Louhintahiekka Oy, Nukarin kiviainesalue, Nurmijärvi Raala, ENV1692 hankkeeseen.

Ystävällisin terveisin

[REDACTED]

**Lausunto YVA -arviointiselosteesta Louhintahiekka Oy,
Nukarin kiviainesalue, Nurmijärvi Raala,
ENV 1692**

Hanke on suunniteltu Nurmijärven Raalan ja Nukarin kylien alueelle. Alue on perinteinen maa-, metsä- ja luontoretkeilyyn käytetty alue (eläin-, lintu-, marjastus-, metsästys- ja sienestysharrastukseen sekä suunnistukseen). Maa-alueita ei ole kaavoitettu jätteen läjittämiseen tai maa-aineksen ottoon.

Hankkeella on toteutuessaan suuret korvaamattomat haittavaikutukset Koillis-Nurmijärven luonnolle sekä ihmisasutukselle. Hankealue on Etelä-Suomen vedensaatavuuden kannalta riskialueella, sillä Päijännetunneli kulkee hankealueesta 750m päässä. Hankealue on myös suojellun Vantaanjoen välittömässä läheisyydessä ja hankealueelta valuu Linnanoja ja Männistönoja suoraan Vantaanjokeen.

Vastustamme hanketta kokonaisuudessaan. Hanke tulee pahimmillaan tuhoamaan alueen luonnon ja alueen pohjaveden käyttökelpottomaksi noin 1,5 kilometrin alueelta hankealueen ulkorajoista. Poraaminen ja kallion räjäyttäminen aiheuttaa alueen asukkaille merkittävää terveydelle haitallista pöly, melu-, värinähaittaa, rakennusten perustusten ja rakenteiden halkeamista, sekä koti- ja hyötyeläimille haittaa. Asfaltti- ja betoniasemat aiheuttavat korvaamattomat ja terveydelle haitalliset hajuhaitat jopa viiden kilometrin päähän tuulen suunnan ja voimakkuuden funktioiden seurauksena.

Pilaantumattoman jätemaan sijoitus lähelle Natura2000 aluetta, sekä asukkaiden talousvesikaivojen välittömään läheisyyteen on merkittävä riski luonnolle, sekä juomaveden saatavuudelle ja laadulle. Lisäksi monilla asukkailla on kiinteistössään maalämpökaivot, johon louhiminen ja räjäytykset voi aiheuttaa vaurioita. Alueella ei ole kunnallistekniikkaa eikä sitä aiota alueelle rakentaa, hankkeen toiminta vaarantaa molemmissa V1 ja V2 vaihtoehtoisissa kotitalouksien kaivovedet niin pilaantumisen kuin ehtymisen puolesta. Koti- ja hyötyeläimiä, erityisesti hevosia, ei välttämättä pystytä enää pitämään, erityisesti räjäytettävien ja louhittavien kallioiden vieressä tuskin hevoset pysyisivät enää tarhoissaan ja laitumet olisivat käyttökelpottomia.

Kiviaineksesta on pääkaupunkiseudulla jo ylitarjontaa, joten louhiminen ei senkään kannalta ole perusteltua. Katsomme että louhinta- ja valmistustoiminta pitää viedä tarpeeksi kauas asutuksesta. Jätemaan tuominen asuinalueelle, ei myöskään ole perusteltua, sillä Nurmijärvellä ja sen läheisyydessä sijaitsee jo monta jätemaan vastaanottoaikkaa, kuten esimerkiksi Metsä-Tuomela.

Aikataulu on ollut erittäin tiukka kunnolliseen haittojen ja ongelmien selvittämiseen sekä annettu aika hanke materiaaleihin tutustumiseen on ollut kohtuuttoman lyhyt. Kyseenalaista on, että alueella on suoritettu kevästä 2019 alkaen mittavaa hakkuuta sekä massiivisten teiden rakentamista ja työt jatkuvat edelleen. Yksityistietä on myös jo käytetty luvatta puunkorjuuseen, ja Louhintahiekan omistaja on hätyytellyt asukasta metsästä vedoten yksityisalueeseen (metsässä liikkuminen kuitenkin kuuluu jokamiehenoikeuksiin). Kyseenalaista onkin, mitä ostetuilla mailla oikein puuhaillaan. Metsätie oli rakennettu Louhintahiekan toimesta väärälle tontille Kuva 1 ja yksi rajapyykki oli revitty maasta luvatta Kuva 2.

Kuva 1

Kuva 2

Niin kutsuttujen metsäteiden rakentamiseen käytettyjä maita ei ole selvästi tutkittu, sillä ne ovat sisältäneet mm. sähköjohdon pätkiä, muovirokkaa, metallia pinnalta havaittuna. Pinnan alla saattaa siis olla jätettä paljon enemmän.

Suosittelisimme ELY-keskukselta arvioijia tutustumaan alueeseen tarkemmin käymällä paikan päällä lumien sullettua.

Merkittävimmät havainnot hanketta vastaan

Merkittävimmät havaintomme mitkä puoltavat hankkeen VEO vaihtoehtoa eli koko hankkeen lopettamista:

1) Alue on lentomelualuetta mikä on jätetty huomioimatta melumallinnuksessa. Lentomelun huomioiminen nostaa yleisen melutason 56 dB:n tasolle mikä tarkoittaa, että lain asettama 55 dB:n meluraja menee rikki. Melumallinnuksessa on jätetty huomioimatta myös useita muita seikkoja. (Ympäristöluvan vastainen terveyshaitta, ympäristöluvan vastainen yleisen viihtyvyyden vähentyminen, ympäristöluvan vastainen haitta oikeuteen nauttia omaisuudestaan)

2) Hankealue katkaisee merkittävän luonnon metsäydinalueen ja ekologisen reitin.

3) Hanke tuhoaa erittäin uhanalaisten, vaarantuneiden ja silmällä pidettävien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella on erittäin uhanalaisia, vaarantuneita ja silmällä pidettäviä lajeja (luontoselvityksen mukaan): hömötiainen, kirjojokikorento, lepakot, pyy, pikkusieppo, metso, närhi, kiuru. Erityisesti luontodirektiivin liitteissä II, III, IV(a) joihin nämä lajit lukeutuvat kielletään lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen. Näitä lajeja on tavattu juurikin Linnamäen ja Lumikallion hankealueilla (luontoselvitys) eikä luontoa tule tuhota lainsäädännön mukaan. (Ympäristöluvan vastainen haitta luonnolle ja sen toiminnolle)

4) Sosiaaliset vaikutukset ovat kohtuuttomat, jo nyt aiheutettu stressi ja ahdistus ovat olleet erittäin merkittäviä alueen asukkaissa, ja hanke vaikuttaisi meidän koko loppuelämään. Eritoten melutasot ovat järkyttävät, sekä pölyn ja tärinän aiheuttamat haitat ovat kohtuuttomat. Suunnitellut työskentelyaikavälit (aamuyöstä iltamyöhään) ovat myöskin kohtuuttomat, asukkaat eivät pysty rentoutumaan ja palautumaan kodeissaan. Alueen asukkaat eivät pysty käyttämään, viihtymään ja nauttimaan kiinteistöistään ja kodeistaan, saati asuinympäristöistään pahimmillaan yli 50 vuoteen, joka on elinvuosina mitattuna merkittävä. Alueen virkistyskäyttö (myös hankealueen ulkopuolella) katkeaa. (Ympäristöluvan vastainen terveyshaitta, ympäristöluvan vastainen yleisen viihtyvyyden ja virkistyskäyttöön soveltavuuden vähentyminen, ympäristöluvan vastainen haitta oikeuteen nauttia omaisuudestaan, ympäristöluvan vastainen vahinko tai haitta omaisuudelle tai sen käytölle)

5) Liikennejärjestelyt ovat kaikissa vaihtoehtoissa sietämättömiä. Alueen asukkaat eivät voi käyttää asuinalueutta enää normaaliin tapaan virkistäytymiseen (kuten edes kävelylenkeille) sillä alueella ei ole kevyenliikenteen väyliä ja ehdotetut ajoreitit ovat niin kapeita, ettei niissä ole edes pientareita. Alueella ei myöskään ole valaistusta. 5-10 minuutin välein kulkevat rekat nostavat teiden vaarallisuutta huomattavasti. Liikenneliittymät kulkevat kaikki asuintalojen kyljestä. Yksi hyvä esimerkki on suunniteltu liikennöintivaihtoehto C mikä kulkee asuintalon pihan läpi. (Ympäristöluvan vastainen terveyshaitta, ympäristöluvan vastainen yleisen viihtyvyyden vähentyminen ja virkistyskäyttöön soveltavuuden, ympäristölain vastainen haitta oikeuteen nauttia omaisuudestaan, ympäristöluvan vastainen vahinko tai haitta omaisuudelle tai sen käytölle)

6) Louhittavat kalliooperät eivät ole GTK:n tietojen perusteella soveltuvia rakentamiseen ja niiden päällä sijaitsee erittäin korkea maapeite (jopa 30 m). (kts. kohta 14) (Ympäristöluvan vastainen luonnonvarojen käyttämisen estyminen tai melkoinen vaikeutuminen, ympäristöluvan vastainen haitta luonnolle ja sen toiminnolle)

7) Hankealueen jätevedet on suunniteltu laskettavaksi metsälain suojelun alaisiin luonnontilaisiin noroihin Linnaojaan ja Männistönojaan. Tämä ei ole hyväksyttävää, niiden muokkaaminen, heikentäminen ja pilaaminen on lainvastaista. Männistönojan valuvan virtaaman (luonnontila) ja johdettavan virtaaman (Louhintahiekan juoksutus) erotus on suuri, sen on arvioitu kasvavan 200 %. Linnaojan osalta muutos on yli 130 %:a. Arviointiselostuksen perusteella ne on päätelty olevan puroja eikä noroja sen perusteella, että

Vantaanjoen päähän pääsee nousemaan rauhoitettua luonnonvaraista taimenta sekä siksi että hankealueen päätä on muokattu (Louhintahiekan toimesta), mutta jos arvioijat olisivat tutustuneet noroihin kunnolla he havaitsivat ettei siellä aina virtaa vesi eikä siellä pysty kalat uiskentelemaan. Nämä norot laskevat Vantaanjokeen (Linnaoja jopa alle 1 km päässä hankealueesta), mikä on Natura-aluetta ja suojelunalainen. (Ympäristöluvan vastainen haitta luonnolle ja sen toiminnolle)

8) Esitetty riski lähialueen asutuksen talousvesikaivojen pilaantumisesta ja ehtymistä ei ole hyväksyttävä. Pohjaveden pinnantas on määritetty arvaamalla eikä alueen kallioheikkousvyöhykkeitä ole kunnolla arvioitu (kaikki alle 1 km mittaiset on jätetty pois eli hankealueen läpi menevät), joten louhintatoimi pohjaveden pinnan alapuolelle (molemmat VE1 ja VE2 vaihtoehdot) vaarantavat puhtaan ja terveellisen talousvedensaantimme. Myöskin räjäytystoiminnan vaikutus lähialueenkaivoihin (talousvesi, jätevedet, energiakaivot) on kohtuuton. Esimerkiksi louhintatoimintaa lähimmät kaivot sijaitsevat vain noin 200 metrin päässä. (Ympäristöluvan vastainen terveyshaitta, ympäristölain vastainen haitta oikeuteen nauttia omaisuudestaan, ympäristöluvan vastainen vahinko tai haitta omaisuudelle tai sen käytölle)

YVA-menettely

Hankeesta tiedottaminen on ollut puutteellista. Tiedote on julkaistu paikalliseen mainoslehteen, jonka vuoksi kaikki eivät ole lehteä saaneet mainoslehtikiellon vuoksi. **Kaikki hankealueen vaikutuspiirissä olevat asukkaat ja toimijat, eivät näin ollen välttämättä ole tietoisia hankkeesta.** ELY-keskuksen nimissä jaettiin ensimmäisessä vaiheessa kuulutustiedotteita osalle kiinteistöistä. Iäkkäillä asukkailla ei välttämättä ole tietokoneita, jonka vuoksi eivät voineet olla tietoisia kuulemistilaisuudesta, joka järjestettiin webinaarina.

Arviointiohjelman ja -selostuksen laatijoiden pätevyys on varmaankin ollut koulutuspuhjan osalta pätevä, mutta onko heillä ollut riittävät resurssit ja kompetenssia tutkia kaikkia hankkeeseen vaikuttavia tekijöitä (mm. asutus, liikenne, vesistö, pohjavesivaikutus, kasvillisuus, eläimistö, maisema, melu, pöly, tärinä). Tärkeitä asioita on vähätelty, merkittäviä tekijöitä, kuten esimerkiksi kiinteistöjen arvo ja tonttien käyttö on jätetty täysin huomioimatta. Selvityksissä on käytetty omaa henkilöstöä, joka on kyseenalaista hankkeen kannalta. Tutkimukset olisi tullut tehdä puolueettoman tahon toimesta, jolloin alueesta oltaisi saatu mahdollisimman kattava kuva.

Kyseessä on kuitenkin massiivinen hanke, joka toteutuessaan pilaa monien ihmisten terveyden, vaikuttaa yksityishenkilöiden omaisuuteen negatiivisesti ja heijastuu ennen kaikkea kallisarvoiseen luontoon pysyvästi.

Louhintahiekka Oy ja Vahanen Oy

Louhintahiekan epämääräinen toiminta hankealueella jo ennen saatuja lupia on aiheuttanut alueen asukkaissa huolta ja pelkoa. Viikonloppuisin, öisin ja pyhinä tehdyt äänekkäät työt hankealueella ovat aiheuttaneet kohtuutonta meluhaittaa alueen asukkaille. Jo ensimmäisen vaiheen kuulemistilaisuudessa epäluottamus yritystä kohtaan on selvää. [REDACTED] huolimaton ja välinpitämätön asenne esimerkiksi maa-ainesten tarkistukseen on merkittävä uhka luonnolle, pohjavesille ja ympäristölle. Kyseinen yritys on läjittänyt ja tuonut alueelle jo satoja kuormia maa-ainesta, jota tuskin on tutkittu. Alueella liikuttaessa maa-aineksen seasta löytyi paljon roskaa, tiiliä, muovia, johtoja ja metallia. Kuvia jätteestä on kuvattu tarkemmin alueemme asukkaiden ja aktiivien yhteisvastineessa.

Hankealueen kokoa ja VE1 ja VE2 ottomääriä on muutettu. Arviointiohjelmassa hankealueen kooksi oli ilmoitettu 44 hehtaaria ja nyt alue on paisunut yli 60 hehtaarin kokoiseksi ja lisäksi esimerkiksi **valuma-allas on sijoitettu hankealueen ulkopuolelle.** Hankealueen loppuvaihe on sivulla 26 ilmoitettu sijoittuvan yli tuhannen vuoden päähän vuoteen 3054. Kyseenalaista onkin, onko selosteen muita merkittäviä lukuja vahingossa ilmoitettu vääriksi. Kyseenalaista on myös se, että lupia haetaan asfaltti- ja betoniasemille, mutta niihin ei ole tarkemmin paneuduttu selosteessa niiden ”epävarman” toteutuksen vuoksi.

Vahanen Oy:n tässä hankkeessa käyttämä konsultti [REDACTED] ei ole pätevä tekemään tämänkaltaisia töitä. Hänen työhistoriastaan voikin nähdä aiemmat kytkökset ELY-keskukseen, joka aiheuttaa ristiriitaisen aseman tässä hankkeessa. Hänellä on siis todennäköisesti henkilökohtaisia kytköksiä ELY-keskukseen ja päätöksentekijöihin ja näin vaikuttaa mahdollisesti lopulliseen päätöksen sisältöön. Monet arviot perustuvat

_____omiin arvioihin ja ovat näin ollen puolueellisia hankkeeseen nähden. _____ei tulisi käyttää hankkeen konsulttina aiemman työnsä ELY-keskuksessa vuoksi. Myös selosteessa tehdyt mallinnukset, arviot ja tutkimukset olisi pitänyt teettää puolueettoman tahon toimesta. Nyt saatuja tuloksia on todennäköisesti muokattu Louhintahiekkaa miellyttävään suuntaan.

Maisema ja rakennettu ympäristö

YVA arviointiselosteesta on jätetty täysin tarkoituksella hankealueen naapurustossa olevat asuinkiinteistöt huomioimatta ja vähätelty koko alueen luonto- ja asuinalueen asumisviihtyvyyteen vaikuttavia asioita. Kiinteistöjen määrä on myös arvioitu ja ilmoitettu selosteen kartoissa virheellisesti. **Asuinkiinteistöjen arvon aleneminen ja mahdollinen myyntimahdollisuus on jätetty tahallisesti huomioimatta.** Etenkin oman kiinteistömme kohdalla arvonaleneminen on merkittävä. Kun lasketaan koko vaikutusalueen kiinteistöt yhteen ja niihin kohdistuva omaisuudenmenetys summa on useita miljoonia. Ja lisäksi alueelta poismuutto on lähes mahdotonta, sillä asuntojen myynti käytännössä on mahdotonta. Kukapa haluaisi ostaa omakotitalon lousoksen vierestä.

Alueen asukkaat ovat kysyneet arvioita kiinteistöjensä arvon alenemasta. **AKA (auktorisoidut kiinteistöarvioijat) arvioiden mukaan alenema on 20-60 % paikasta riippuen.** Alueen asukkaiden koko omaisuus on kiinni kiinteistöissään eli hankkeella olisi todellakin merkittävää haittaa omaisuudelle. Asukkaat eivät saa myytyä kiinteistöjään sillä alue ei ole enää houkutteleva asuinpaikka, houkuttelevuus pohjautuu pitkälti luontoarvoihin ja maaseutumaiseen rauhallisuuteen. YVA:n arviointiohjelman infotilaisuudessa v.2019 luvattiin, että alueen asukkaiden omaisuuden arvonalenemisen selvitetään, mutta YVA:n arviointiselostuksen infotilaisuudessa tätä kysyttäessä kerrottiin että asia oli päätetty jättää selvittämättä. Tämä on merkittävä sosiaalinen vaikutus eikä tämmöistä pitäisi voida ohittaa.

Viimeisen 15 vuoden aikana alueelle on rakennettu useita kymmeniä uudisrakennuksia ja useat rakentajat ovat nuorempaa sukupolvea, jotka ovat hakeutuneet rauhalliselle maaseutumaiselle alueelle asumaan ja elämään. On erittäin harmillista, että alueella pitkään asuneet sekä sinne vasta muuttaneet tulevat kokemaan kauniin ja rauhallisen maalaismaiseman muutoksen kohtuuttomasti meluavaan ja pölyävään, luonnon- ja ympäristön tuhoavaan louhintaan ja jätemaanlajitykseen sekä betonin ja asfaltin valmistukseen.

Alueen merkityksellisyyttä on vähätelty ja sen luonnon monimuotoisuutta kuvattu puutteellisesti.

Naapurisuhdelain 17§ mukaan ”kiinteistöä ei saa käyttää siten, että naapureille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistölle, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheudu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noista, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, värinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vaikutuksista. Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymäajankohta sekä muut vastaavat seikat.”

Jopa 40 vuotta kestävä meluava, pölyävä ja todellista vaaraa aiheuttava hanke yli 60 hehtaarin alueella asutuksen välittömässä läheisyydessä on täysin naapurisuhdelain vastainen. Hankkeen toteutuessa vaikutusalueen kiinteistöjen arvon aleneminen, terveydelliset haitat sekä vesien ja luonnon tuhoaminen tulisi korvata kiinteistöjen omistajille.

Maisemahaittaa on vähätelty ja selosteessa on virheellistä tietoa. Selosteessa on virheellisesti väitetty, että Kellarinmäen asukkaita suojaaa suurjännitelinjan alla oleva suojapuusto. Näin kuitenkaan ei ole, sillä ”puusto” eli risukko poistetaan noin 2 vuoden välein. Näkymä Lumikalliolle on siten täysin esteetön, eikä hankealueen ja Kellarinmäen välissä ole suojapuustoa. Asiaa havainnollistaa Kellarinmäen asunnosta otettu kuva 3 alla.

Kuva 3 Linnamäki näkyy metsänä keskeltä oikealle

Selosteessa ei oteta kantaa, kuinka kauan menee, ennenkö päästään työskentelemään murskatun kallion suojassa. Selosteessa tarjotaan myös meluvallin rakentamista Linnamäelle. Se ei kuitenkaan sijoitu niin, että se suojaisi Kellarinmäellä pohjoisessa sijaitsevia asuntoja. Asunnoissa asuu alle kouluikäisiä lapsia, jotka ulkoilevat vanhempiensa kanssa päiväkodista kotiin päästyään ja tarvitsevat häiriötöntä yöunta 10-12 tuntia vuorokaudessa. Jos hanke toteutuu siten, kun arviointiselostuksessa esitetään, tuo tarve ei täyty. Jos hankkeen aikataulu 05-22 toteutuu, ei meilläkään enää voida nukkua kuin 4-6 tuntia yössä ja oman pihan ja puutarhan virkistyskäyttö loppuu kokonaan. Investoinnit omaan hyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon ovat menneet hukkaan. Torjumaton melu on riski työkyvylle ja terveydelle. Tämä tulee ottaa huomioon ennen kuin hanke saa toimiluvan.

Kellarinmäen asutus on tällä hetkellä lähes samalla tasolla kuin louhittava Linnamäki, eikä välissä ole mitään ääntä vaimentavaa elementtiä ja melumallinnuskuvien perusteella ei meluvallia ole edes suunniteltu rakennettavan. Louhintatyö myös etenee niin, ettei louhintarintamakaan suojaa melulta koko louhinnan aikana. Osittain Linnamäen ja Kellarinmäen välillä olevan meluvallin puuttumista selitellään, että

suurjännitelinja ja sen suojaviheralue toimisivat meluvallina. Suurjännitelinjan suoja-alueella ei saa kasvattaa mitään ja vesakot poistetaan 2-3 vuoden välein ja muu puusto alueiden välillä on matalakasvuista tai pellon painannetta, joka ei suojaa ääniltä millään tavalla. Melumallinnuksessa ei ole huomioitu matalia ääniä ja niiden kantautumista maaperän kautta. Mallinnuksessa ei ole huomioitu sään kuten tuulien vaikutusta, ns. kantavalla kelillä äänilähde kuuluu kauas, useiden kilometrien päähän. Räjäytysten vaikutus tulee ehdottomasti huomioida hankesuunnitelmissa jo alueen sijainninkin takia

Jos louhintarintaman etenemissuuntaa ei muuteta eikä meluvallia rakenneta eikä maantieteellisten syiden vuoksi melun aiheuttamaa häiriötä saada eliminoidua Linnamäestä pohjoiseen Kellarinmäen suuntaan, tulee Linnamäen luode – pohjoisreuna jättää louhimatta.

Pohjavedet

Alueen yli 120 kiinteistöllä ja noin 600-700 asukkaalla on omat juoma- ja käyttövesikaivot. Hanke erittäin todennäköisesti pilaa lähialueen vesikaivojen vedet ja kuivattaa kaivot. Alueella ei ole vesijohtoverkosta.

Arviointiselosteessa on virheellisesti ilmoitettu, että kunnallinen vesijohtoverkosto ulottuisi Hynnäkorventielle 500 metrin päähän hankealueesta. Tämä vesiputki on yksityinen parin kiinteistön oma ohut putki Raalantien ja Hynnäkorventien risteyksestä kaivettuna, ei julkinen eikä sen kapasiteetti riitä jakelemaan koko alueen kiinteistölle ja maataloille heidän tarvitsemansa käyttö- ja juomavettä.

Sivulla 92 on mainittu, ”Kierrätettävistä materiaaleista ei pääosin aiheudu vaikutuksia pohjaveteen”. Miten voi olla mahdollista, että tämänkaltaiselle toiminnalle edes harkitaan luvan antamista? Ihmisten terveys ja koko Etelä-Suomen pohjavesi on vaarassa, kun veteen voi mahdollisesti liueta vaarallisia aineita. Kuka korvaa terveyshaitat, kaivovesien pilaantumisen ja mahdollisesti pohjaveden saastumisen? Yrityksen 1 miljoonan vastuuvakuutus ei valitettavasti kata noin merkittävää ympäristötuhoa.

Juomavesi on edellytys alueella asumiselle, eikä sitä saisi tällä tavalla jättää huomioimatta. **Naapurisuhdelakiin vedoten, katsomme, että kyseinen yritys ei saa aiheuttaa toiminnallaan tällaista haittaa alueen asukkaille.** Hankkeesta vastaavan yrityksen tulee korvata kaikki veden saantiin ja saastumiseen liittyvät mahdolliset kustannukset kiinteistöjen omistajille. **Yrityksen vastuuvakuutus 1 miljoonaa euroa on täysin riittämätön, korvaamaan yrityksen mahdollisesti aiheuttamia haittoja alueen asukkaille. Vaadimme, että Louhintahiekka Oy:n tulee ottaa niin kattava vakuutus, jotta se kattaa mahdolliset aiheutetut haitat kiinteistöjen omistajille ja korvaukset ympäristön turmelemisesta.**

Kaivuualueen lähinaapurissa on useita vanhoja luonnon muovaamia lähteitä joiden ympäristöarvo on suuri. Hankkeen takia lähteet ovat riskissä kuivua ja pilaantua. Näitä lähteitä ei ole kartoitettu ja merkitty alueen nykytilaan.

Kasvillisuus ja eläimistö

Pidämme järkyttävänä ja huolestuttavana, että arviointiselostuksessa kerrotaan ”Ennen ympäristövaikutusten arviointia Uudenmaan ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan alueella ei ollut tiedossa mitään erityisesti suojeltavia lajeja.” YVA:n aikana tehdyt luontoselvitykset tehtiin hyvin pienellä katselmuksella keväällä ja kesällä 2019, jota sitten täydennettiin asukkaidenkin havaintojen pohjalta vuonna 2020. Ennen näitä luontoselvityksiä Louhintahiekka on kuitenkin systemaattisesti muokannut aluetta, joten luontoselvitykset on tehty siinä vaiheessa kun luonto- ja ympäristömuutoksia on jo tehty mitkä oleellisesti vaikuttavat luontoselvityksen tuloksiin. Esimerkiksi liito-oravat ei paljoa lentele hakatulla metsäalueella enää. Louhintahiekan suorittamat harvennukset ja avohakkuut sekä muiden metsänomistajien metsien hakkuut ovat jo nyt vaikuttaneet hankealueella sijaitsevaan ekologiseen reittiin ja metsäluonnon ydinalueeseen. Haluamme myös huomauttaa, että luontoselvitys ei ole tehty tämän hetkisellemme hankealueen rajaukselle. Se on tehty 44 hehtaarin suunnitelman osalta eikä tämän 60 hehtaarin suunnitelman osalta. 16 hehtaarin lisäys on merkittävä ja vaadimme, että tämän lisätyn pinta-alan osalta suoritetaan luontoselvitykset ennen minkälaisen toiminnan aloittamista (tai jatkamista).

Olemme havainneet hankealueen vieressä, erityisesti Linnaojasta (60,48653N, 24,90264E), suojeltua lahakaviosammalta. Lahokaviosammal on äärimmäisen uhanalainen. Alueella on myöskin metsälain perusteella suojeltavia kohteita eli Linnaojan ja Männistönojan norot. Louhintahiekka aikoo laskea vedet Linnaojaan ja Männistönojaan, joten vaikutuksia voi olla lahakaviosammaleelle. Tätä ei ole huomioitu arviointiselosteessa ja arvioitu mahdollisena riskinä. Alueen lähistöllä on lisäksi lähteitä mitkä Louhintahiekka on jättänyt inventoimatta ja arviomatta.

Haluamme huomauttaa, että luontoselvitykset on tehty sen jälkeen, kun alueella on tehty jo nyt 2019 aikana niin suuria hakkuita, teiden rakentamista ja ojien kaivuuta, joiden seurauksena ovat luontoarvot turmeltuneet ja eläimet ajettu pois niiden luonnollisilta asuinalueilta. Jo nyt asukkaat ovat havainneet eläimien liikkeissä isoja muutoksia - kauriit, peurat ja hirvet eksyvät pihoilta, kun niiden kulkureittejä on tuhottu. Ekologinen käytävä eli kulkureitti on erittäin tärkeä alueelle, alueella on hyvin paljon hirviä, peuroja ja kauriita. Pelkäämme, että näiden reittien muuttaminen kasvattaa myös liikenneonnettomuuksia erityisesti kantatie 45:lla. Arviointiselostuksessa ei ole arvioitu ekologisen reitin katkeamisen vaikutuksia eli kasvanutta onnettomuusriskiä vilkkaasti liikennöityjen ympäröivien teiden suhteen. Arviointiselosteessa on mainittu hankealueen olevan metsäluonnon ydinaluetta ja että Nurmijärvellä on vastaavanlaisia alueita 30-40 kappaletta. Yhdessä nämä ydinalueet sekä muut metsäalueet luovatkin tärkeän verkoston eläinten kulkemista varten. Nurmijärven ekologiset yhteydet luonnossa-raportin mukaan Kirkonkylän ympäristössä eläinten kulkureiteiksi parhaiten sopivat viheryhteydet sijoittuvat Kirkonkylän pohjoispuolelle, Kirkonkylän peltojen eteläpuolelle sekä Kirkonkylän itäpuolelle Vantaanjoen varteen ja Palojoen Metsäkylän alueelle

Vaikutusalueella on useita tiloja, joissa on mm. hevosia ja kanoja. Kyseisiä tiloja ei ole huomioitu lainkaan selvityksessä. Alueen asukkailla on myös paljon kotieläimiä, kuten koiria ja kissoja, joiden elinolosuhteisiin esimerkiksi räjäytykset vaikuttavat negatiivisesti. Omat koiramme pelkäävät räjähdysä ja kovia ääniä todella paljon, joten louhoksen äänet aiheuttaisivat kohtuutonta kärsimystä ja stressiä koirillemme. Olemme muuttaneet haja-asutusalueelle jo siitäkin syystä, että koiramme välttäisivät kovaa melua.

Vantaanjoki ja Natura-alue

Kuten erillisessä sähkökoekalastus selosteessakin on mainittu, hankealueelta valuvista NOROISTA (ei ojista) on todistettu löydetty taimenen poikasia. Vantaanjoki on merkittävimpiä taimenjokia Etelä-Suomessa. Monien kalastajien huolenaihe joen pilaantumisesta on suuri, kuten adressimme kommentteistakin huomaa. Vantaanjokea on kunnostettu viime vuosikymmenten aikana kymmenillä miljoonilla euroilla. Selosteessa vähätellyt vaikutukset taimenien ja joen kuntoon ovat pöyrityttäviä. Pöly ja hienojakoinen liete pilaa norojen soraikot ja heikentää taimenien elinoloja. Lisäksi Louhintahiekan suunnittelemaat vesien juoksutukset vaarantavat norot, eikä niitä saa tehdä. Toiminnan tuomat vaikutukset vaikuttavat myös suoraan Vuollejokisimpukan elinoloihin.

Hankealueella sivulla 14 mainitaan, että tulevat vastaanottamaan myös muuta purku- ja maanrakennustöiden yhteydessä syntyviä jätteitä. Jätteet välivarastoidaan alueella, mutta niiden varastointiaikaa ei ole mainittu, eikä jätteistä mahdollisesti valuvia ja leviäviä myrkyjä ole suunniteltu estettävän mitenkään. Selosteessa on lisäksi mainittu, että maisemointiin ja metsäteihin alueella käytetään betonimurskettä. Betonimurskeesta valuu mm. betonin sidosaineita maahan, pohjaveteen ja Vantaanjokeen

Ihmiset ja yhteisöt

Hankkeen vaikutusta ihmisille, yhteisöille ja alueella liikkuville on vähätelty. Hankkeen käynnistyessä vaikutusten väitetään vähentyvän hankkeen edetessä. Hankkeen aiheuttama haitta alueelle ei tule vähenemään vuosien saatossa, vaan ihmiset todennäköisesti sairastuvat sen aiheuttamista haitoista. Näin ollen on törkeää väittää, että hankkeen vaikutus vähenisi. Vanhempien pelko omien lastensa turvallisuudesta ei vain väheni, johon voi samaistua varmasti jokainen vanhempi. Kukapa haluaisi päästää oman lapsensa vaaralliselle tielle ja odottaa sitä hetkeä kun joutuu pahaa sattuu?

Arviointiselosteessa kerrotaan hankealueen ympärillä olevan pääasiassa talousmetsää, peltoa ja haja-asutusaluetta. Vaikka kyseessä onkin haja-asutusaluetta, asuu täällä useita satoja ihmisiä ja alue on varsin tiheään asuttu. Arviointiselosteessa on väärin ilmoitettu asuinrakennusten sijainti ja matkat hankealueesta. Linnamäen lähin asuinrakennus on muutaman metrin päässä hankealueesta. Hevostila ja hevosten laidunalue on suoraan kiinni hankealueessa. Asuinrakennuksia alueen välittömässä läheisyydessä on noin 38 ja vaikutusalueella 110. Asukkaita näin ollen koko vaikutusalueella on 350-400.

MURAUS-asetuksen 3 § mukaan louhinta- tai murskauspaikka on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttava toiminta on vähintään **300 metrin** päässä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta, oleskeluun tarkoitettusta piha-alueesta tai muusta häiriölle alttiista kohteesta.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä on hevostiloja, joiden piha-alueet sijoittuvat hankealueeseen kiinni. Hankealuetta tulee pienentää merkittävästi, jotta MURAUS-asetuksen vaatimukset täyttyvät. Jatkuva melu, pöly ja haju muuttaa asukkaiden pihapiirit käyttökelvottomiksi.

Arviointiselosteessa esitetyt suunnitelmat hankevaihtoehtojen vuorokausittaisiksi toiminta-ajoiksi ovat kohtuuttomia lähialueen asukkaille. Käytännössä hankkeen vastuutaho esittää, että toimintaa olisi lähialueen asukkaiden koko hereillä oloajan sekä aamuvoruhain mikä aiheuttaa ennen aikaista heräämistä sekä iltamyöhään, jolloin nukahtaminen vaikeutuu, jolloin mahdollinen toipuminen melusta, tärinästä, liikenteestä ja muista hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ei ole mahdollista omassa kodissa. Tämä asettaa asukkaat kestävämmään tilanteeseen. Näiden vaikutusten arviointi puuttuu kokonaan arviointiselosteesta. Lähialueen asukkailla on jatkossakin oltava mahdollisuus nauttia oman kotinsa, kotipihaansa ja lähialueen käytöstä ilman hankesuunnitelmissa kuvattuja haittavaikutuksia. Hankkeen suunnitelmissa ei myöskään ole huomioitu, miten jatkuva melu ja toiminta-ajat vaikuttavat mm. lasten jaksamiseen. Mikäli toimintalupa myönnettäisiin, toiminta-aikojen osalta viranomaisen tulee asettaa tiukat rajoitukset, jotka mahdollistavat asukkaille sekä fyysisen että psyykkisen palautumisen hankkeen aiheuttamasta monimuotoisesta kuormituksesta ja oikeuden omasta kodista nauttimiseen. **Vaadimme, että louhintatoimintaa ja muuta melua aiheuttavaa toimintaa saa harjoittaa vain aikavälillä 7-16 arkinen, kaikki viikonloput ja pyhät ovat toimintavapaata-aikaa sekä kesälomakauden (kesä-, heinä- ja elokuu) aikana tulee louhintatoiminta rauhoittaa kokonaan.** Arviointiselosteessa esitetyt suunnitelmat toiminta-ajoista aiheuttavat ihmisten hyvinvointiin, elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen kestävämmän ja merkittävän kielteisen vaikutuksen. Arviointiselosteessa on kappaleessa 13 virheellisesti esitetty, että hankealueen ulkopuolen toiminta jatkuisi entiseen tapaan. On selvää, että pöly- ja meluhaitat tulevat estämään lähialueen virkistyskäyttöön. Kuka haluaa kerätä kvartsipölyn peittämiä mustikoita tai nauttia luonnosta, jonka äänimaiseman louhoksen murskaustoiminnan melu pilaa. Arviointiselosteessa ei ole lainkaan huomioitu toiminnassa syntyvän kvartsipölyn terveysvaikutuksia lähialueen marjoille tai sienille. Kvartsipöly kuuluu syöpävaaran aiheuttaviin aineisiin. Samoin on turha kuvitella, että suunnistusta jatketaan louhoksen läheisyydessä, sillä suunnistuksen tärkeitä arvoja on luonto ja elämyksellisyys: ”Suunnistus on ainutkertainen elämys eri vuoden- ja vuorokauden aikoina: suorituspaikka luonto on tärkeä osa suunnistusnautintoa.” (Suomen suunnistusliitto, internet sivut).

Ilmasto ja ilmanlaatu

Alueella mahdollinen suunniteltu toiminta tulee vaikuttamaan lähialueen 0-5 km ilmanlaatuun ehdottomasti huonontamalla ihmisten ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Pölyn vaikutusalue on laaja, jonka vuoksi siitä aiheutuu väistämättä haittaa kiinteistöille. Arviointiselosteessa ilmanlaatua on tarkasteltu vain tuulettomassa olosuhteessa ja näinollen tuultaessa ilmastohaitat ovat merkittävästi laajemmat. Haitallisten aineiden ja pienhiukkasten leviäminen alueelle on riski kaikille lähialueen asukkaille. Jatkuva haju on myös todettu terveysriski. Hajua ei pystytä torjumaan, kuten esimerkiksi pölyämistä pystytään estämään erityisillä toiminnoilla murskaus ja louhintavaiheessa.

Kyseenalaista onkin miten esimerkiksi pieniä lapsia voi nukuttaa hankkeen toteutuessa enää omalla pihalla pölyn, melun ja päästöjen vuoksi.

Liikenne

Kahden pienen lapsen vanhempina olemme todella huolissamme mahdollisesta merkittävästä liikenneturvallisuuden riskistä. Hynnäkorventien kautta kulkeva rekkaliikenne aiheuttaa erittäin suurta riskiä alueen koululaisille koulumatkalla. Hynnäkorventiellä on sattunut viime vuosina useita kolareita, joista viimeisin tammikuussa 2021, jolloin henkilöauto ja perävaunullinen rekka kohtasivat ja rekka ohjautui ojaan. Selosteessa on vähätelty Hynnäkorventien turvallisuutta törkeästi lasten ja ulkoilijoiden tuntemuksiin viitaten. "Lisääntyvä raskas liikenne voi kuitenkin aiheuttaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille turvattomuuden tunnetta, koska tie on melko kapea." Turvattomuuden tunne ei tule kapeasta tiestä, vaan siinä lisääntyvästä raskaiden yhdistelmien räjähtävästä kasvusta, joka aiheuttaa todellista vaaraa etenkin pienille lapsille.

Hynnäkorventietä ei ole täysin valaistu, tiellä ei ole jalkakäytävää eikä piennarta. Kymmenet lapset ja ulkoilijat kulkevat tietä pitkin ystävilleen, odottavat koulubussia ja ulkoiluttavat kotieläimiään. Riski onnettomuuksille on erittäin suuri, mikäli rekkaliikenne ohjataan Hynnäkorventielle. Sitä ei voida missään tapauksessa sallia.

Hynnäkorventien kunto on todella huono. Selosteessa ei ole otettu huomioon tienkestävyyden arviointia. Tie on monista paikoista todella huonossa kunnossa ja aiheuttaa vaaratilanteita nykyisellään.

Kuka ottaa vastuulleen ulkoilijoiden, lasten ja muiden tiellä kulkijoiden turvallisuuden?

Melu

Melun vaikutusalue ulottuu jopa 5km päähän. Melun mallinuksissa ei ole otettu huomioon alueen sijaintia mm.lentomelun osalta. Lentomelun ja loughostoiminnan melun sekä karhunkorven teollisuusalueen ja hämeenlinnantien yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu. Eli jos esimerkiksi oman asuntomme meluäänet ovat 45-50db ilman muita ääniä, meluäänet ovat muut äänet huomioiden paljon suuremmat ja näin ylittävät sallitut rajat. Selosteen kuvassa 24 asuntomme sijoittuu tummanvihreälle alueelle, jossa meluäänet voivat olla 50db. Selosteessa ei myöskään ole huomioitu asuntojen sisään kantautuvia ääniä. Selosteessa sivulla 15 mainitaan, että toiminnot eivät ole yhtä aikaa käynnissä, mutta siinä ei kuitenkaan ole määritelty mitkä toiminnot ovat samanaikaisesti käynnissä ja näinollen melumallinnukset ovat virheelliset.

Selosteessa ei ole huomioitu, että alueella asuu paljon lapsiperheitä, joissa on pieniä lapsia. Lasten kuulo ei ole vielä täysin kehittynyt, joten kovalle melulle altistaminen voi aiheuttaa vaurioita ja kehityshäiriöitä sekä vaikuttaa koulumenestykseen. Jatkuva melu on myös todettu terveysriski kaikenikäisillä. Melu ja etenkin räjähtykset aiheuttavat kotieläimille kohtuutonta stressiä ja heikentää tutkitusti unenlaatua joka taas heijastuu alueella asuvien ihmisten jaksamiseen, hyvinvointiin sekä jopa sairastumiseen.

Selosteessa on jätetty huomioimatta täysin räjähtysten aiheuttamat melut. "Räjähtysten aiheuttamaa hetkellistä melua ei yleisen käytännön mukaisesti ole huomioitu laskennassa." Räjähtysten melu on selvitetävää ja niistä on ilmoitettava hyvissä ajoin alueen asukkaille ennen toteutusta. Yllättävät äkilliset kovat räjähdysäänet voivat vaikuttaa esimerkiksi vanhemmille ja sydänsairaille asukkaille merkittävää terveyshaittaa.

Selosteessa on vain konsultti [REDACTED] mielipide eikä terveydenhuolto ammattilaisen antamaa lausuntoa. Vaadimme ulkopuolisen terveydenhuoltoalan asiantuntijan lausuntoa melun aiheuttamista terveyshaitoista hankealueen asukkaille.

Työajat selosteessa ovat käsittämättömät ja tuollaisenaan mahdottomat. Arkipäivisin jopa 5-22 välillä tapahtuvaa jatkuva melua ei voida millään tasolla hyväksyä. Monet alueella työskentelevät etänä, jonka vuoksi työskentely häiriintyy. Myös esimerkiksi vauvojen ja lasten nukuttaminen ja liikkuminen ulkona päiväsaikaan häiriintyy, jos melu jatkuu aamuyöstä myöhäiseen iltaan. Alueella asuvien ihmisten pitää pystyä lepäämään kotonaan. Lepäämisen ja unenlaadun vaikutus ihmisen jaksamiseen sekä sairauksiin on tutkitusti suora ja kiistämätön tosiasia eikä hankkeella saa olla vaikutusta lepäämiseen. Erityisesti lasten ja nuorten osalta annetut työajat tulevat vaikuttamaan uneen, lepäämiseen, henkiseen hyvinvointiin ja jopa vaikuttamaan lasten ja nuorten kasvamiseen. **Vaadimme, että loughintoimintaa ja muuta melua aiheuttavaa toimintaa saa harjoittaa vain aikavälillä 7-16 arkisin, kaikki viikonloput ja pyhät ovat toimintavapaata-aikaa sekä kesälomakauden (kesä-, heinä- ja elokuu) aikana tulee loughintoiminta rauhoittaa kokonaan.**

Tärinä

Selosteessa ei ole huomioitu asuntojen mahdollisia vaurioita räjäytyksistä. Asumme kivialossa ja pihallamme on myös betoninen maakellari, jotka ovat vaarassa vaurioitua toistuvien räjäytysten vuoksi. **Vaadimme perusteellista ulkopuolisen toimesta tehtävää kiinteistöjen kuntojen tarkistusta vaikutusalueen kaikissa kiinteistöissä.** Menettely on hyvin yleinen alalla.

Olemme allekirjoittaneet myös yhteisvastineen.

Nurmijärvi 1.2.2021

Lähettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: sunnuntai 31. tammikuuta 2021 22.21
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Viite: UUDELY/4370/2019
Luokat: Tiina; Ympäristö

Vaihtoehto VE0, HANKETTA EI TOTEUTETA, on ainoa oikea vaihtoehto.

Liikenteen osalta hankealueelta lähtevä ja sinne tuleva liikenne aiheuttaa MERKITTÄVÄSTI melua ja tärinää sekä liikennepäästöjä kaikissa reittivaihtoehdoissa. Kyläteiden osalta liikenteen turvallisuus vaarantuu MERKITTÄVÄSTI sekä jalankulkijoiden että autoilijoiden osalta. Hankealuetta lähellä asuvien ilmanlaatuun tuleva pöly, haju ym. päästöt vaikuttavat MERKITTÄVÄSTI. Vesikaivojen vedenlaatu ja -saanti vaarantuu MERKITTÄVÄSTI, Viljelymaiden käyttöön hankkeen päästöt vaikuttavat MERKITTÄVÄSTI. Hanke vaikuttaa MERKITTÄVÄSTI kiinteistöjen arvoon.

Yhteisen edun kannalta pakottavasta syystä HANKE EI OLE ERITTÄIN TÄRKEÄ. Varsinkaan Raalalaisille, joita ei ko. hanke hyödytä mitenkään. Etelä-Suomen rakennustoimintaan tarvittavat ko. hankkeet on syytä hoitaa rakennettavien kohteiden omissa kunnissa.

Selvityksen arvio, VÄHÄINEN KIELTEINEN VAIKUTUS 40 VUODEKSI on alueen asukkaiden, luonnon ja omaisuuden HALVENTAMISTA. Toiset ovat kunnostaneet tilojaan tulevia sukupolvia ajatellen. Asukkailta viedään heidän ainutlaatuinen luonnonmukainen ympäristö.

Tuusula 31.1.2021

[REDACTED]

Lähettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: torstai 28. tammikuuta 2021 14.15
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Kopio: [REDACTED]
Aihe: UUDELY/4370/2019
Liitteet: UUDELY_4370_2019_ [REDACTED]

Luokat: Tiina

Ohessa lausuntomme liittyen Louhintahiekka Oy:n Nukarin kiviaineshankkeen YVA-menettelyyn.

Raalan ja Nukarin alueen asukkaan ja kiinteistön omistajan lausunto YVA -arviointiohjelmasta
Louhintahiekka Oy,
Nukarin kiviainesalue, Nurmijärvi Raala
Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

VIITE: UDELY/4370/2019, Nukarin kiviaines YVA

Lähtäjät:

Tiivistelmä

YVA:n mukaan *"Hankealue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle"*. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä Raalan kartanon alue on maakunnalle maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue. Samoin YVA:ssa todetaan, että *"Hankealue ei sijaitse luokan pohjavesialueella"*. Kuitenkin esimerkiksi Uusimaa-kaava 2050 (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, ehdotus) mukaan alue sijaitsee "vedenhankinnan kannalta arvokkaan pintavesialueen" välittömässä läheisyydessä. YVA:ssa todetaan, että *"Hankealueella ei ole tiedossa suojeltavia luontoarvoja tai uhanalaisia lajeja."* ja samoin että alueella oleva "Linnanoja laskee Vantaanjokeen, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon". Tätä kautta hanke vaarantaa Vantaanjoen oman ainutlaatuisen lohikannan, koska hankkeen vaikutusalue on huomattavasti laajempi, kuin YVA antaa ymmärtää. Virtaavan veden vaikutukset voivat ulottua erittäin pitkälle, mikä on otettava YVA:ssa huomioon. Ylipäätään kaikissa muissakin arvioinneissa näin merkittävän suuren maanläjitysalueen, kaivostoiminnan ja mm. asfalttiaseman vaikutukset on otettava huomattavasti laajemmalle alueelle, kuin mihin nykyisessä YVA:ssa on otettu kantaa. Nyt "lähialue" tarkoittaa 1 km säteellä alueesta, mutta **vaadimme, että kaikki arviot tulee toteuttaa uudestaan minimissään 3 km säteellä hankealueesta**, koskien myös mm. talousvesikaivojen vedenlaadun (laajat näytteet) sekä ilmanlaadun ja melun mittauksia ja arvioita. Esimerkiksi jopa n. 9 km päässä sijaitsevasta Rudus Oy Mäntymäen louhosalueesta kuuluu selvästi ääni Hynnänkorventielle asti, kun tuulen suunta on tietty. Eli vaikutukset ulottuvat oikeasti kauas, ja ainakin seuraavat arviot on tehtävä uudelleen: Melu, värinä, pöly, haju ja pohjavesivaikutukset.

YVA ohjelma ei ota kantaa alueen asukkaiden omaisuuden arvon laskuun hankkeen johdosta. Tämä on otettava arviossa huomioon, koska osalle asukkaista hanke voi tarkoittaa henkilökohtaista konkurssia, kun talon arvo laskee ja ympäristö muuttuu käytännössä elinkelvottomaksi.

1 Johdanto

Lausuntomme on YVA ohjelmalle, Louhintahiekka Oy:n hankkeelle Nurmijärven Raalan ja Nukarin alueelle.

3.2 Hankkeen tarkoitus

Ymmärrämme kiviaineksen tarpeen, mutta louhinta- ja maanläjitystoiminta pitää viedä tarpeeksi kauas asutuksesta. Mikäli tästä syystä kustannukset nousevat, on sen oltava

yrittäjän liiketoiminnan ja heidän asiakkaiden haaste, eikä alueen asukkaiden elämää voi tämän johdosta pilata. Tähän on vielä erittäin hyvät mahdollisuudet Uudenmaan alueella. Kallioita joista louhitaan kiviainesta on tällä hetkellä yli tarpeen, mikä tekee hankkeesta taloudellisestikin riskialttiin. Mikäli alueella toimiva yritys joutuisi taloudellisista syistä myöhemmin ongelmiin ja ajautuisi esimerkiksi konkurssiin, jäisi tarvittavat jälkihoitotoimenpiteet (louhosten täyttö, maisemointi, jätteiden käsittely jne.) toteutumatta. Toisinsanoen yritys olisi vain käärinnyt hyödyt, kun asukkaiden kohtaloksi koituisi toiminnan aikaiset ja jälkeiset haitat. Tällaisesta toiminnasta on Suomessa useampiakin huonoja esimerkkejä, joita eduskunta parhaillaankin käsittelee.

3.3 Hankkeen aikataulu

Aikataulu on liian tiukka kunnolliseen haittojen ja ongelmien laaja-alaiseen selvittämiseen nähden. Hankealueella on jo tehty paljon tie- ja metsänraivaustöitä kesän 2019 aikana, mikä tekee mm. eläimiin liittyvien arviointien tekemisen epäluotettavaksi. Toiminnan arvioitu jatkuminen jopa vuoteen 2060 asti on sietämätön vaihtoehto suhteessa asukkaisiin kohdistuviin haittoihin.

3.4 Sijainti, koko ja maankäyttötarve

Vastustamme erittäin voimakkaasti hankkeen sijoittamista Nukarin ja Raalan alueelle kohdissa 3.2 ja 3.3 kerrottujen syiden takia. Sijainti ja koko on alueen asukkaiden kannalta kestämätön.

3.5 Hankkeen kuvaus

Hanke on suunniteltu Nurmijärven Raalan ja Nukarin kylien alueelle. Alue on perinteinen metsästyks, virkistyskalastus, marjastus, sienestys ja luontoretkeily, hiihto ja lintuharrastukseen käytetty alue.

Hankkeella on toteutuessaan suuret korvaamattomat haittavaikutukset Koillis-Nurmijärven luonnolle, asutukselle, virkistys-harrastuksille sekä luonnon ekologiselle yhteydelle.

Vastustamme koko hanketta. Hanke tulee tuhoamaan alueen luonnon vesistöineen ja alueen pohjaveden käyttökelvottomaksi laajalta alueelta hankealueen ulkorajoista. Poraaminen ja kallion räjäyttäminen aiheuttaa alueen asukkaille ja eläimille merkittävää melu ja värinähaittaa, sekä kiinteistöille perustusten halkeamista. Asfaltti- ja betoniasemat aiheuttavat korvaamattomat melu-, haju- ja ilman pienhiukkashaitat jopa viiden kilometrin päähän tuulen suunnan ja voimakkuuden funktiona, ja näistä pitääkin tehdä kattavat omat tarkemmat lisäarviot.

Kuva 1:een tulisi merkitä mm. Päijännetunneli, sillä hankkeella voi olla riskit koko pääkaupunkiseudun veden tuottamiselle isojen räjäytystöiden johdosta. Samaan kuvaan tulee merkitä Vantaanjokeen laskevat norot, ojat jne ympäristöriskien havainnollistamisen kannalta.

Kuvaan 2 tulee merkitä työmaa-alueelle johtavat tieliittymät. Ainoastaan Kantatie 45 (Hämeentie) liittymä voi olla vaihtoehto, sillä Hynnänkorventie on kestämätön vaihtoehto liikenneturvallisuuden kannalta. Hynnänkorventie on pinnaltaan sekä perustuksiltaan heikko, kapea ja mutkainen, jossa ei käytännössä ole useassa kohtaa lainkaan tien pientareita, jotka nytkin jo murtuilevat niin, että autoja on ollut ojassa. Myös koulubussi on ajanut pakettiauton kanssa pienen nokkakolarin 1.12.2017, josta kuva kappaleessa 7.9. Hynnänkorventie on huonosti valaistu ja liukas, mikä tekee koululaisten bussin odottamisesta entisestään vaarallisempaa. Vastustamme jyrkästi minkäänlaista liikenteen lisääntymistä Hynnänkorventielle hankkeen johdosta.

Vaadimme, että hankkeen vaikutuksista kiinteistöjen arvoon tulee tehdä puolueeton selvitys minimissään 3 km säteellä hankealueesta.

Erityisen vaarallisia kohtia Hynnänkorventiellä ovat Rannikonmäen päässä oleva kapea silta, jonka leveys on 5,2 m sekä Lepomäentien keskikohta, jossa mäen takaa alkaa heti mutka. Tässä näkymä on erittäin rajallinen. Lisää kuvia lausuntomme kohdassa 7.9.

3.8 Hankkeen suunnittelutilanne

Esitämme, että hanke lopetetaan välittömästi suurten haitallisten vaikutusten takia.

4 YVA-menettely

4.2 Ennakkoneuvottelu

Nurmijärven ja Tuusulan kuntien edustajat ovat olleet 10.5.2019 paikalla ennakkoneuvottelussa. Kuntien neuvottelijat eivät antaneet mitään tietoa kuntapäätäjille ennen kuin hanke tuli julkiseen tietoon syyskuun lopulla. Asukkaille on jätetty liian lyhyt aika kunnolliseen vastineen antamiseen.

4.5-4.6 YVA-selostus ja YVA-menettelyn aikataulu

Koronatilanteen takia asukkaiden tiedotus ja kuulemistilaisuus järjestettiin vain etäyhteyksillä 17.12.2021. Tämä on ymmärrettävää, mutta moniin kysymyksiin ja huolenilmauksiin jätettiin vastaamatta. Vaadimme esitettyihin kysymyksiin asiallisia vastauksia ennen kuin hanke etenee lupaprosessissa eteenpäin

4.7 Arviointiohjelman ja -selostuksen laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman ja -selostuksen laatijoiden pätevyys on varmaankin ollut koulutuspuolelta osalta riittävä, mutta onko heillä ollut tarvittavat resurssit ja kompetenssia tutkia kaikkia hankkeeseen vaikuttavia tekijöitä (mm. asutus, liikenne, vesistö, pohjavesivaikutus, kasvillisuus, eläimistö, maisema, melu, pöly, värinä). Maastokäynnit ovat olleet ajallisesti lyhyitä ja pintapuolisia. Osittain käynnit ovat tapahtuneet syksyllä, ja kunnollinen selvitys vaatisi ympäri vuoden seuranta.

Haastamme liikennevaikutusten tehneiden asiantuntijoiden pätevyyden ja ajankäytön, perustuen Hynnänkorventien arviointiin (ks. 7.9).

5 Tarkasteltavat vaihtoehdot

5.1 VE0

VE0 on ainoa vaihtoehto millä säilytämme alueemme luonnon ja asumisen hyvinvoinnin hyväksyttävänä.

5.2 VE1

VE1 pilaa jo erittäin pahoin ympäristömme luonnon ja muuttaa monta asuinkiinteistöä asuinkelvottomaksi jatkuvan melu- ja pölyhaittojen takia. VE1.2 aiheuttaa vielä lisäksi hajuhaitat. Mikäli tieliittymä tulisi Hynnänkorventielle, muuttaisi tämä alueen liikenteen turvallisuuden kannalta sietämättömälle tasolle. Vastustamme vaihtoehtoa.

5.3 VE2

VE2 on täysin mahdoton vaihtoehto alueen asukkaiden ja luontoympäristön kannalta, ja vastustamme sitä erittäin voimakkaasti. Alueen luonto turmeltuu täysin ja pysyvästi, haittavaikutukset ulottuvat Linnaojan kautta Vantaanjokeen ja sitä kautta Helsinkiin ja merelle asti. Lähimmät asuinkiinteistöt muuttuvat asuinkelvottomiksi, samoin pohjavesi ja kiinteistöjen arvonalasku kohdistuu huomattavan laajalle alueelle.

7.2 Maisema ja rakennettu ympäristö

YVA arviointiohjelmasta on jätetty täysin tarkoituksella hankealueen naapurustossa olevat asuinkiinteistöt huomioimatta ja vähätelty koko alueen luonto- ja asuinalueen asumisviihtyvyyteen vaikuttavia asioita. Lausunnossa on tuotu vain esille vaikutusalueen

reuna-alueella oleva Raalan kartanon alue. Vaadimme kaikkien arviointien ulottamista vähintään 3 km säteelle suunnitellusta hankealueesta.

7.4 Pohjavedet

Alueen asukkailla on omat juoma- ja käyttövesikaivot. Hanke pilaa lähialueen vesikaivojen vedet, mutta voi vaikuttaa kaivoihin sekä porakaivoihin huomattavan laajallakin alueella, koska sekä VE1 että VE2 muuttavat pohjavesien luontaisen virtaussuunnan. Alueella ei ole vesijohtoverkostoa, eikä sitä ole suunnitteillakaan Raalaan Nurmijärven kuunnan mukaan. Näinollen asukkaiden tilanne muuttuisi sietämättömäksi, kun kiinteistöt eivät enää saisi juomakelpoista vettä, jos vettä saisi ylipäättään lainkaan. *Arviointiohjelmassa on todettu virheellisesti*, että kunnallinen vesijohtoverkosto ulottuisi Hynnänkorventielle 500 metrin päähän hankealueesta. Tämä vesiputki on yksityinen parin kiinteistön oma ohut putki Raalantien ja Hynnänkorventien risteyksestä kaivettuna, ei julkinen.

Kaivualueen lähinaapurissa on useita vanhoja luonnon muovaamia lähteitä joiden ympäristöarvo on suuri.

YVA-arvioinnin tulee ottaa kantaa siihen, miten asukkaiden vedenkäytön häiriintyessä viranomaiset ja yrittäjä tulevat toimimaan. Yleisötilaisuudessa Vahnen Environment Oy:n vastaus ”kuka korvaa pilaantuneen poravesikaivo” -kysymykseen oli seuraava: *”Toiminnan harjoittaja vastaa vaihtoehtoisesta vedentoimittamisesta, jos kaivoa ei voi enää käyttää veden laadun tai pinnan takia.”* Vaadimme tämän kirjallisena saamista jo etukäteen, eikä vasta sitten kun asukkaiden kaivot kuivuvat ja Louhintahiekka rimpuilee vastuusta eroon ja alkaa eri viranomaisten kuuleminen ja syyttely.

7.5 Pintavedet

Uusimaa-kaava 2050 (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, ehdotus) mukaan alue sijaitsee ”vedenhankinnan kannalta arvokkaan pintavesialueen” välittömässä läheisyydessä. Pintavesien vaikutus tulee ulottaa huomattavasti nykyistä YVA-arviointia laajemmalle alueelle.

7.6 Kasvillisuus ja eläimistö

Eläimistön kartoitus alueella on jäänyt liian vähäiseksi. Alueella on tehty jo nyt alkuvuoden 2019 aikana niin suuria hakkuita, teiden rakentamista ja ojien kaivuuta, että niiden seurauksena on luontoarvot turmeltuneet sekä eläimet ajettu pois niiden luonnollisilta asuinalueilta. Eli alueen ekologinen yhteys on jo nyt osin tuhottu, joskaan ei vielä tässä vaiheessa peruuttamattomasti, kuten VE1 ja VE2:ssa kävisi. Tästä osoituksena on mm. se, että Hynnänkorventien eteläpäässä on liikkunut tänä syksynä ennätysellisen paljon metsäkauriita ja valkohäntäpeuroja, sekä sorsia. Alueen eläin- ja kasvikanta on pitkälti ollut alueen asukkaiden ja laajemmankin alueen ihmisten tiedossa, jotka ovat harrastaneet luontokuvausta, metsästystä, kalastusta, marjastusta ja sienestystä. Vantaanjoen eläimistö ja lohikalakannat on hyvin harrastajien tiedossa. Alueella on erittäin runsas hirvi, peura, kauris, ilves, kettu, lepakko, haukka, ym. lintukanta. Metsästysseuramme (Kotikulman erä Ry) jäsenellä on myös luotettavia liito-oravahavaintoja alueelta. Usein olemme kuulleet pöllöjen ja huuhkajien ääntä myöhään illalla ja yöllä. Vantaanjoen ja sen sivuojien esim. Linnanjoen ja Palojoen merilohi ja simpukka kanta on saatu suurella panostuksella kasvamaan ja nousemaan jokilatvoille. Suomen valtio tukee usealla miljoonalla eurolla vuodessa Vantaanjoen hyvinvoinnin kehittämistä, mitä tämä kyseinen hanke merkittävästi haittaisi. Ristiriita on suuri.

7.7 Ihmiset ja yhteisöt

Arviointiohjelmassa on väärin ilmoitettu asuinrakennusten sijainti ja matkat hankealueesta. Linnamäen lähin asuinrakennus on muutaman metrin päässä hankealueesta. Hevostila ja hevosten laidunalue on suoraan kiinni hankealueessa.

MURAUS-asetuksen 3 § mukaan louhinta- tai murskauspaikka on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttava toiminta on vähintään 300 metrin päässä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta, oleskeluun tarkoitettusta piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta. Vaikutukset ihmisiin tulee ulottaa minimissään 3 km säteellä suunnitellusta louhosalueesta, sillä mm. melu, pöly ja haju vaikuttavat huomattavan laajalle alueelle. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tulee myös toteuttaa huomattavasti laajemmin. Jatkuva melu aiheuttaa mm. stressiä, mitä kiinteistöjen arvon lasku vielä entisestään lisää. Tämä lisää masennus ja jopa itsemurhariskiä, mitä myös arvioitava. Kiven louhinnasta ja murskaamisesta aiheutuva pienhiukkaspöly on syöpäriski, jota tulee arvioida. Myös hajuhaitat tulee arvioida, sillä esim. asfaltin haju aiheuttaa joillekin henkilölle päänsärkyä ja huonovointisuutta.

7.8 Ilmasto ja ilmanlaatu

Alueella mahdollinen suunniteltu toiminta tulee vaikuttamaan lähialueen 0-5 km ilmanlaatuun ehdottomasti huonontamalla ihmisten ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Alueen ilmanlaatu on jo nyt ympäröivän toiminnan (mm. liikenne, lentokoneen laskeutumismsreitit) johdosta heikentynyt, eikä kuormitusta tule entisestään pahentaa. Ilmanlaatu tulee myös arvioida siten, että alueella louhittaisiin kahta kohdetta samanaikaisesti.

7.9 Liikenne (myös kohta 8.2.1)

Vaadimme selvityksen tekemisen uusista Hynnänkorventien osalta ja Destian arvion on pohjaututtava vähintään 2019 arvioon, eikä lievempään 2015 versioon. Vastustamme jyrkästi kaikkea liikennettä, jota hanke voisi lisätä Hynnänkorventielle (Kuva 17, vaihtoehto C). Lisäksi kuvasta puuttuu maastoon jo kuulopuheiden mukaan rakennettu vaihtoehto, jossa liikenne ohjautuisi Korvenniityntien kautta suoraan Raalantielle. Tämä tulee myös lisätä kuvaan. YVA-arvioinnin mukaan heikkokuntoisen ja todellisuudessa vaarallisen Hynnänkorventien liikenneprofiili tulisi muuttumaan kestävämmäksi (nyt tien liikennemäärä 300 ajoa/vrk ja raskaan liikenteen osuus 5%), mikäli jatkuva rekkaliikenne (min. 60 ajoa/vrk) ohjattaisiin tielle. Lisäksi YVA ottaa kantaa vain murske-autoihin, eikä esim. tukitoimintoja huomioida (räjähdysainekuljetukset, polttoainekuljetukset, jättekuljetukset, huolto- ja työmaaliikenne jne).

Hynnänkorventien kautta kulkeva murskerekkaliikenne aiheuttaa erittäin suurta riskiä alueen koululaisille koulumatkalla sekä vapaa-ajalla. Koska alueelta puuttuu julkiset vapaa-ajan viettomahdollisuudet, toimii Hynnänkorventie monen lapsen kokoontumispaikkana, jossa opetellaan pyöräilemään, rullaluistelemaan jne. Tielle tulisi rekka-autoliikennettä ympäri vuorokauden.

Nurmijärven kunta ja Louhintahiekka eivät ole valmiita kehittämään Hynnänkorventien liikenteen turvallistamista mm. kävelyteitä rakentamalla ja katuvalaistusta lisäämällä, joten tästä syystä turvallisuutta ei voi vain jättää asukkaiden lapsien ongelmaksi. Hynnänkorventie on erittäin suosittu pyöräilyurheilun harrastajien käytössä niin harjoituksissa sekä kilpailureitillä. Valitettavasti Hynnänkorventiellä ajetaan paljon suuria ylinopeuksia, mikä yhdistettynä kasvaneeseen rekkaliikenteeseen tulisi vaarantamaan lapsien lisäksi myös motoristien ja rekkakusien oman hengen.

Hynnänkorventiellä ja Lepomäentiellä olevat sillat eivät välttämättä kestä rajusti kasvavaa rekkaliikennettä. Hynnänkorventien alkupäässä olevalle sillalle jää jo nykyisin talvisin rekoja jumiin, kun ne joutuvat kapealla sillalla auton kohdatessaan hiljentämään vauhtia ja eivät sitten enään pääse omin avuin jyrkkää ja kaartuvaa mäkeä ylös.

Viimeisin liikenneonnettomuus kyseissä kohtaa tapahtui 20.1.2021, josta on myös LIITE 2:ssa lisää tietoa. Tästä onnettomuudesta meni tieto myös hälytyskeskukseen. Rekan peräkärryn valuessa mäessä ojaan oli todella paljon onnea mukana. Tien toisella puolella oli kaksi jalankulkijaa, jotka nyt selvisivät säikähdyksellä. He olisivat voineet jäädä rekka-auton peräkärryn alle vakavin seurauksin.

Teitä ei juurikaan käytännössä suolata tai hiekoiteta etenkään Nurmijärven kunnan puolella.

Pidämme YVA-arvioinnin seuraavaa kohtaa suorastaan törkeänä ja loukkaavana, joka osoittaa liikennearvioinnin tekijöiden ammattitaidottomuutta, välinpitämättömyyttä sekä alueeseen paikan päällä tutustumattomuutta: ***"Hynnänkorventie on arvioitu alimman riskiluokan tieksi, jonka ei pitäisi olla vaarallinen nuorimmillekkaan koululaisille"***. Tämä on hyvin kaukana kaikesta käytännöstä ja totuudesta, ja vaadimme tähän oikaisua sekä puolueettomien asiantuntijoiden vaihtoehtoista lausuntoa, joka perustuu karttojen tutkimisen sijaan paikan päällä havainnointiin. Mieluiten pimeinä ja liukkaina aamuina, kun lapset odottavat tien varressa koulubussia saapuvaksi – usein tien laidassa, koska bussipysäkit pääosin puuttuvat. Lisää kuvia LIITTEESSÄ 1.

YVA:n on otettava kantaa myös Hämeentien turvallisuuteen laajemmalta alueelta, koska nyt esitys koskettaa vain täsmällisesti hankealueen kohtaa. Rekathan liikkuvat, ja esimerkiksi etelään päin mentäessä on tapahtunut useita kuolemaan johtaneita kolareita, joissa on ollut myös rekka osallisena.

Kuva 1. Koulubussin ja pakettiauton yhteentörmäys Hynnänkorventiellä 1.12.2017. Lapsemme koulubussi on lisäksi ajautunut talvella ojan penkkaan Hynnänkorventiellä. Hynnänkorventie on liikenneturvallisuuden kannalta kaikkein vaarallisin vaihtoehto Hämeentiehen ja Raalantiehen verrattuna.

10 Melu

YVA-ohjelmassa todetaan lyhyesti, että *"alueella ei ole teollisuuden tai raideliikenteen melulähteitä"*, ja että pääasiallisia melulähteitä ovat Hämeentien ja Hynnänkorventien liikenne. Alueella on kuitenkin merkittävää lentoliikenteen melua jo nyt (yleinen laskeutumisreitti), mikä yhdistettynä louhostoimintaan lisää melukuorman suureksi. Melu tulee lisääntymään koko suuralueella (0-5 km) hankealueesta. Melun arvioinnissa tulee myös huomioida, että nykyisissä karttamalleissa alueella sijaitsee metsää, mikä ollaan jo nyt osin kaadettu ja jatkossa metsää kaadetaan entisestään. Lisäksi arvioinnissa on otettava kantaa talviolosuhteisiin, sillä tällöin puiden lehdet ovat pudonneet ja melu kantautuu pakkasella pidemmälle.

Meluarviointi on tehty hyvin ylimalkaisesti ja totuutta peitellen. **Vaadimme meluarvioinnin uusimista siten, että siinä otetaan myös huomioon muutokset tulevaisuudessa.** Nyt

esimerkiksi meluarviointi on toteutettu siten, että hankealueella louhittaisiin aina yhtä kohdetta kerrallaan. Teknisesti on kuitenkin lisäkoneisiin investoimalla täysin **mahdollista louhia molempia kallioalueita (Linnanmäki ja Lumikallio) samanaikaisesti.**

Melukartoituksessa on otettava myös tällainen vaihtoehto huomioon. Koska Etelä-Suomessa on useita esimerkkejä siitä, että hankealueet vain laajenevat ajan kuluessa, on jo heti lähtökohtaisesti tämä otettava huomioon, kun ensimmäisestä askeleesta ollaan päättämässä. Tämä koskee melun lisäksi kaikkia muitakin tehtäviä arvioita. 17.12.2020 yleisötilaisuudessa Louhintahiekan Jyrki Löppönen totesi vain lakonisesti tähän kahden kohteen samanaikaiseen louhimiseen oheisesti: *"Näin on arvioitu tässä vaiheessa. Jos tulee myöhemmin tarvetta, tullaan lupahakemusta täsmentämään."* Ei se näin voi mennä ja tämäkin osoittaa suurta välinpitämättömyyttä alueemme asukkaita kohtaan ja kommentti on suorastaan ihmisarvoa loukkaava. Vaadimme heti kahden kallion louhimisen yhteismelumittauksien tuloksia

Osalliset

Vaadimme hankkeen "vaikutusalueen" käsitteen ulottamista nykyisestä kilometristä (1) aina kolmeen (3) kilometriin asti, sillä suurin osa haittavaikutuksista ulottuu vähintään näin pitkälle. Moni vaikutus ulottuu paljon pidemmällekin esimerkiksi veden virtauksen ja liikenteen myötä.

Nurmijärvi 28.1.2021

LIITTEET

LIITE 1. Tien leveysmittoja ja valokuvia

Lepomäentien mutka:

Tie: 560cm

Piennar kuusialta: 20cm

Piennar pelto: 40cm

Lepomäentie on kapea. Talvella tiessä on kolme rengasuraa, eli keskimmäinen on yhteinen vastaantulijan kanssa. Rekkaliikenteen kasvaminen Lepomäentiellä olisi myös iso liikenneturvallisuusriski. Koulubussit (linja 964) kulkevat päivittäin tässä kohtaa useita kertoja välillä Rannikonmäki-Rusutjärvi-Hyrylä.

Hynnänkorventien Palojoen silta Rannikonmäessä:

Kaiteesta kaiteeseen: n. 6 m (jalankulkija ei mahdu väliin)

Kyseisessä kohtaa tapahtuu usein läheltä piti-tilanteita, kun edes kaksi henkilöautoa ei meinaa mahtua sillalla kohdakkain. Mikäli tässä kohtaa rekkaliikenne kasvaa, on vain ajan kysymys, milloin joku ihminen kuolee onnettomuudessa. Asiasta on nyt virallisesti ilmoitettu, joten vastuullisia voidaan etsiä esimerkiksi Uudenmaan Ely-keskuksen päätöksentekijöistä, joskaan ei se enää onnettomuuden uhria ja omaisia auta.

Koulubussi linjat 51 ja 964 kulkevat tästä kohtaa, samoin koulutaksit.

Ajoradan leveys liikennemerkkin mukaan 5,2m

Sillan kohta on erittäin kapea ja tilannetta pahentaa entisestään punaisella merkitty monttu tiessä, joka autoilijan on kierrettävä, mikäli meinaa auton iskunvaimentajat ehjänä pitää. Tien pinnan kunto on tästä etenkin etelään päin erittäin heikko (tie on pehmeä, paljon monttuja, reunat murtuvat jne).

Hynnänkorventie vanha koulu

Tie: 640 cm

Piennat kenttä: 30 cm

Piennar koulu: 30 cm

Hynnänkorventie Raalan pääty:

Tie: 630 cm

Pientareet: 20 cm

Hynnänkorventien pohjoispäässä on vaarallinen mutka, jossa on huono näkyvyys.

**LIITE 2. Onnettomuus Hynnänkorventiellä Rannikonmäen tien sillan jälkeen eteläänpäin ajettaessa
20.1.2021**

Hynnänkorventien kunnossapito on heikko, kuten kuvastakin näkee. Jalankulkijat olivat tilanteessa onneksi vasemmalla puolella, eivät jääneet peräkärryn alle. Jos olisivat olleet tien toisella puolella, voi kukin arvata lopputuloksen, kun peräkärri oli täydessä lastissa

Rekka lähti mäessä liukuun taaksepäin ja peräkärri meni linkkuun ojaan. Tilanteessa oli osallisena vastaantuleva auto ja kaksi jalankulkijaa.

Pelastuslaitos joutui katkaisemaan Hynnänkorventien liikenteen onnettomuuden johdosta.

keski-uusimaa.fi — Yksityinen

Takaisin

Tilaa

Asiakas

Täysperävaunullinen rekka ajautui ojaan Tuusulassa - Hynnänkorventie suljettu liikenteeltä toistaiseksi

Kuvituskuva. SIRKKU AALTO

Oskari Lehto

Täysperävaunullinen rekka ajautui ojaan Tuusulan Hynnänkorventiellä Rusutjärven pohjoispuolella keskiviikkona. Hätäkeskus sai tiedon pienestä tieliikenneonnettomuudesta kello 17.46.

Päivystävän paloiesimiehen mukaan rekka oli ajanut Rannikonmäen kohdalla Palojoen notkelmaan, jonka jälkeen auton vauhti oli ylämäessä hyytynyt ja kulkuneuvo oli ajautunut ojaan.

▼ Lunta satoi ja siitä oli kerääntynyt tielle uusia senttejä.

Kuljettaja tuumasi luisumisen jälkeen

”Ei tälle tielle isot auto

Navigaattori ohjaa välillä pienille teille. Siitä voi koitua ikävyyksiä, kuten Nurmijärvellä tapahtui.

Teksti: Jouni Hironen, kuvat: Petteri Hämäläinen

Tuusulan ja Nurmijärven rajalla Rannikonmaassa virtaa Palojoen, jonka ylittää notkossa Hynnänkorventie (titenumero 11480). Se kuuluu yhdystiehin eli entisiin paikallistiehin.

Tie on asfaltoitu, mutta on erityisesti Tuusulan päässä kuoppainen ja vaatii uudelleenpäälystämistä. Ajoajan leveys on 6 metriä eikä piennarta ole. Palojoen sillan kohdalla leveyttä on vain 5,2 metriä, joka on liikennemerkeillä osoitettu.

Hynnänkorventie on lisäksi mutkainen. Talvihuoltoluokka on ainakin III, joka tarkoittaa liikkautumistorjunnassa 6–8 tunnin vas-

nteen kolarit

▲ Kun luisuttiin takaparin alle, liukkuun monttiin ja esittelin ojaan.

▲ Hynnänkorventia oli yli kolme tuntia poikki. Mäki oli mennyt sutiimisesta poilijällä.

▲ Pelastustöiden jäljiltä tie jäi vaarallinen lumivallit. Sen poisti kyläläinen, nämä kuvat ottanut lähitalosta lainaamallaan lumikolalla.

t kuulu”

” Hynnänkorventiellä on nähty ennenkin sinne kuulumattomia ajoneuvoyhdistelmiä

▼ Sillalla on leveyttä 5,2 metriä. Ei siihen kahta raskasta ajoneuvoa mahdu rinnakkain. Käytännössä henkilöauto ja rekkakin takavat tikkua.

tealkoja. Tie kuuluu Destian hoitoon.

Lumisatelselle Hynnänkorventielle lähti turkulainen täysperävaunuyhdistelmä keskiviikkona 20.1 kio 17 paikkellia, pimeyden jo laskeuduttua. Kun yhdistelmä oli juuri ohittanut Palojoen notkon kapelkon, tuli mukalsessa ylämäessä henkilöauto vastaan. Kohtaamispaikassa oli liikkeellä myös kaksi jalankulkijaa, jotka hyppäsivät lumivallin rekan nähdessään.

Molempien autojen kuljettajien piti tehdä täysjarrutus törmäyksen ja henkilövahinkojen välttämiseksi. Yhdistelmä hyittyi vauhdin loppuessa jäiseen ja lumiseen ylämäkeen, lähti luisumaan tulosuuntaan, meni liukkuun ja perävaunu sulistui osittain ojaan. Onneksi perävaunu ajautui toisen puolen ojaan kun minne jalankulkijat olivat hyppäneet.

Ison auton kuljettaja oli tuumannut onnettomuuden jälkeen, ettei tällaiselle tielle isot autot kuulu. Hynnänkorventien pahin kohta on juuri onnettomuuspaikka, jossa on ka-

peuden ja mäksyyden lisäksi huono näkyväisyys. Vauhtia ei voi oikein ottaa riskittä.

Koululaisia kuljettaja vuorobussi meinaisi tulla samaan syssyyn, mutta se saatiin pysäytettyä.

Hynnänkorventiellä on nähty ennenkin selvästi sinne kuulumattomia ajoneuvoyhdistelmiä, niin kotimaisia kuin ulkomaisia. Näin käy, jos seuraa orjallisesti navigaattorin ajo-ohjetta. Navigaattori näet ohjaa Hynnänkorventielle, jos kuljetaan esimerkiksi Nurmijärven Karhunkorvesta Tuusulan suuntaan.

Hynnänkorventien varrella asuvat ovat kauhuissaan, sillä raskas liikenne on mahdollisesti lisääntymässä Louhintahiekan louhoshankkeen myötä selvästi. Hanke ei ole vielä päätösvaiheessa, ympäristön arviointiselostus on joulukuussa valmistunut.

Kyläläisten mielestä viimeistään tämä talvinen onnettomuus osoittaa, ettei Hynnänkorventielle kuulu raskaat ajoneuvot. ●